

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA

Změny v právním postavení dlužníka a postupu exekutora s návazností
na novelizaci exekučního řádu zákonem č. 286/2009 Sb.

Changes in a Legal Status of a Debtor and in an Executors Procedure in
Connection with the Amendment nr. 286/2009 Sb. to the Executory Code

Student: Bc. Kateřina Pěchová

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Adam Ptašník, Ph.D.

Ostrava 2011

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně a uvedla jsem veškerou použitou literaturu a další prameny.“

V Ostravě dne 29. 4. 2011

.....
Bc. Kateřina Pěchová

OBSAH

1	ÚVOD.....	1
2	NOVELIZACE POSTUPU EXEKUTORA VŮČI DLUŽNÍKOVÍ.....	3
2.1	První novely.....	4
2.1.1	Začátek novelizace exekučního řádu.....	4
2.1.2	Dohledová novela exekučního řádu.....	4
2.1.3	Sankční a souhrnná novela exekučního řádu	6
2.2	Očekávání a přínos zákona č. 286/2009 Sb.	7
2.2.1	Přesun administrativní agendy a humanizace exekucí	7
2.2.2	Samospráva Exekutorské komory ČR	8
2.2.3	Konec exekučního řízení.....	9
2.2.4	Nedostatky novely č. 286/2009 Sb.....	9
2.3	Neúspěšné připravované změny exekučního řádu.....	10
2.3.1	Nezávislost a nestrannost exekutora	10
2.3.2	Zásada teritoriality.....	10
2.3.3	Úplné zrušení části šesté občanského soudního řádu.....	13
2.4	Legislativní návrhy pro rok 2012	13
2.4.1	Dvojkolejnost vymáhání exekučních titulů	13
2.4.2	Zrušení nařizování exekuce soudy.....	14
2.4.3	Novelizace občanského soudního řádu	15
2.4.4	Reforma způsobů provádění exekuce	16
2.4.5	Další plánované změny.....	17
2.5	Shrnutí kapitoly	18
3	ÚKONY EXEKUTORA PROVEDENÉ V RÁMCI EXEKUČNÍHO ŘÍZENÍ... 	20
3.1	Exekučního řízení	21
3.1.1	Pravidla exekučního řízení.....	21
3.2	Výkon rozhodovacích kompetencí a úkonů exekutora	22
3.2.1	Pověřování zaměstnanců a koncipientů.....	23
3.2.2	Přijetí návrhu na nařízení exekuce	23
3.2.3	Nařízení exekuce a pověření exekutora k provedení exekuce	24
3.2.4	Ustanovení opatrovníka povinnému	25
3.2.5	Výzva ke splnění vymáhané povinnosti.....	25
3.2.6	Ukládání pokuty za neposkytnutí součinnosti	26
3.2.7	Vedení spisu.....	28

3.2.8	Rozhodování o odkladu exekuce	29
3.2.9	Rozhodování o zastavení exekuce a o zastavení exekučního řízení	30
3.3	Procesní instituty	31
3.3.1	Faktické provedení exekuce.....	31
3.3.2	Exekutorské zástavní právo na nemovitost.....	33
3.3.3	Dovolání se neplatnosti právního úkonu - generální inhibitorium.....	33
3.3.4	Příkaz k úhradě nákladů exekuce	34
3.4	Elektronická komunikace a autorizovaná konverze dokumentů.....	35
3.4.1	Vedení spisu v elektronické podobě.....	36
3.4.2	Elektronická komunikace exekutora s třetími osobami.....	36
3.4.3	Autorizovaná konverze dokumentů.....	37
3.5	Dohled v exekučním řízení	37
3.5.1	Zástupce soudního exekutora	38
3.6	Trestní odpovědnost soudního exekutora	38
3.7	Shrnutí kapitoly	39
4	PRÁVNÍ POSTAVENÍ DLUŽNÍKA	41
4.1	Ochrana dlužníka v exekučním řízení.....	42
4.1.1	Odvolání proti usnesení o nařízení exekuce	42
4.1.2	Námítka podjatosti exekutora a změna exekutora v exekučním řízení.....	43
4.1.3	Odvolání proti rozhodnutí exekutora	44
4.1.4	Odložení exekuce, zastavení exekuce a zastavení exekučního řízení	44
4.2	Splnění povinnosti dlužníka v průběhu exekučního řízení	45
4.2.1	Dobrovolné uhrazení dluhu	46
4.2.2	Dohoda dlužníka s věřitelem.....	46
4.3	Disponování dlužníka se svým majetkem	47
4.3.1	Výjimky z generálního inhibitoria.....	48
4.4	Prohlášení o majetku	49
4.5	Způsoby provedení exekuce	50
4.5.1	Srážky ze mzdy a jiných příjmů.....	50
4.5.2	Exekuce příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu	51
4.5.3	Příkaz k výplatě z účtu u peněžního ústavu	51
4.5.4	Prodej movitých věcí	52
4.5.5	Prodej nemovitosti.....	52
4.5.6	Prodej podniku	53

4.5.7	Zřízení exekutorského zástavního práva	53
4.6	Vyškrtnutí věci ze soupisu a žaloba na vyloučení věci	53
4.7	Manžel dlužníka jako účastník řízení	54
4.8	Neposkytnutí součinnosti oprávněným	55
4.9	Konec prodlení v průběhu exekuce	55
4.10	Hrazení nákladů účastníky řízení	56
4.10.1	Námitka proti nákladům exekučního řízení	58
4.11	Shrnutí	59
5	ZÁVĚR	61
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	
	SEZNAM ZKRATEK	
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE	
	PŘÍLOHY	

1 ÚVOD

Pro právní stát je charakteristické, že je vytvořen v systému pravidel, jimiž se mají fyzické i právnické osoby v právním prostředí řídit. V případě nedodržení těchto práv a zájmů subjektů je důležité zajistit, aby povinnost fyzických nebo právnických osob byla vymožená i proti jejich vůli. Z této příčiny se vedle řízení nalézacího v civilním procesu rozeznává i **řízení vykonávací**. Právní úprava vykonávacího řízení je definována v ustanoveních Zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“ nebo „osř“) a v Zákoně č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) ve znění pozdějších předpisů (dále jen „exekuční řád“ nebo „eř“).¹

Exekuční právo je charakterizováno jako „*souborn právních norem, které upravují činnost soudu, stran a dalších subjektů exekučního řízení při realizaci plnění, uloženého povinnému subjektu vykonatelným rozhodnutím státního orgánu, jež se uskutečňuje za pomoci donucujících prostředků státní moci*“² Jako součást občanského práva procesního je i exekuční právo právo veřejné.³

Původním významem exekučního řádu bylo, aby ulehčil činnost soudním vykonavatelům. Věřitelům umožnil volbu rozhodnout se, zda využijí postup soudního vykonavatele, který je zdlouhavý, nebo naopak soudního exekutora, který je pružnější, a jelikož pracuje pro svůj vlastní prospěch, tak i úspěšnější a rychlejší. Vzhledem k tomu, že rok 2003 se projevil výrazným meziročním tempem růstu nařízených exekucí, je zřejmé, že o služby exekutora byl zájem, viz příloha č. I.

Vývoj v následujících letech se projevil zvyšováním počtu nařizovaných exekucí v průměru od roku 2004 každý rok o třetinu. Rychlost a efektivita exekučního řízení naopak začala váznout, což se projevilo v klesajícím trendu vymožených exekucí a k nárůstu počtu převáděných neskončených exekucí do dalšího roku, viz příloha č. I. Na tuto změnu celospolečenského klimatu v této oblasti bylo potřeba reagovat, a to novelizací exekučního řádu tak, aby exekuční proces vyhovoval současnosti.⁴

---

¹ STAVINOHOVÁ, J.; LEVICKÝ, P. *Základy civilního procesu*. Brno : Masarykova univerzita, 2009. Pojem civilního procesu s. 12.

² MACUR, J. *Kurž občanského práva procesního*. Praha : C. H. Beck, 1998. 2. kapitola: Obecné pojmy exekučního práva, s. 5.

³ DÁVID, R. Prostředky ochrany proti zneužití pravomocí soudního exekutora. In *COFOLA 2010 : the Conference Proceedings*. Brno : Masaryk Univerzity, 2010. s. 1-11. (dále citováno jako DÁVID. Prostředky ochrany proti zneužití pravomocí soudního exekutora)

⁴ KORBEL, F.; PRUDÍKOVÁ, D. Nad změnami v exekučním řádu. *Právní rozhledy*. 2009, č. 22, s. 791-803. (dále citováno jako KORBEL; PRUDÍKOVÁ. Nad změnami v exekučním řádu)

Cílem mé diplomové práce je porovnání exekučního řádu před a po novelizaci. Jestli samotná novelizace byla správným řešením, zda všechno zachytila, nebo by se dalo ještě něco vylepšit, aby lépe vyhovovala dnešním poměrům.

Moje první kapitola, nazvaná novelizace postupu exekutora vůči dlužníkovi, se bude věnovat novelizaci exekučního řádu jako celku, a to od jeho začátku až po současnost. Upozorním na to, co se novelizacemi chtělo dosáhnout a jejich skutečný přínos. Zabývám se všeobecně změnami, které jednotlivé novelizace přinesly. Případně upozorňuji na nedostatky a směr dalšího vývoje exekučního řízení.

Rovněž se zaměřím na úkony exekutora prováděných v rámci exekučního řízení, které porovnám s předchozí právní úpravou před zákonem č. 286/2009 Sb. Budu se zabývat, jak se novelizace dotkla samotného postupu exekutora, dříve se rozhodoval podle svého uvážení, měl větší prostor pro vlastní úsudek, dnes je jeho postup více specifikován vlivem přiměřenosti exekuce. Zajímá mě, zda to nevede k lepším podmínkám pro obcházení povinnosti dlužníkem a tím pádem ke zhoršování postavení věřitele.

V poslední kapitole se budu věnovat současnému právnímu postavení dlužníka v porovnání s minulostí a upozorním na nedostatky exekučního řízení, které se dotýkají povinného.

Ve své diplomové práci vycházím především z komparatistických přístupů, jelikož budu srovnávat právní úpravu před a po novelizaci exekučního řádu. Zároveň využiji i metodu analýzy, kdy budu podrobně zkoumat jednotlivé právní úkony exekutora, ať už z pohledu silných nebo slabých stránek exekučního řízení. Upozorním i na nedostatky a výhody v právním postavení dlužníka. Okrajově aplikuji i statistickou analýzu. V diplomové práci pomocí metody syntézy poskytnu ucelený pohled na celou problematiku.⁵

---

⁵ Moodle.vsb.cz [online]. 2011 [cit. 2011-04-21]. Užití metod v kvalifikačních pracech na katedře práva. Dostupné z WWW: <http://moodle.vsb.cz/vyuka/file.php/98/Studijni_opora/20110325095851404.pdf>.

2 NOVELIZACE POSTUPU EXEKUTORA VŮČI DLUŽNÍKOVÍ

Tato kapitola se bude věnovat všeobecným změnám v exekučním řízení, porovnáám jej s původním exekučním řádem. Nejvýraznější dopad na exekuční řád měla novela provedená zákonem č. 286/2009 Sb., tento zákon v některých oblastech modifikoval kromě exekučního řádu i občanský soudní řád. Zdůrazním, jaké změny novelizace přinesla a jak se tato transformace projevila v praxi i jaké nejasnosti po novelizaci exekuční řád nadále má. Popíšu budoucí vývoj exekučního řádu a připravované změny pro příští rok.

Exekuční řízení je definováno jako **postup exekutora**, jehož cílem je zajistit uskutečnění práva zjištěném v řízení nalézacím, pokud nedošlo k dobrovolnému plnění vůči oprávněnému, a to způsobem k nucené realizaci práva **proti povinnému**.⁶ Postup exekutora vůči dlužníkovi je uceleně vymezen v exekučním řízení, které je definováno v exekučním řádu, proto ve své první kapitole se budu věnovat celkovým změnám zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), ve znění pozdějších předpisů, účinnost tohoto zákona je ze dne 28. února 2001.⁷

V nedávné době v roce 2007 a 2009 prošel exekuční řád výraznými změnami v provádění exekucí, před samotnými zmiňovanými novelami byl rovněž párkrát pozměněn, tyto změny neměly ovšem takový razantní dopad na exekuční řízení.

Exekuční řád lze: „*pojmově vymezit jako soubor právních norem, které upravují činnost soudu, (event. soudních exekutorů), účastníků a dalších subjektů exekučního řízení při realizaci plnění uloženého povinnému subjektu vykonatelným rozhodnutím státního orgánu, jež se uskutečňuje za pomoci donucujících prostředků státní moci.*“⁸ Donucující činnost státních orgánů i postup ostatních subjektů se uskutečňuje v mantinelech přesně stanovených právním řádem. Donucující zákrok státních orgánů a soudních exekutorů proti povinnému subjektu se provádí způsobem, který je přesně stanoven právními předpisy. „*Faktické vynucení plnění každé povinnosti lze realizovat pouze v přísně stanoveném rámci určitého právního řízení.*“⁹

---

⁶ STAVINHOVÁ, J.; LEVICKÝ, P. *Základy civilního procesu*. Brno : Masaryk Univerzity, 2009. Exekuce - obecná část, s. 115.

⁷ GROSSOVÁ, M. *Exekuce na peněžitě plnění v současné právní praxi*. Praha : Linde, 2007. Exekuční řád, s. 261-272.

⁸ STAVINHOVÁ, J.; LEVICKÝ, P. *Základy civilního procesu*. Brno : Masaryk Univerzity, 2009. Pojem civilního procesu, s. 12.

⁹ MACUR, J. *Kurz občanského práva procesního*. Praha : C. H. Beck, 1998. 1. kapitola: Podstata a funkce exekučního řízení, s. 2.

2.1 První novely

Před samotnou novelou č. 286/2009 Sb. prošel exekuční řád řadou změn, na které zmiňovaná novela navázala. Proto pro přehlednost a ujasnění celkového vývoje exekučního řádu je nutné, abych na některé důležité změny předem souhrnně upozornila.

2.1.1 Začátek novelizace exekučního řádu

Během let 2002 až 2006 byl exekuční řád mnohokrát nepatrně pozměněn. Zdůraznila bych některé novely, které se přímo dotkly exekučního řízení, a které považuji za významnější, a to zákon č. 360/2003 Sb. a zákon č. 133/2006 Sb.

Na začátku modifikací v exekučním řádu byl schválen zákon č. 360/2003 Sb., touto novelou se rozšířil okruh osob, které poskytují exekutorům součinnost, např. při zjišťování majetkových poměrů povinného. Nově tato povinnost byla přenesena i na orgány sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění, tento trend součinnosti se nadále propaguje. Upřesňuje se i podmínka pro výkon exekuční činnosti, jenž je vysokoškolské vzdělání, což je podle mého názoru natolik důležitý předpoklad, že mě překvapuje, že v návrhu zákona č. 120/2001 Sb., eř tato antecedence nebyla ustanovena od začátku.¹⁰

Další právní úprava, která se této problematice nepřímó dotkla, byla přijata zákonem č. 133/2006 Sb. Zabývala se především občanským soudním řádem, kde se pokusila usnadnit situaci věřitelům při vymáhání pohledávek. Předseda senátu mohl vydat platební rozkaz ohledně nároku zaměstnance na pracovní odměnu vůči zaměstnavateli. Byl kodifikován nový způsob provedení exekuce, a to příkaz k výplatě z účtu u peněžního ústavu § 65a eř, což k narůstajícímu se počtu užívaných účtů u peněžních ústavů, nelze jinak než v teoretické sféře ocenit. Bohužel po praktické stránce se tento institut nevyužívá, a to z důvodu prolomení mlčenlivosti peněžních ústavů a nutnosti oprávněného předložit příkaz k výplatě, exekuční příkaz a pravomocné usnesení o nařízení exekuce.¹¹

2.1.2 Dohledová novela exekučního řádu

Novela č. 347/2007 Sb. s účinností od 1. ledna 2008¹² se stala významnou předchůdkyní značných změn v exekučním řádu, je označovaná jako novela „dohledová“.

---

¹⁰ REDAKCE. *Nakladatelství Sagit, a.s.* [online]. 2003 [cit. 2011-04-12]. Zákon č. 360/2003 Sb. – anotace - Sagit. Dostupné z WWW: <http://www.sagit.cz/pages/zpravodajtxtanot.asp?cd=166&typ=r&zdroj=../_anotace/sb03360b>

¹¹ REDAKCE. *Nakladatelství Sagit, a.s.* [online]. 2006 [cit. 2011-04-12]. Zákon č. 133/2006 Sb. – anotace - Sagit. Dostupné z WWW: <http://www.sagit.cz/pages/zpravodajtxtanot.asp?cd=166&typ=r&zdroj=../_anotace/sb06133a>.

¹² KORBEL; PRUDÍKOVÁ. Nad změnami v exekučním řádu

Hlavním cílem bylo **zlepšení kontroly** nad činností exekutorů a exekutorských kandidátů. Novela sebou přinesla nová oprávnění Ministerstvu spravedlnosti, která umožňují lepší dohled nad činností exekutorů a exekutorských kandidátů, exekutor a kandidát má v současnosti širší povinnosti vůči ministerstvu.

V praxi se tyto změny projeví tím, že Ministerstvo či Exekuční komora ČR mají právo vytknout exekutorovi menší nedostatky v jeho jednání. Ve prospěch ministerstva **se prolamuje povinnost mlčenlivosti** exekutora. Na požádání soudní exekutor půjčuje spisy a umožňuje do nich nahlížet tak, aby tento způsob odpovídal potřebám státního dohledu ministerstva např. při vyřizování stížností. Rovněž se zlepšila právní úprava doručování oznámení o upuštění od exekuce a doručování rozhodnutí o zastavení exekuce.^{13; 14}

Novela zavedla institut **vykonavatele exekutora** a přiblížila se občanskému soudnímu řádu. V § 27 odst. 3 eř jsou stanoveny podmínky, podle kterých vykonatel exekutora musí být občan ČR, mít plnou způsobilost k právním úkonům, být bezúhonný, být v pracovním poměru u exekutora po dobu nejméně 1 roku, mít středoškolské vzdělání a složit kvalifikační zkoušku vykonavatele exekutora. Institut vykonavatele exekutora dovoluje pověřit zaměstnance soudního exekutora provedením úkonů, které ve výkonu rozhodnutí podle občanského soudního řádu provádí vykonatel.^{15; 16}

Dále se modifikace dotkla **nákladů exekuce** při zastavení exekučního řízení. Značným pochybením u této novely bylo porušení práva na spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod) a to, že v usnesení § 89 eř náklady v případě neúspěšné exekuce nebylo přijato žádné přechodné ustanovení, protože z pohledu ústavně konformní interpretace intertemporality, tzn., ze shodného výkladu spolupůsobení právních norem, je třeba výkon rozhodnutí uskutečňovat na základě usnesení soudu o nařízení výkonu rozhodnutí vydaného před účinností novely posuzovat dle exekučního řádu ve znění platném a účinném do 31. prosince 2007.¹⁷

---

¹³ REDAKCE. *Nakladatelství Sagit, a.s.* [online]. 2007 [cit. 2011-04-12]. Zákon č. 347/2007 Sb. - anotace - Sagit. Dostupné z WWW:
<http://www.sagit.cz/pages/zpravodajtxtanot.asp?cd=166&typ=r&zdroj=../_anotace/sb07347a>.

¹⁴ KORBEL; PRUDÍKOVÁ. Nad změnami v exekučním řádu

¹⁵ FILÍPEK, M. (Zatím) poslední novela exekučního řádu. *Právní rozhledy*. 2008, č. 9, s. 322-326. (dále citováno jako FILÍPEK. (Zatím) poslední novela exekučního řádu)

¹⁶ REDAKCE. *Nakladatelství Sagit, a.s.* [online]. 2007 [cit. 2011-04-12]. Zákon č. 347/2007 Sb. - anotace - Sagit. Dostupné z WWW:
<http://www.sagit.cz/pages/zpravodajtxtanot.asp?cd=166&typ=r&zdroj=../_anotace/sb07347a>.

¹⁷ Nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 969/09

2.1.3 Sankční a souhrnná novela exekučního řádu

Novelou č. 183/2009 Sb., účinnou od 26. června 2009, nazývanou „sankční“ byla ovlivněna exekuce a soudní či rozhodčí řízení. Jak vyplývá ze samotného názvu, věnovala se správě exekutorů, **posílení mocenské role státu** a kárnému řízení.¹⁸

Vznikla během několika dnů v rámci politického zadání. Důvodem těchto opatření bylo nesplnění povinností Exekuční komory ČR provozovat centrální evidenci exekucí, laxní přístup ke kárnému řízení proti svým členům a nesplnění stanoveného počtu exekutorských úřadů. Podle mého mínění, jestliže na ni byly přeneseny povinnosti, měly být stanoveny sankce za jejich nedodržení, a ne teprve po nesplnění závazků hledat donucující prostředky nebo alternativní řešení plnění.¹⁹

Zákon navázal na posilování dohledu Ministerstva spravedlnosti nad činností Exekutorské komory ČR. Kontrola nad aktivitou exekutorů je optimálnější tím, že se výkon dohledu svěřuje na rozdíl od stávajícího stavu nejen Ministerstvu spravedlnosti, ale také **předsedovi okresního soudu**, do jehož obvodu byl exekutor jmenován či předsedovi okresního soudu, který exekutora provedením exekuce pověřil.

Ministerstvu spravedlnosti § 8b a 8c eř umožňuje zrušit usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření Komory z důvodu, že u těchto aktů zjistí rozpor se zákonem nebo jiným právním předpisem. Ministr spravedlnosti bez součinnosti exekutorské komory bude odvolávat soudní exekutory z úřadu, jmenovat je a pořádat výběrová řízení do funkce exekutora. Zároveň se ruší pravomoc kárné komise vést kárné řízení proti exekutorům a orgánům Komory, kterou nahradí kárný senát Nejvyššího správního soudu.²⁰

Ministerstvo spravedlnosti může na Komoru uvalit nucenou správu dle § 8d eř, pokud opakovaně a závažně poruší právní předpis. V rozhodnutí o nucené správě se uvádí, v jakém rozsahu bude pozastaven výkon funkce Exekutorské komory ČR a v jakém rozsahu bude Ministerstvo jménem komory jednat na venek. Ve věcech zůstávajících v působnosti Komory může disponovat pouze se svolením ministerstva, jinak je takové rozhodnutí neplatné. Proti tomuto rozhodnutí je ze zákona zakázáno podat rozklad. Jedinou možností obrany je podat žalobu proti rozhodnutí o zavedení nucené správy Exekuční komory ČR.²¹

---

¹⁸ KORBEL; PRUDÍKOVÁ. Nad změnami v exekučním řádu

¹⁹ Tamtéž

²⁰ REDAKCE. *Nakladatelství Sagit, a.s.* [online]. 2009 [cit. 2011-04-12]. Zákon č. 183/2009 Sb. - anotace. Dostupné z WWW: <http://www.sagit.cz/pages/zpravodajtxtanot.asp?cd=166&typ=r&zdroj=../_anotace/sb09183a>.

²¹ KORBEL; PRUDÍKOVÁ. Nad změnami v exekučním řádu

Dříve, jestliže Exekutorská komora nejednala podle zákona, hrozila jí žaloba na plnění nebo trestní řízení dle zákona č. 140/1961 Sb. trestního zákona, ve znění pozdějších předpisů.²² V současnosti jí ohrožují i správní delikty, kterých se dopustí tím, že poruší povinnosti stanovené v exekučním řádu. Konkrétní skutková podstata je upravena § 124a eř, odpovědnost za správní delikt je uvedena v § 124b eř. Za porušení těchto předpisů hrozí peněžité sankce až do výše 10 mil. Kč. Ve správním řízení bude o těchto deliktech rozhodovat Ministerstvo spravedlnosti, toto rozhodnutí bude přezkoumatelné ve správním soudnictví.²³

Souhrnnou novelou je označován zákon č. 7/2009 Sb., který mění ustanovení § 67 eř upravující exekuci prodejem cenných papírů nebo jiných listin. V případě, že jsou předmětem finančního zajištění, nelze je zahrnout do výroku exekučního příkazu. Rovněž je modifikován i notářský řád, podle kterého je každý právní úkon ve formě notářského zápisu nebo exekutorského zápisu, který stanoví povinnost peněžitého plnění a obsahuje-li zároveň svolení dlužníka k provedení exekuce exekučním titulem.

2.2 Očekávání a přínos zákona č. 286/2009 Sb.

Exekuční řád byl jen v roce 2009 celkem pětikrát modifikován. Za nejvýraznější z těchto změn považuji ty, které byly zavedeny zákonem č. 286/2009 Sb. s účinností od 1. listopadu 2009, který je označován jako novela „střední“. Tedy již svým názvem zdůrazňuje, že nebyla první, a že se nejedná zdaleka o změny poslední.²⁴

Bohužel musím konstatovat, že ne vždy byl v novele dodržen přínos a očekávání, které vyplývalo z Důvodové zprávy k zákonu č. 286/2009 Sb. Nedostatky, na které narážím, popíšu v následujících kapitolách.

2.2.1 Přesun administrativní agendy a humanizace exekucí

Jako hlavní důvod novely Exekučního řádu uvádí Důvodová zpráva především to, že se soudy musí věnovat **obecné administrativě**. Novelizací se chtělo docílit zlepšení a zkvalitnění činností v exekučním řízení a nerozhodovací administrativu převést na exekutory. Současně zde byla snaha o **zkrácení exekučního řízení** pomocí stanovení lhůt. Na druhé straně, ovšem bylo zkomplikováno podání návrhu na zahájení exekučního řízení, kdy se nepředkládá přímo soudu, ale exekutorovi a až poté soudu, což podle mého úsudku vede k průtahům.

---

²² Tento zákon pozbyl účinnosti 1. ledna 2010 a nahrazuje ho nový Zákon č. 40/2009 Sb, trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.

²³ KORBEL; PRUDÍKOVÁ. Nad změnami v exekučním řádu

²⁴ Tamtéž

Námětem těchto posledních změn exekučního řádu byla také **humanizace exekucí**, a tím pádem byla zároveň **posílena ochrana povinného a třetích osob**. Ona humanizace exekucí navázala na zavedení nezabavitelné částky při provádění exekuce srážkami ze mzdy dle § 304b osř, jakož i zvýšením nezabavitelné částky při provádění exekuce prodejem movitých věcí dle § 322 odst. 2 d) osř. Projevuje se jednak v požadavku přiměřenosti exekuce, určení pořadí jednotlivých způsobů provádění exekuce, ve změně institutu generálního inhibitoria a dále v následujících ustanoveních.

V neposlední řadě by mělo dojít i k **omezení a změnám v pravomoci exekutorů**. V Důvodové zprávě k novele bylo uvedeno, že pozice soudního exekutora nebo jeho rozhodovací pravomoce nebudou posíleny. Exekutor by měl na starosti pouze nesporné věci, ve kterých mezi účastníky převládá shoda. O případných sporech by měl rozhodovat soud.

2.2.2 Samospráva Exekutorské komory ČR

Pokračovalo se v **omezení kompetencí Exekutorské komory ČR**, které navázaly na „sankční novelu“ a upřesnily některá usnesení.²⁵ Změnily se rovněž instituce Exekutorské komory. Je nutné poukázat v této souvislosti na ustanovení § 109 odst. 4 eř, kde mezi orgány Komory je zakotvena **kontrolní a kárné komise**.

Nově se zřídila **kontrolní komise**, jejíž činnost je upravena v ustanovení § 113a eř a opět byla převzata právní úprava kárné komise, a to ustanovením § 114 eř. Doposud podle stavovského předpisu vykonávala pouze poradní činnost, novelizací byla uzákoněna do textu exekutorského řádu § 113a eř až tímto ustanovením.

Mezi úkoly kontrolní komise patří preventivní a výchovná funkce. Skládá se ze sedmi členů a tří náhradníků. Ze členů se zvolí předseda a jeden místopředseda kontrolní komise. Pokud je osoba členem v kontrolní komisi, nemůže být zároveň členem v prezidiu Komory, náhradník prezidia Komory či být členem v revizní komisi.

Náplní činnosti kontrolní komise dle ustanovení § 113a odst. 3 eř je připravovat podklady, zpracovávat zprávy a navrhnout opatření týkající se vyřizování stížností na exekutory, kandidáty, koncipienty a další zaměstnance exekutorů. Dále se zabývá kontrolou a doporučuje prezidiu opatření při provádění dohledu nad činností exekutorů a nad vedením exekutorských úřadů. Tento orgán má vést k posílení vnitřní kontroly Exekutorské komory České republiky.²⁶

---

²⁵ KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Předmluva, s. V-VII.

²⁶ GROSSOVÁ, M. *Exekuce na peněžitě plnění v současné právní praxi*. Praha : Linde, 2007. Exekuční řád, s. 261-287.

Po de facto několika měsících se novelou č. 286/2009 Sb. do exekučního řádu vrací zakotvení **kárné komise**. Kárná komise bude mít opět devět členů, nicméně je nutno poukázat na významnou odlišnost od původní právní úpravy, a tou je skutečnost, že tři členové kárné komise budou vybráni z řad soudců a šest z řad exekutorů. Členové opět budou volit předsedu a jednoho místopředsedu kárné komise. Členství v kárné komisi bude neslučitelné s členstvím v prezidiu Komory a stejně tak ani s členstvím v revizní a kontrolní komisi.²⁷

2.2.3 Konec exekučního řízení

Cílem novely bylo taktéž definovat okamžik **skončení exekuce**, a tím odstranit dosavadní výkladové problémy se zánikem pověření exekutora k provedení exekuce. Exekuce tedy končí vymožením pohledávky a jejího příslušenství, či vynucením jiné vymáhané povinnosti dle § 46 odst. 2 eř, rovněž tak jejím dobrovolným splněním dle § 46 odst. 5 eř. Pro oba zmiňované případy je v usnesení § 46 odst. 6 eř výslovně stanoveno, že tím dochází ke skončení exekuce. Další možností skončení exekuce je nabytí právní moci rozhodnutí o jejím zastavení dle § 55 eř.

Účinky vydaných exekučních příkazů zanikají provedením exekuce, tedy vymožením celé pohledávky a příslušenství, či nabytí právní moci příkazu k úhradě nákladů nebo pravomocným zastavením exekuce. Oznámení o skončení exekuce, které je deklaratorním potvrzením, nikoli rozhodnutím, pošle exekutor všem subjektům, kteří byli obeznamení o provedení exekuce a kteří blokují či evidují majetek povinného. Na žádost ho rovněž zašle i účastníkům řízení dle § 46 odst. 7 eř.²⁸

2.2.4 Nedostatky novely č. 286/2009 Sb.

Na jednu stranu je zřejmé, že novela exekučního řádu odstraňuje velmi výrazné interpretační, aplikační nedostatky a posiluje ochranu povinného, nicméně se jí nepovedlo odstranit všechny nedostatky a některé aplikační vady sebou naopak přinesla.

Na snaze zkrátit exekuční řízení není nic negativního, avšak je třeba se zamyslet, zda je to vhodné pomocí zavádění časových úseků, které jsou striktně ohraničeny prekluzivními lhůtami. Je velmi sporné, zda toto řešení je přiměřené. V některých situacích totiž zmíněnou prekluzí zaniká právo, jehož ochrany se účastníci, ale také další třetí osoby, již nemají jak jinak dovolat (typicky u zastavení exekuce patnáctidenní lhůta pro podání návrhu povinným). V jiných situacích je pak problém pouze odsouván mimo sféru exekučního řízení,

---

²⁷ KORBEL; PRUDÍKOVÁ. Nad změnami v exekučním řádu

²⁸ Tamtéž

s eventuálními výraznými negativními dopady do právní jistoty jiných subjektů (typicky prekluzivní lhůta 30 dnů pro vyškrtnutí věci patřící třetích osobě ze soupisu, resp. pro podání vylučovací žaloby).

I když důvodová zpráva zdůrazňovala, že chce zabránit posilování pravomoci exekutorů v rozhodování, nicméně se jí to tak úplně nepodařilo, protože v rámci přesunu administrativy musela na někoho danou pravomoc přenést, v čemž bych ovšem neviděla nějaké výrazné negativum.

V rovině kárné odpovědnosti exekutorů, kandidátů a koncipientů se pak právní úprava jeví jako velmi složitá a zejména místy jako značně diskutabilní. Dobrý dojem podle mého mínění nedělá ani to, že půl roku poté, co sankční novelou byla zrušena kárná komise, další novelou byla znovu zavedena.²⁹

2.3 Neúspěšné připravované změny exekučního řádu

2.3.1 Nezávislost a nestrannost exekutora

Vzhledem k současnému právnímu postavení exekutorů a společenské náladě vůči exekutorům, byla vnesena myšlenka, že by mohlo nastat oslabení nezávislosti exekutorů. A to především kvůli možnosti sjednat si smluvní odměnu za provedenou exekuci a poskytovat právní pomoc oprávněnému nebo povinnému v rámci exekuční činnosti. Rovněž se objevuje úvaha nad ekonomickou závislostí exekutora. Je ovlivněn především dostatečným zajištěním vymožitelných případů, nese totiž podnikatelské riziko, které spočívá v tom, že majetek povinného nebude stačit ani na náhradu nákladů exekutora, to vše může ovlivnit nezávislost a nestrannost soudního exekutora.

Jako nástin zachování nestrannosti a nezávislosti exekutorů patří, že návrhy věřitelů adresované soudu budou náhodným elektronickým výběrem přidělovány bez možnosti ovlivnění soudním exekutorem, sjednocení nuceného výkonu práva a odstranění paralelních a systémově zcela odlišných způsobů (výkon rozhodnutí a exekuční příkaz), či že budou přiznány spravedlivé tarifní odměny za všechny úkony.³⁰

2.3.2 Zásada teritoriality

V řadě evropských zemí nucený výkon vymáhání závazků rovněž provádí soukromé osoby, ale s tím rozdílem, že tento systém funguje na územním principu.³¹ Jedna

---

²⁹ DÁVID, Radovan. Exekutorská činnost ve světle novely 286/2009 Sb. *Právní fórum : Český právnícký měsíčník*, 2004-2007. 2010, č. 10, s. 414.

³⁰ TUNKL, M.. Exekutoři bez hranic?. *Komorní listy*. Prosinec 2009, č. 1, s. 4-6. (dále citováno jako TUNKL. Exekutoři bez hranic?)

³¹ PETR, David. Teritorialita v Evropě. *Komorní listy*. Březen 2010, 2, s. 2.

z připravovaných změn v exekučním řádu navrhovala zavedení zásady teritoriality soudního exekutora i v České republice. Tento princip znamená, že by oprávněný v budoucnu neměl možnost výběru exekutora, danou dnes ustanovením § 28 eř „*Exekuci provede ten exekutor, kterého v návrhu na provedení exekuce navrhne oprávněný a kterého soud příslušný podle ust. § 45 pověří provedením exekuce.*“.

Místní příslušnost soudního exekutora by byla nejspíše totožná s místní příslušností exekučního soudu, a tudíž by byla dána bydlištěm popřípadě sídlem povinného. V té nejstriktnější podobě by si oprávněný nemohl vybrat ani mezi více exekutory působícími v obvodu téhož exekučního soudu a oprávnění by byli přidělováni exekutorům dle rozvrhu práce. Tato varianta mi přijde až příliš strohá a nerealistická. Navíc s ohledem, že exekutor je podnikatel na základě zvláštního právního předpisu, tedy se jedná o svobodné povolání, měla by se nechat možnost výběru oprávněného. Největší těžkosti by to přineslo především věřitelům, kteří mají po celé České republice několik desítek dlužníků. Bylo by pro ně administrativně a finančně neúnosné, aby každou pohledávku vymáhali u jiného exekutora.

Činnost soudního exekutora by se ještě výrazněji přibližila činnosti notáře jako soudního komisaře v řízení o dědictví usnesení § 175 osř.³² Princip teritoriality týkající se pověřování notářů, který je zřejmě vzorem pro teritorialitu v exekucích, je pozůstatek někdejšího státního notářství. Vymáhání pohledávek je přece jenom na vůli oprávněného, který si může zvolit možnost vymáhat pohledávky svépomocně či vůbec, proto si myslím, že toto přibližování činnosti notáře je irelevantní.

Důvody pro zavedení takovéto změny jsou čtyři. Jednak je to představa o tom, že exekutor bude svůj obvod znát a bude se v něm orientovat a mít přehled o povinných osobách. Mobiliární exekuce provádí jen malá část exekutorů, raději se volí jiný způsob, proto není zase tak nutné znát svůj obvod.

Dále je to pak snaha snížit náklady exekuce. V dnešní době není výjimka, že majetek povinného se může nacházet po celé České republice. Zároveň může mít evidován údaj o adrese, na kterou mu mají být doručovány písemnosti podle zvláštního právního předpisu a pohybovat se na území celého státu, tím pádem by snaha snížit náklady pomocí principu teritoriality byla nepodstatná.³³

Za třetí jde o vzpouru „neschopných“ úřadů proti schopným a o obavu zániku exekučních úřadů. Soudní exekutoři působí v ČR od roku 2001 a nikdo z nich veřejně

---

³² GROSSOVÁ, M. *Exekuce na peněžitě plnění v současné právní praxi*. Praha : Linde, 2007. Exekuční řád, s. 261-272.

³³ BENÍKOVÁ, D. Několik úvah nad připravovanou změnou exekučního řádu. *Bulletin advokacie*. 2010, č. 6, s. 40.

neoznámil existenční problémy, které by mohly směřovat k zániku úřadu soudního exekutora, třebaže je často při prezentaci teritoriality tento výrok hojně využíván.³⁴

Každý exekuční úřad může zvolit jiný přístup ke stranám, v komunikaci, v plnění povinností, ve způsobu účtování nákladů exekuce a v provedení exekuce, což se projeví ve spokojenosti oprávněného, ale také ve spokojenosti povinného, se kterým exekuční úřad bezproblémově rozumně komunikuje. Oprávnění si na základě svých zkušeností s exekučními úřady vybrali ty, které jim nejlépe vyhovovaly, a které soustavně zkvalitňovaly svou činnosti. Samozřejmě bez toho, aby takové úřady ztratily svou nezávislost. Soutěžní prostředí, ve kterém se v současnosti úřady pohybují, by tím pádem touto zásadou zaniklo. Oprávnění se pak budou v obvodech, kde působí exekutor, k němuž nemají důvěru, uchylovat k řízení vykonávacímu dle občanského soudního řízení, či své pohledávky se pokusí uplatnit insolvenčním návrhem³⁵.

Jako ten nejdůležitější důvod zavedení zásady bych viděla soulad s čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Jde o souladnost současného pojetí působnosti exekutora, která je v zásadě závislá na vůli oprávněného, s požadavkem, že nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci. Přitom dle ustanovení § 28 eř „*úkony exekutora se považují za úkony soudu*“. Lze tedy pravidlo ústavní úrovně vykládat pouze restriktivně vůči soudu, jakožto instituci, či extenzivně, tj. vůči justici v širším pojetí? Pokud jde o můj názor, přikládala bych se jen k restriktivnímu pojetí vůči soudu z výše uváděných důvodů.³⁶

Mezi odpůrci této zásady patří i Ministr spravedlnosti ČR JUDr. Jiří Pospíšil, který uvedl: „*Jsem přesvědčen, že z pohledu práv občana je zapotřebí, aby občan měl právo zvolit si exekutora, o kterém si je jist, že funguje efektivně. Stejně tak notáře, o kterém je přesvědčen, že funguje dobře a rychle. Domnívám se, že jakékoliv územní sešněrování bude na prvním místě poškozovat občana a snižovat jeho možnost domoci se svých práv.*“³⁷

Konkrétní podoba návrhu územního principu fungování exekutorů byla připravovaná Exekutorskou komorou ČR. O jeho prosazení hlasovali exekutoři 11. června 2010 na sněmu Exekutorské komory ČR. Ze strany Exekutorské komory ČR by tak neměla být vyvíjena žádná další aktivita, protože mandát prezídiu udělen nebyl.³⁸

---

³⁴ MOHYLA, René. Proč zachovat stávající řízení. *Komorní listy*. Březen 2010, 2, s. 4-6.

³⁵ Tato problematika je upravena Zákonem č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobu jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů.

³⁶ BENÍKOVÁ, D. Několik úvah nad připravovanou změnou exekučního řádu. *Bulletin advokacie*. 2010, č. 6, s. 40.

³⁷ REDAKCE. *Svex.cz - svobodná volba exekutora* [online]. 2010 [cit. 2011-04-12]. Stanoviska. Dostupné z WWW: <<http://svex.cz/stanoviska/>>.

³⁸ REDAKCE. *Svex.cz* [online]. 2010 [cit. 2011-04-12]. Svobodná volba exekutora. Dostupné z WWW: <<http://svex.cz>>.

Pro zmiňované argumenty, proto nevidím, aby tato zásada teritoriality byla zavedena. Spíše, aby pomohla, vedlo by to k rozvrácení celého způsobu provádění exekuce. Návrh této zásady teritoriality pravděpodobně z výše uvedených důvodů neprošel.

2.3.3 Úplné zrušení části šesté občanského soudního řádu

Dokonce se uvažovalo, že by došlo ke zrušení části šesté občanského soudního řádu a tato ustanovení byla přesunuta do exekučního řádu. Nakonec od toho bylo upuštěno z důvodu koncepčních změn ve vazbách a odkazech mezi jednotlivými částmi osř a i v dalších procesních předpisech. Takováto změna by se dotkla i hmotně právních předpisů, které přihlíží k výkonu rozhodnutí. Což by podle mého názoru vyvolalo více komplikací než užitku.³⁹

2.4 Legislativní návrhy pro rok 2012

V současné době je připraven v přesném paragrafovém znění legislativní návrh čj. předkladatele 634/2010-LO-SP, datum autorizace 23. 3. 2011, který čeká na schválení v legislativním procesu. Tyto změny se snažily být navrhovány tak, aby nesnížily procesní standard ochrany práv účastníků exekučního řízení oproti současnému stavu.⁴⁰

Stěžejní myšlenka těchto návrhů je ve zrušení nebo omezení dvoukolejnosti vymáhání exekučních titulů soudy a exekutory, zrušení mechanické agendy nařizování exekuce v samostatném soudním řízení. Dále budou modifikovány nedostatky v úpravě konkrétních způsobů exekuce např. zpeněžování účasti povinného v bytovém družstvu, byrokracie prodeje nemovitostí a zefektivnění exekucí.⁴¹

Nebudu se zabývat přesným výkladem jednotlivých paragrafů, protože předpokládám, že návrh bude několikrát změněn v legislativním procesu, než dostane konečnou podobu. Z této příčiny jen upozorním na zaměření, kam by mohl směřovat vývoj exekučního řádu. Pokud budou tyto návrhy schváleny, mohly by být účinné nejdříve od 1. ledna 2012.

2.4.1 Dvojkoľejnost vymáhání exekučních titulů

Tato problematika má být řešena zrušením pravomoci soudu provádět výkon rozhodnutí s výjimkou výkonu rozhodnutí, kde je společenský zájem. Ve všech ostatních věcech by exekuční tituly vymáhal pouze exekutor. Výjimky by se dotýkaly níže uvedené agendy, kterou by mohl mít na starosti soud nebo exekutor:

---

³⁹ KORBEL, F. Další velké změny exekučního práva na obzoru. *Komorní listy*. Březen 2011, č. 1, s. 3-10.

⁴⁰ *Eklep.vlada.cz* [online]. 2011 [cit. 2011-04-12]. Knihovna připravované legislativy. Dostupné z WWW: <<http://eklep.vlada.cz/eklep/page.jsf?newsform:novinkyTablep=4>>.

⁴¹ Tyto změny byly připravovány JUDr. Martinou Kasíkovou a JUDr. Stanislavem Pazderkou.

- o výchově nezletilých dětí,
- ve věcech pohledávek ze soudních poplatků, pořádkových pokut, pokut z občanského soudního řízení, trestního řízení a správním řízení v jiném členském státě EU, exekučních nákladů a nákladů občanského soudního řízení a pohledávek z peněžitých trestů,
- je-li oprávněným stát a pohledávka vznikla z jednání ministerstev, soudů, státních zástupců, Vězeňské služby, Rejstříku trestů, Justiční akademie, Institutu pro kriminologii a sociální prevenci a Probační a mediální služby.

Následující agendu kde je vysoký společenský zájem, by vykonával pouze soud:

- o vykazání ze společného obydlí a nenavazování kontaktů s oprávněným,
- je-li podán návrh na zřízení soudcovského zástavního práva,
- orgánů Evropských společenství.

Tato problematika je řešena již delší dobu a tento návrh je velice vhodný. Akorát, co bych vytkla, je neucelenost právních předpisů, kdy tuto oblast řeší dva právní řády.

2.4.2 Zrušení nařizování exekuce soudy

V praxi nařizování exekucí soudem probíhá tak, že tuto činnost mají na starosti vyšší soudní úředníci. Návrhům se většinou formálně vyhovuje a nic sporného se při nich obvykle neposuzuje. Soudům se mnohdy stane, že nedodrží 15 denní lhůtu k nařízení exekuce, což je v rozporu se snahou zkrácení exekučního řízení, navíc na straně účastníků řízení jsou striktní prekluzivní lhůty, což podle mého názoru v porovnání nedělá dobrý dojem. Další komplikace také nastávají při doručování usnesení o nařízení exekuce účastníkům řízení a při vyznačování doložky právní moci. Přesto je iniciační rozhodnutí soudu vnímáno jako garance spravedlnosti a pojistka proti zneužití pravomoci exekutora.

Navrhuje se zrušit současné soudní řízení o nařízení exekuce a vyměnit jej registračním principem. Exekuci by registroval soudní exekutor dálkovým zápisem v centrálním elektronickém rejstříkem zahájených exekucí. Toto opatření by nepřipouštělo žádné opravné prostředky. Rejstřík by byl neveřejný informační systém Ministerstva spravedlnosti. Zápis do rejstříku by byl první úkon exekutora v exekučním řízení, který by provedl od doručení návrhu oprávněným do 8 dnů.

Podá-li oprávněný více návrhů na provedení exekuce v téže věci, exekuci provede ten exekutor, který jako první zahájí exekuci zápisem do rejstříku. Odstranění vad exekučního návrhu se provede až po zápise do rejstříku, pokud to nebyly takové vady, které by bránily zápisu. Jestliže vady nebudou odstraněny, exekutor návrh usnesením odmítne, exekutor tedy

bude mít kompetenci exekuční návrh zamítnout, pokud nebudou splněny všechny zákonem stanovené předpoklady. To na druhou stranu by ovšem zvyšovalo jeho pravomoc, a jak už bylo řečeno, snahou novel bylo omezení pravomocí.

Exekutor poté do 15 dnů zašle oprávněnému vyrozumění o zahájení exekuce a povinnému s prvním exekučním příkazem exekuční návrh, kopii exekučního titulu a výzvu k dobrovolnému plnění. Doručení vyrozumění o zahájení exekuce vytváří vliv generálního inhibitoria.

Odpadnutí opravného prostředku v usnesení o nařízení exekuce budu nahrazeno přiznáním odkladného účinku výzvy k dobrovolné úhradě a prvního návrhu na zastavení exekuce. Za podmínky, že bude exekuční titul vydán rozhodčím nálezem nebo notářským či exekutorským zápisem se svolením k vykonatelnosti, bude potřeba k exekučnímu návrhu připojit osvědčení o vykonatelnosti exekučního titulu. Osvědčení bude vydávat exekuční soud, půjde o zavedení zvláštní agendy soudu. Přestože se mluví o odbřemeňování soudu, tento postup působí opačně, nicméně je to vhodné řešení, přeci jen by bylo zavádějící, aby exekutor, který vydal exekuční titul, zároveň nařídil exekuci.

2.4.3 Novelizace občanského soudního řádu

Další navrhovanou modifikací je změna místní příslušnosti soudu, a to obecného i exekučního. O místní příslušnosti by se nerozhodovalo podle faktického bydliště, ale podle trvalého bydliště povinného. Především by to vedlo ke zjednodušení činnosti soudu.

Všechna rozhodnutí vydaná podle části šesté osř by mohl v případě odvolání změnit přímo soud prvního stupně, pokud odvolání v celém rozsahu vyhoví, tím pádem by se rozšířil okruh rozhodnutí připouštějící autoremeduru.

Nově by se mělo objevit opatření, které zlepší právní postavení věřitele při vymáhání peněžitých pohledávek. Před vznikem generálního inhibitoria může dlužník volně nakládat s majetkem, dnes se může věřitel bránit jedině odporovatelností dle § 42a občanského zákoníku, ovšem pokud má vymahatelnou pohledávku. Byl by zaveden nový princip, v němž by soud připojil k žalobě, jejímž předmětem je peněžitě plnění, výzvu žalovanému, aby se zdržel nakládání se svým majetkem v rozsahu, aby nebylo zmařeno uspokojení pohledávky oprávněného. Oprávněný bude moci následně ve fázi exekuce anulovat takový právní úkon učiněný povinným. Navíc by bylo doplněno ustanovení o možnosti provedení výkonu rozhodnutí proti jinému, než kdo je v exekučním titulu označen jako povinný, pokud se neplatnosti právního úkonu dovolá oprávněný. Rozhodně by to povedlo k lepší realizaci práva vůči povinnému.

Pokud oprávněnému bylo přiznáno právo na opětující se dávky, navrhuje se umožnit exekuce v rozsahu součtu těchto všech dávek a jde-li o dávky na dobu neurčitou, pak v míře pětinasobku ročního plnění.

Novela by zavedla možnost pořízení tzv. jiného soupisu vedle dnešního soupisu movitých věcí. Vedly by se zde údaje, které lze zjistit z rejstříků nebo jiné evidence vedené podle zákona. Rovněž by se postupovalo při soupisu vkladní knížky, vkladního listu nebo jiné formy vkladu. Zajistě by to zpřehlednilo majetek povinného a usnadnilo práci exekutorům.

2.4.4 Reforma způsobů provádění exekuce

Provedení exekuce by bylo možné zrealizovat formou nařízení prodeje pohledávek v dražbě, a to pokud soud či exekutor ji shledá účelnou. Tím pádem lze očekávat vyšší výnos. Na vydražitele by přešla veškerá práva a povinnosti k pohledávce doposud patřící dlužníkovi.

Pokud je postižena účast povinného v obchodní společnosti nebo družstvu, nelze provést exekuci v tržní hodnotě podílu, ale v ceně vypořádacího podílu, který je zejména v bytových družstvech nižší než tržní hodnota. Navrhuje se, aby byl podíl vydražen v dražbě a vydražitel by se stal společníkem společnosti či členem družstva a získal tím veškerá práva a povinnosti. Pokud by se podíl neprodal, přistoupilo by se ke zrušení účasti povinného v obchodní společnosti nebo družstvu.

Elektronická dražba by se konala i pro prodej movitých věcí a dalších majetkových hodnot, jako je účast povinného v obchodní společnosti nebo družstvu, pohledávka či jiné právo povinného, cenné papíry aj.

Zásadní změny se dotknou ustanovení o prodeji nemovitosti, bude zaveden princip, podle kterého bude soud rozhodovat o závadách, které dražbou zanikají jako zánik nájemního práva nebo práva podobného věcnému břemeni. Ostatní závady budou sepsány pro informaci dražitelům, ty, které nebudou oznámeny po zahájení dražebního jednání, zanikají dnem, kdy se stal vydražitel vlastníkem nemovitosti. Takto pojaté řešení problematiky byrokracie, se mi zdá nešťastné, podle mého názoru se až příliš dotýká práv třetích osob a mohlo by dojít snadno k poškození jejich práv. Proti usnesení o ocenění nemovitosti a zániku závad bude přípustné odvolání. Naopak se zruší opravný prostředek proti dražební vyhlášce, která nebude rozhodnutím, ale opatřením.

Pro zlepšení flexibility dražeb se bude konat dražba i bez složení dražební jistoty, pokud tak bude stanoveno v dražební vyhlášce. Také se nebude odročovat dražba z důvodu neodůvodněného podání žaloby na vyloučení prodávané nemovitosti. Navrhuje se také možnost doplatit nejvyšší podání vydražitele prostřednictvím hypotéčního úvěru banky za současného zřízení zástavního práva na vydraženou nemovitost.

Byly by zavedeny tzv. předrážky, kterými zájemce písemně navrhne, že draženou nemovitost chce nabýt alespoň za částku o čtvrtinu vyšší, než bylo nejvyšší podání. V případě, že takovou cenu i zaplatí, usnesení o přiklepu soud zruší a rozhodne, kdo nemovitost nabude.

Při neúspěchu dražebního jednání se bude postupně snižovat výsledná cena až do pátého dražebního jednání, kdy podání bude 25 % výsledné ceny. Pokud se nemovitost ani poté neprodá, soud exekuci zastaví.

Mezi způsoby exekuce se navrhuje doplnit správu nemovitostí, tzv. sekvestraci. Správu nemovitostí by vykonával soudní exekutor, soud nebo by byl ustanoven správce. Činil by vhodná opatření, aby nemovitost byla řádně a úspěšně hospodářsky užívána. Soud nebo soudní exekutor by mohli, nejde-li o nájem bytu, vypovídat a sjednávat jiné nájemní smlouvy, smlouvy zajišťující dodávky služeb či pojistné smlouvy. Můžou se domáhat vyklizení nemovitosti, zániku věcného břemene nebo zrušení jiných vztahů, na jejichž základě je nemovitost užívána.

Povinný nebude moci přijímat užitky či plnění plynoucí z nemovitosti, tyto užitky se zpeněží v dražbě. Správa nemovitostí nebrání tomu, aby byl nařízen prodej nemovitosti, ovšem brání, aby byla nařízena exekuce příkázáním jiné peněžité pohledávky, pokud je tato pohledávka příjmem správy nemovitostí

2.4.5 Další plánované změny

Soudní exekutor by měl povinnost vést vymožená peněžítá plnění odděleně od vlastních prostředků na zvláštním účtu úschov. S tímto nelze jinak než souhlasit. Zároveň by se specifikoval předpis pro zastupování exekutora kandidátem a pro předání exekuční agendy exekutora, jemuž zanikl výkon exekutorského úřadu. Prodlužuje se lhůta pro uplatnění námítky podjatosti z pěti na osm dnů. Současně má dojít k zpřehlednění lhůt, které mají být pouze dvě, a to v délce osmi nebo patnácti dnů. Mezi náležitosti návrhu bude patřit uvedení rodného čísla povinného a oprávněný bude mít povinnost předložit exekuční titul i pro případy, kdy jej vydal exekuční soud. Oprávněný by měl právo operativní změny exekutora, pokud s tím původní i nový exekutor souhlasí, a to bez rozhodnutí soudu.

Exekutorské zástavní právo k nemovitostem, které je předmětem evidence v katastru nemovitostí, vzniká doručením exekučního příkaz o zřízení tohoto práva a zaniká vedle skončení exekuce rovněž právní moci rozhodnutí, kterým soudní exekutor ruší zástavní právo.

Nově se definují některé termíny v exekučním řádu tak, aby byl zcela jasný jejich význam. Obecnými pojmy exekuční činnost a exekuční řízení se budou mínit obecné instituty např. dohled nad exekučním řízením, změna exekutora v exekučním řízení apod. Pod pojmem

vedení exekuce se představí konkrétní úkony podle hlavy třetí exekučního řádu, jako vedení exekuce se zahájí zápisem exekuce do rejstříku. Nebudou zde spadat realizační úkony, ty budou definovány pojmem provedení exekuce. Dále byly změněny neobratné termíny jako žadatel o provedení exekuce za oprávněný apod. Vytkla bych, že nebyla ovšem vyřešena terminologie výkonu rozhodnutí a řízení v osř, který nejenže se nezmiňuje o exekučním řízení, ale výkon rozhodnutí nemusí být pouze nucený, nýbrž i dobrovolný a exekuční titul není jen rozhodnutí, což vede k terminologické kolizi s exekučním řádem.

Zavede se také zvláštní způsob součinnosti mezi Českou správou sociálního zabezpečení a vzdálenou výměnou dat Centrálního depozitáře prostřednictvím Exekutorské komory ČR. Exekutorům se umožní zastávat volené funkce ve veřejné správě jako funkce poslance, senátora, zastupitele obecního nebo krajského zastupitelstva. Dále mohou vykovávat činnost v poradních orgánech vlády, ministerstev, jiných ústředních orgánech a v orgánech samosprávy.

Novela zavede opatření stanovit dodatečné požadavky na obsahovou znalost českého práva pro absolventy zahraničních právnických fakult, kterým je ČR povinna nostrifikovat vzdělání podle mezinárodní úmluvy. Dále se omezí požadavek pro výkon funkce soudního exekutora, a to zrušením roční praxe na 6 měsíců.

Dosavadní paralelní odpovědnost státu a soudních exekutorů za výkon exekuční činnosti se nahradí primární odpovědností státu vůči poškozeným osobám a sekundární odpovědností soudního exekutora vůči státu. Provádění exekutorských zápisů se uvede do souladu s podobnou úpravou jako je v notářském řádu.⁴²

2.5 Shrnutí kapitoly

Vleklý a složitý legislativní proces, který exekuční řízení podstoupilo, je příčinnou, pro kterou je mnoho ustanovení výkladově sporných, a to z důvodu nevhodného jazykového vyjádření a nenavazování některých vět v ustanoveních. Mnohdy se postupuje až z výkladu podle rozhodnutí soudu. Exekuční řád vychází ze vztahu subsidiarity k občanskému soudnímu řádu, přesto některé procesní termíny nejsou ve shodě.⁴³

Počáteční novely exekučního řádu ho spíše doplňovaly a upřesňovaly. Především se spoléhalo na Exekutorskou komoru ČR, která měla značné pravomoci. Po čase byly dohledové pravomoci přesunuty na Ministerstvo spravedlnosti ČR, které se každou novou

---

⁴² KORBEL, F. Další velké změny exekučního práva na obzoru. *Komorní listy*. Březen 2011, č. 1, s. 3-10.

⁴³ KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a předpisy související*. Praha : C. H. Beck, 2005. Úvod, s. XI-XIV.

novelou zvětšovaly, což spíše odráželo neschopnost Exekutorské komory. V samosprávě Komory došlo k zavedení Kontrolní komise do exekučního řádu a obnovení Kárné komise.

V roce 2007 především iniciativou ministra spravedlnosti JUDr. Jiřího Pospíšila začalo docházet v exekučním řízení k výrazným změnám. Tyto reformy vyvrcholily v roce 2009, kdy došlo k značnému přetvoření exekučního řízení.

V poslední kapitole podotýkám, kam by vývoj exekučního řádu mohl směřovat, jaký byl vznesen návrh na rok 2012. Podle mého názoru připravované změny se značně dotknou práv oprávněného, povinného i třetích osob. Velice zlepšují právní postavení oprávněného, ale zdá se mi, že někdy je to až příliš na úkor třetích osob. Povinnému tato novela rovněž prospěje, a to protože při exekuci bude jeho majetek efektivněji a za vyšší hodnotu prodán. Také to povede k vyšší efektivitě soudu, na druhé straně ale i k větší zodpovědnosti exekutora.

3 ÚKONY EXEKUTORA PROVEDENÉ V RÁMCI EXEKUČNÍHO ŘÍZENÍ

Tato kapitola se zabývá úkony exekutora provedené v rámci exekučního řízení, které porovnám s předchozí právní úpravou před novelou. Budu se zabývat, jak se novelizace projevila v samotném postupu exekutora, případně jaké nedostatky nadále má. Na začátek je vhodné vysvětlit si, co je to exekuční řízení a jakými principy se řídí.

K tomu, aby mohl exekutor vykonávat úkony v exekučním řízení, je nutné, aby měl k tomu především pravomoc. Bez této pravomoci by neměl žádnou rozhodovací schopnost. Tudíž než popíši konkrétní úkony exekutora, je nutné se zmínit, odkud je jeho pravomoc čerpána a jakým způsobem jednají exekutorovi zaměstnanci, kandidáti či koncipienti.

Novela přenesla některé procesní úkony ze soudu na soudní exekutory, především kvůli zrychlení exekučního řízení. Po novele exekutor rozhoduje o úkonech usnesením bez nařizování jednání, proti jeho rozhodnutí je přípustné odvolání s výjimkami v § 55c eř. Nově byli exekutoři pověřeni rozhodováním o pořádkové pokutě za neplnění povinnosti součinnosti, v některých případech o odkladu a zastavení exekuce, o vyškrtnutí věci ze soupisu, o jednotlivých způsobech exekuce, o zřízení exekutorského zástavního práva na nemovitost, o úkonech namísto soudu prvního stupně v odvolacím řízení. Dále se věnuji příkazu k úhradě nákladů, právu exekutora domáhat se neplatnosti právního úkonu dlužníka a elektronické komunikací.⁴⁴

V exekučních řízeních zahájených před účinností novely se rovněž projeví novelizace. Právní úkony, které byly v řízení provedeny před účinností novely, mají stejné účinky podle dosavadní právní úpravy, pokud je o nich rozhodováno, bude se postupovat podle dosavadní úpravy.⁴⁵

S přibývajícím pravomocí exekutora samozřejmě roste i odpovědnost. Exekutorovi a exekutorskému kandidátovi v případě porušení exekučního řádu hrozí kárné řízení. Nově je za své jednání zodpovědný i exekutorský koncipient a rovněž mu hrozí kárné řízení. Nad činností exekutora, kandidáta a koncipienta dohlíží Exekutorská komora a Ministerstvo spravedlnosti. V případě závažného porušení zákona hrozí exekutorovi a kandidátovi i trestní stíhání, které prošlo novelizací trestního zákoníku.

---

⁴⁴ KORBEL; PRUDÍKOVÁ. Nad změnami v exekučním řádu KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Provedení exekuce, s. 248.

⁴⁵ PROŠEK, Jiří. Metodika k střednědobé novele exekučního řádu. *Bulletin advokacie*. 2009, č. 9, s. 41.

3.1 Exekučního řízení

V první řadě je nutné vyjasnit si základní pojem, kterým je exekuční řízení, pak až se mohou zabývat konkrétními úkony realizovanými exekutorem během tohoto řízení.

Podle české právní úpravy lze rozhodnutí vykonat v některých ze dvou řízení, a to vykonávacím nebo exekučním. Vykonávací řízení upravuje část šestá občanského soudního řádu a exekuční řízení je specifikováno v exekučním řádu. Tato právní úprava je ve světě ojedinělá a vykonávací řízení dle osř a exekuční řízení dle eř se od sebe stále více vzdaluje.⁴⁶

S těmito dvěma druhy řízení je nutné upozornit na terminologickou dvouznačnost, kdy § 130 eř se zmiňuje o soudním výkonu rozhodnutí nebo o výkonu rozhodnutí, rozumí se tím též nařízení a provádění exekuce podle exekučního řádu.

3.1.1 Pravidla exekučního řízení

Dříve než se začnu věnovat úkonům exekutora v exekučním řízení, je nutné zmínit několik zásad, bez kterých se exekuční řízení neobejde. Účelem exekučního řízení je uspokojovat práva oprávněných vůči povinným. V průběhu exekuce je značně zasahováno do práv osob. Aby nedocházelo k negativnímu zásahu do práv povinného či třetích osob, je nutné nastavit principy exekučního řízení a dodržovat zásady ochrany a obrany třetích osob a povinného. Zároveň by ovšem nemělo být omezeno právo oprávněného.⁴⁷

Podle § 2 eř je soudní exekutor vázán Ústavou ČR, zákony, jinými právními předpisy a rozhodnutími soudu, které jsou vydány v řízení o výkonu rozhodnutí či v exekučním řízení, které je povinen dodržovat.

Mezi zásady, které se týkají exekučního řízení, patří provádět exekuční řízení jen k uspokojování práv skutečně existujících, a to ze zásady formalizace předpokladů exekuce, kdy základem pro nařízení exekuce je exekuční titul a doložka právní moci vykonatelnosti. Exekuční řízení může být prováděno jen za podmínek stanovených zákonem a jen způsobem, které jsou pro provedení exekuce určeny. Smí být prováděno jen v tom rozsahu, jaký stačí k uspokojení oprávněného. Exekuce se smí vést jen proti majetku povinného.⁴⁸

Na základě zásady přednosti některé pohledávky, jako pohledávky na výživné, mají absolutní přednost před ostatními. Zásada priority znamená, že pohledávky jsou uspokojovány

---

⁴⁶ PROŠEK, Jiří. Metodika k střednědobé novele exekučního řádu. *Bulletin advokacie*. 2009, č. 9, s. 41.

⁴⁷ Tamtéž

⁴⁸ FIALA, J. *Spory vznikající z podnětu výkonu rozhodnutí*. Praha : Universita Karlova, 1972. Některé obecné otázky exekučního práva, s. 29.

podle svého pořadí. Zásada proporcionality se použije tam, kde má být uspokojeno několik pohledávek se stejným pořadím, avšak pokud dosažitelný výtěžek k tomu nestačí, pak se pohledávky uspokojí poměrně.⁴⁹

Z těchto pravidel vyplývají práva a povinnosti exekutora a s tím související i mantinely, ve kterých se pohybují úkony exekutora.

3.2 Výkon rozhodovacích kompetencí a úkonů exekutora

Exekučním řádem přenesl stát část výkonu své moci soudní na exekutory.⁵⁰ Exekutor při provádění exekuce nemá postavení soukromoprávního subjektu, ale vykonává pravomoc svěřenou mu ustanoveními veřejného práva.⁵¹ Soudní exekutor má při výkonu exekuční činnosti postavení orgánu vykonávajícího veřejnou moc, to ostatně vyplývá přímo i z ustanovení § 1 odst. 1 eř.^{52; 53} Úkony exekutora se považují za úkony **exekučního** soudu, to vyplývá i z § 28 eř.⁵⁴

Rozhodovací pravomoc exekutora se podle ustanovení § 52 odst. 2 eř týká oprávnění vykonat veškeré úkony, které občanský soudní řád a další předpisy svěřují soudu, soudci, vykonavateli nebo jinému zaměstnanci soudu. Původní právní úprava umožňovala exekučnímu soudu zasahovat do průběhu exekučního řízení razantněji a častěji. Novela šla mnohem dále v ustanovení § 55b odst. 1 eř a to tak, že exekutor může činit úkony soudu první stupně, a to i v odvolacím řízení proti rozhodnutí exekutora.

Nově bude v pravomoci exekutora např. odmítat opožděné podání odvolání, odstraňovat vady odvolání, doručovat odvolání ostatním účastníkům řízení a zjišťovat jejich vyjádření, opatřovat listiny, činit potřebná šetření a předkládat věc se spisem a zprávou odvolacímu soudu.⁵⁵

Myslím si, že přesun pravomocí ze soudu prvního stupně na exekutora povede k naplnění cílů důvodové zprávy k novele č. 286/2009, a to ke zrychlení exekučního řízení, přesunu administrativy a ulehčení činnosti soudu. Neobávala bych se, že větší kompetence exekutora by vedly ke zneužití jejich pravomocí, protože rozhoduje o nesporných věcech.

---

⁴⁹ STAVINHOVÁ, J.; LEVIKÝ, P. *Základy civilního procesu*. Vyd 1. Brno : Masarykova univerzita, 2009. Zásady exekučního řízení s. 118 - 119.

⁵⁰ Ústavní soud ve svém rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 1331/07

⁵¹ Nejvyšší soud 20 Cdo 2706/2004

⁵² Usnesení 20 Cdo 1329/2004

⁵³ TUNKL. Exekutoři bez hranic?

⁵⁴ GROSSOVÁ, M. *Exekuce na peněžitě plnění v současné právní praxi*. Praha : Linde, 2007. Exekuční řád, s. 261-272.

⁵⁵ KORBEL; PRUDÍKOVÁ. Nad změnami v exekučním řádu

Ochrana účastníků řízení je dána i tím, že pokud z nedbalosti nebo nevědomosti učiní právní úkon místo u exekutora u exekučního soudu, má se zato, že právní úkon byl učiněn včas a exekuční soud podání neprodleně zašle exekutorovi.

3.2.1 Pověřování zaměstnanců a koncipientů

Exekutor dle § 21, 25 a 27 eř již nebude své koncipienty, kandidáty, exekutorské vykonavatele a zaměstnance zmocňovat k úkonům, nýbrž je bude pověřovat. Obecně plná moc je určena třetím osobám a směřuje k zastoupení jménem zmocnitele. Tento pojem byl v daném zákonu zavádějící, protože se plná moc týkala zaměstnanců. Pověření lépe vyjadřuje realizaci pravomoci v exekučním řízení, pověření také dostalo generální povahu, a to vynecháním termínu *jednotlivých úkonů* a jeho nahrazením *prováděných úkonů*.

Také § 21 odst. 2 eř byl pozměněn, nadále nemůže exekutor koncipienta pověřit k vydání exekučního příkazu, ale po novelizaci rovněž nemůže nechat koncipienta vykonávat dražbu nemovitosti nebo podniku, vydávat rozhodnutí v exekuci prodejem nemovitosti nebo podniku ani zřizovat exekutorské zástavní právo.

Pověřování zaměstnanců a koncipientů k provádění úkonů daleko lépe vyjadřuje činnost v exekučním řízení, původní zmocňování se zde skutečně nehodilo. Také došlo k omezení pravomocí koncipienta, ovšem na druhé straně došlo k zesílení jeho odpovědnosti postihem kárného řízení, proto jsem toho názoru, že mu měly být tyto kompetence zachovány.⁵⁶

3.2.2 Přijetí návrhu na nařízení exekuce

Exekuční řízení je zahájeno přijetím návrhu exekutorem dle § 35 odst. 1 a 2 eř, dříve bylo zahájeno exekuční řízení i tím, jakmile návrh došel soudu, toto už dnes neplatí.⁵⁷ Dokonce může oprávněný podat návrh i k jinému exekutorovi, než kterého navrhuje, aby byl k provedení exekuce pověřen. Pravidlo, že soudní exekutor může začít se zajišťovací činností majetku povinného až tehdy, udělí-li mu exekuční soud k jejímu provedení pověření, zůstalo stejné.

Pokud by návrhovatel adresoval návrh na nařízení exekuce exekučnímu soudu, bude podle nového ustanovení § 55b odst. 4 eř lhůta zachována, exekuční soud má povinnost podání neprodleně zaslat exekutorovi.

---

⁵⁶ DÁVID, Radovan. Exekutorská činnost ve světle novely 286/2009 Sb. *Právní fórum : Český právnícký měsíčník*, 2004-2007. 2010, č. 10, s. 414.

⁵⁷ SCHELLEOVÁ, I.; LAMKA, R. *Exekuce v zrcadle právních předpisů : III. Soudní exekutoři a jejich exekuční činnost*. Ostrava : KEY Publishing s.r.o., 2007. Exekuční řízení podle exekučního řádu, s. 14.

U obecného soudu ovšem tato problematika řešena není, není zde řešeno ani to, jak se návrh dostane ze soudu do rukou exekutora. Můžeme očekávat, že soud návrh zašle exekutorovi neformálním přípisem nebo poučí oprávněného o ustanovení § 35 odst. 2 eř. Vzhledem k tomu, že státní orgány mají zakázáno vše, co jim není zákonem výslovně dovoleno a z exekučního řádu ani z občanského soudního řádu nevyplývá právo ani povinnosti soudu, že návrh u něj podaný má být postoupen exekutorovi, vyloučila bych postup, kdy soud návrh neformálně postoupí exekutorovi. Dále nesmíme zapomenout na to, že s takovým návrhem nejsou nikterak spojeny účinky se zahájením exekučního řízení.⁵⁸

V případě, že v návrhu nejsou všechny stanovené náležitosti, což je i označení exekutora, který má být pověřen k provedení exekuce, mělo by se postupovat podle § 39 eř, ale ten již po novelizaci předpokládá, že je exekutor určen. Dříve se tento paragraf vztahoval i na soud, ale v současnosti se týká jen exekutorů. Jak má tedy dojít k odstranění této vady, není vůbec řešeno. Podle všeobecných zásad a souladu s dobrými mravy by se měl § 39 eř vztahovat i na soudy a upozornit navrhovatele soudem na nedostatky jeho návrhu a na následky jejich neodstranění, což je zastavení exekučního řízení.^{59; 60}

Přijetí návrhu na nařízení exekuce podle mého názoru sebou přineslo zbytečné výkladové nedostatky, kterým by se dalo vyhnout. Přeformulováním výrazu *exekuční soud* za *soud* v § 55b odst. 4 eř by se odstranily nedostatky spojené s návrhem na zahájení exekučního řízení, pokud by návrh místo exekutorovi nebo exekučnímu soudu byl zaslán jinému soudu. Pokud by v návrhu nebyl určen exekutor, který má být pověřen k provedení exekuce, dal by se tento nedostatek vyřešit tím, že § 39 eř by se vztahoval i na soud tak, jak to bylo před novelizací.

3.2.3 Nařízení exekuce a pověření exekutora k provedení exekuce

V ustanovení § 44 odst. 1 eř došlo k důležité změně. Za předešlé platné právní úpravy, jestliže byl návrh adresován soudu, splňoval předepsané náležitosti a byly-li splněny všechny předpoklady pro nařízení exekuce, soud usnesením exekuci nařídil a jejím provedením pověřil exekutora, jenž byl uveden v návrhu. V současnosti to není možné, protože je nutné, aby návrh nejdříve došel exekutorovi a až pak může být exekuční řízení zahájeno soudem a je jejím provedením pověřen exekutor.

---

⁵⁸ PREISLER, P. K některým změnám v exekučním řádu. *Právní rozhledy*. 2010, č. 10, s. 363-369.

DÁVID, Radovan. Exekutorská činnost ve světle novely 286/2009 Sb. *Právní fórum : Český právnícký měsíčník*, 2004-2007. 2010, č. 10, s. 414.

⁵⁹ Tamtéž

⁶⁰ RYDVAL, Tomáš. Dvě praktické poznámky k „exekucím“: o náležitostech návrhu a místní příslušnosti soudu. *Bulletin advokacie*. 2008, č. 10, s. 38.

Původní záměr ministerstva dokonce zamýšlel, že by zahajování exekučního řízení na základě návrhu na nařízení exekuce zcela ponechal v rukách exekutora. To by znamenalo, že by soudní exekutoři zahajovali exekuční řízení vydáním exekučního příkazu podle exekučního titulu. V současnosti je konečné rozhodnutí o nařízení exekuce pouze v kompetenci exekučního soudu.⁶¹

V současnosti je v novele také upraveno to, že soudní exekutor doručuje usnesení o nařízení exekuce. Dřívější úprava určovala, komu se doručuje, ale nebylo stanoveno striktně kým.⁶²

Nařizování exekuce bych nechala v pravomoci exekutora, současná i navrhovaná právní úprava se mi zdá příliš komplikovaná. Nejdůležitější skutečnost u zahájení exekuce je, aby byl pravomocný exekuční titul, a to podle mého úsudku exekutor posoudit dokáže, přikláníla bych se tedy k původnímu záměru, že exekuci by nařizoval exekutor.

3.2.4 Ustanovení opatrovníka povinnému

Novelizací exekučního řádu došlo ke zrušení ustanovení § 44 odst. 8 eř, které znělo: *„Exekutor může požádat exekuční soud o ustanovení opatrovníka povinnému, jehož pobyt není znám, kterému se nepodařilo doručit usnesení o nařízení exekuce na adresu jeho sídla nebo na jinou známou adresu v České republice nebo v cizině, který byl stížen duševní poruchou nebo z jiných zdravotních důvodů se nemůže nikoliv jen po přechodnou dobu účastnit řízení nebo který není schopen srozumitelně se vyjadřovat.“* Tím pádem se exekuční řád už nikde o opatrovníkovi nezmiňuje a tato problematika není dále řešena.

Myslím si, že by se dále mělo vycházet z § 52 odst. 2 eř, protože exekuční řád nestanoví, že opatrovník povinnému ustanovuje soud. Domnívám se, že tato pravomoc přešla v exekučním řízení ze soudu na exekutora. Jelikož nestanoví-li exekuční řád jinak, je exekutor oprávněn vykonávat všechny úkony svěřené při provádění výkonu exekuce soudu.

Při nařízení exekuce a pověření exekutora soudem by měli být vymezení účastníci exekučního řízení, a tedy pokud jsou dány důvody již při pověřování exekutora exekuční činnostmi pro ustanovení opatrovníka povinnému, měl by ho určit exekuční soud. V současnosti to v praxi funguje tak, že opatrovníka ustanovuje exekutor i soud.

3.2.5 Výzva ke splnění vymáhané povinnosti

Je známo, že jakmile bude exekutor soudem pověřen k provedení exekuce, je povinen rychle a účelně, za současného respektování ochrany práv účastníků a také třetích osob, činit

---

⁶¹ KORBEL; PRUDÍKOVÁ. Nad změnami v exekučním řádu

⁶² PROŠEK, Jiří. Metodika k střednědobé novele exekučního řádu. *Bulletin advokacie*. 2009, č. 9, s. 41.

úkony směřující k provedení exekuce. Ústavní soud se již za tehdejší platné právní úpravy v nálezu ze dne 1. 3. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 8/06 zabýval právní úpravou a označil ji za nevhodnou, protože nereflektuje dobrovolné splnění povinným: „*Považuje skutečnost, že do základu odměny exekutora se zahrnuje i částka uhrazená povinným bez přímé účasti exekutora na provedení exekuce za neodůvodněné zvýhodnění vůči těm exekutorům, kteří exekuci fakticky provedou (neboť taková diferenciací není racionálně zdůvodnitelná). Navíc, v přijaté konstrukci postrádá Ústavní soud i „výchozí“ prvek, když de iure není dána možnost „ocenit“ to, že povinný dlužník splní sám svoji povinnost (bez přímé exekuce), byť v poslední možný moment.*“⁶³

Nově je exekutorovi doplněna povinnost, že dle ustanovení § 46 odst. 5 eř je jeho závazek zaslat povinnému společně s usnesením a návrhem na zahájení exekučního řízení i výzvu ke splnění vymáhané povinnosti, v níž vyčíslí vymáhaný nárok a zálohu na snížené náklady exekuce a náklady oprávněného. Také povinného poučí, že splní-li ve lhůtě 15 dnů vymáhaný nárok a uhradí zálohu, vydá exekutor příkaz k úhradě nákladů exekuce. Tím pádem z toho vyplývá, že nabytím právní moci příkazu k úhradě nákladů exekuce zároveň dojde ke skončení exekučního řízení.

S nálezem Ústavního soudu a ustanovením § 46 odst. 5 eř bych nesouhlasila, protože podle mého úsudku měl povinný dostatek prostoru, aby nesplacenou pohledávku uhradil nebo alespoň projevil snahu a s oprávněným se dohodnul, jak se bude daná situace řešit. Spíše to odráží fakt, že povinný ví o svém závazku a nemá snahu pohledávku uhradit a lhůta 15 dnů mu spíše poskytuje prostor, jak majetek převést na někoho jiného nebo ho eventuálně zatížit.

3.2.6 Ukládání pokuty za neposkytnutí součinnosti

Na soudního exekutora bylo přímo přeneseno donucovací oprávnění k součinnosti třetích osob, a to v usnesení § 33 až 34 eř, dříve soud na návrh exekutora ukládal třetím osobám pokutu. Tato ustanovení v zájmu efektivity exekuční činnosti umožňují zjistit potřebné údaje o povinném, a to i od subjektů, které jsou vázány povinností mlčenlivosti.⁶⁴ Mezi tyto subjekty například řadíme soudy, orgány státní správy a samosprávy, Policii ČR, peněžní ústavy, pojišťovny, provozovatele telekomunikačních služeb, pošty a další.

---

⁶³ Nález ÚS, sp. zn. Pl. ÚS 8/06

⁶⁴ Dle § 34 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, a správce konkursní podstaty má podobné oprávnění i správce daně.

Dalo by se říci, že jediný subjekt, kterého se tato součinnost nedotýká, jsou advokáti, jelikož nemůže být prolomeno advokátní tajemství.⁶⁵

Dle § 33 odst. 1 eř jsou soudy povinny exekutorovi sdělit informace o majetku povinného, nikoli ovšem o věřitelích či o adrese pobytu povinného, popř. informace o jeho příbuzných. Pokud by se na soudy nahlíželo jako na orgány, které vedou evidenci osob dle § 33 odst. 3 eř, tato součinnost by zůstávala omezená na informace aktuálně držené soudem např. v jejich evidenci a spisech, tzn., že v takovém případě by mohly být soudy nápomocny exekutorovi. Na druhé straně má soud povinnost zjistit pobyt povinného, a to v tom případě, kdy by soud ustanovoval povinnému opatrovníka, coby osobě neznámého pobytu. Exekutorům byla dána pravomoc proto, aby odbřemenili soudy v jejich činnosti, měli by proto učinit vše, aby pobyt povinného zjistili nebo doložili, že pobyt nelze vypátrat. Není důvod, aby soud plýtvál personálními a materiálními prostředky k tomu, aby svou činností nahrazoval práci exekutora, z toho plyne, že exekutor je nápomocen v tomto případě soudu a ne naopak.⁶⁶

Exekutor má přístup do centrální evidence obyvatel. Dále byla rozšířena možnost exekutora získat informace o povinném a jeho majetku z informačního systému, který vede Ministerstvo financí o stavebním spoření a o penzijním připojištění.⁶⁷

Třetí osoby poskytují exekutorovi součinnost bezplatně⁶⁸ a bez zbytečného odkladu na základě písemné výzvy, pokud doloží pověření k provedení exekuce, exekutor není povinen dokládat způsob provedení exekuce. Za nesplnění této povinnosti odpovídají třetí osoby za škodu způsobenou exekutorovi a oprávněnému.⁶⁹ Třetí osoby mají právo na náhradu hotových výdajů, o kterých rozhoduje usnesením exekutor, proti tomuto usnesení není možné odvolání.⁷⁰

---

⁶⁵ KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Provedení exekuce, s. 106.

⁶⁶ ŠTĚSTNÍK, Š. Součinnost soudu a exekutora při hledání povinného. *Právní rozhledy*. 2009, č. 12, s. 445-446.

⁶⁷ KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Provedení exekuce, s. 103 - 105.

⁶⁸ Dle 38 odst.5 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách mají banky právo na úhradu věcných nákladů. Dle § 8 odst. 2 písm. e) zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, exekutoři jsou kromě jedné výjimky osvobozeni od správních poplatků.

⁶⁹ Je-li tato škoda způsobena statním orgánem, právnickou nebo fyzickou osobou při výkonu veřejné správy, která jim byla svěřena, nebo územním samosprávným celkem při výkonu státní správy, který na něj byl přenesen zákonem nebo při výkonu samosprávy, postupuje se podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci ve znění zákona č. 120/2001 Sb.

⁷⁰ KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Provedení exekuce, s. 106.

Exekutor má po novelizaci právo uložit osobě, která nesplní povinnost součinnosti, pořádkovou pokutu dle § 53 osř až do výše 50 000 Kč, a to opakovaně, dokud pokuta nepovede k požadovanému výsledku. Městský soud v Praze usnesením sp. zn. 14 Co 285/2004 dal za pravdu, že soudní exekutor je oprávněn uložit pořádkovou pokutu. Dále se k této problematice vyjadřuje usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, sp. zn. 10 Co 271/2003, podle kterého, jestliže je návrh soudního exekutora na uložení pokuty důvodný, okresní soud uloží pokutu, v opačném případě nevydává žádné rozhodnutí.

Tato pokuta se ukládá usnesením, proti kterému je možné se odvolat, rovněž je možná i autoremedura.⁷¹ Odvolání nemá odkladný účinek. Exekutor může vyhovět žádosti, ve které pokutovaný požádá i po právní moci usnesení o prominutí uložené pokuty. Pořádková pokuta se platí na účet příslušného exekučního soudu a je majetkem státu.

Novelizace v exekučním řádu, jako je rozšiřování osob, které poskytují součinnost, lze jen uvítat. Právo exekutora v této souvislosti uložit pořádkovou pokutu povede k lepší spolupráci třetích osob a zároveň jejich práva nebudou poškozena, protože je možné podat odvolání u soudu.

3.2.7 Vedení spisu

V této novele bylo upraveno i vedení spisu a nahlížení do něj. Došlo k rozšíření subjektů oprávněných k nahlížení do spisu dle § 95 odst. 3 eř. Dříve mohli do spisů nahlížet pouze oprávněné orgány dle § 95 odst. 1 eř, účastníci řízení a znalci. Po novelizaci každému, kdo má právní zájem nebo kdo má pro to vážné důvody, exekutor povolí na základě žádosti, aby nahlédl do exekučního spisu, a umožní mu, aby si z něho udělal výpisy nebo opisy. Jedinou výjimkou, kdy toto exekutor nepovolí je případ, kdy se jedná o spis, o němž právní předpisy stanoví, že jeho obsah musí zůstat utajen.

V oblasti půjčování spisů došlo rovněž ke změně, a to ustanovením § 96 eř, který nově omezuje povinnost soudního exekutora. Ten může zapůjčit spisy oprávněným osobám jen v těch případech, kdy nepostačuje poskytnutí kopií listin či celého exekučního spisu nebo jen nahlédnutí do něj.

Exekutor se po novelizaci může rozhodnout a využít možnost, že exekuční spis bude kromě listinné podoby vést také elektronicky, to mu nově umožňuje § 46 odst. 2 eř viz kapitola 3.4.1.

---

⁷¹ Pojem autoremedura dle § 87 Zákona č. 500/2004, o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů „*Správní orgán, který napadené rozhodnutí vydal, je může zrušit nebo změnit, pokud tím plně vyhoví odvolání a jestliže tím nemůže být způsobena újma žádnému z účastníků, ledaže s tím všichni, kterých se to týká, vyslovili souhlas. Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání.*“

Celkově to podle mého pohledu povede ke zprůhlednění informací o průběhu exekuce a postupu exekutora. Čeho se ovšem obávám, je, aby nedošlo k úniku informací ze stran subjektů oprávněných nahlížet do spisu, a tím nedošlo k bezvýslednému provedení exekuce a poškození oprávněného a exekutora.

3.2.8 Rozhodování o odkladu exekuce

Z důvodu zrychlení exekučního procesu při provádění exekuce byla na exekutora přenesena pravomoc rozhodovat v některých případech o zastavení a odkladech exekuce. V dřívější právní úpravě bylo ustanoveno, že o odkladu a zastavení exekuce rozhodoval za všech okolností jedině soud.

Návrh na odklad exekuce se podává dle ustanovení § 54 eř u exekutora pověřeného provedením exekuce. Pokud návrh neobsahuje všechny stanovené náležitosti, je nesrozumitelný nebo neurčitý, případně k němu nejsou připojeny listiny k prokázání tvrzení obsažených v návrhu a zároveň pro tyto nedostatky nelze o návrhu na odklad věcně rozhodnout, exekutor tento návrh odmítne. Exekuční řád výslovně vylučuje použití § 43 osř, exekutor se proto nebude pokoušet o odstranění vad a návrh sám ihned odmítne. Další situace nastává v případě, že je návrh na odklad exekuce bezvadný, v takovém případě mu vyhoví a rozhodne o něm do sedmi dnů.

Jestliže exekutor návrh odmítne anebo mu nevyhoví, postoupí jej nejpozději do 7 dnů k rozhodnutí exekučnímu soudu. Exekuční soud má pravomoc i bez návrhu exekuci odložit, ale to jen v takovém případě, kdy lze očekávat zastavení exekuce.⁷²

Jakmile exekutorovi dojde podání návrhu na odklad exekuce, exekutor nesmí činit žádné úkony směřující k provedení exekuce, nejde-li o návrh, který je svévolným nebo zřejmě bezúspěšným uplatňováním nebo bráněním práva anebo uplatňuje-li účastník v návrhu na odklad stejné okolnosti, o nichž již bylo rozhodnuto.

Exekuce může být odložena podle ustanovení § 266 odst. 1 a 2 osř z těchto důvodů: povinný se bez své viny ocitl přechodně v takovém postavení, že by neprodlená exekuce mohla mít pro něho nebo pro příslušníky jeho rodiny zvláště nepříznivé následky a oprávněný by nebyl odkladem provedení exekuce vážně poškozen, nebo lze-li očekávat, že exekuce bude zastavena.

Další důvody pro odložení exekuce uvádí § 54 odst. 4 eř, a to byla-li odložena vykonatelnost exekučního titulu a § 54 odst. 5 ve spojení s § 44a odst. 2 eř, je-li složena jistota

---

⁷² DÁVID, Radovan. Exekutorská činnost ve světle novely 286/2009 Sb. *Právní fórum : Český právníkový měsíčník, 2004-2007*. 2010, č. 10, s. 414.

PROŠEK, Jiří. Metodika k střednědobé novele exekučního řádu. *Bulletin advokacie*. 2009, č. 9, s. 41.

ve výši vymáhané pohledávky, nákladů oprávněného a nákladů exekuce. Dále se o odkladu exekuce zabývá kapitola 4.1.3.⁷³

3.2.9 Rozhodování o zastavení exekuce a o zastavení exekučního řízení

Novelou byla zavedena možnost, aby exekutor vydal sám usnesení o zastavení exekuce v případech, kdy **není mezi účastníky sporu**. Do té doby totiž o zastavení exekuce rozhodoval pouze soud. Další změnou je stanovení lhůty, ve které je povinný oprávněn navrhnout zastavení exekuce, cílem bylo zamezit účelovému protahování exekučního řízení.

Návrh na zastavení exekuce se podává k pověřenému exekutorovi, pokud nastanou důvody k zastavení exekuce dle § 268 osř nebo dle jiného ustanovení osř. Ustanovení § 55 eř však uvádí, že povinný může tento návrh učinit **nejpozději do 15 dnů** ode dne, kdy se o důvodu zastavení exekuce dozvěděl.

Exekutor bude o zastavení exekuce rozhodovat tehdy, navrhne-li to účastník exekuce, ostatní účastníci s tím souhlasí a exekutor hodlá návrhu vyhovět. I bez návrhu exekutor zastaví exekuci, pokud s tím souhlasí oprávněný anebo nesložil-li oprávněný přiměřenou zálohu na náklady exekuce. Nejčastěji je tímto způsobem exekuce zastavena z důvodu nemajetnosti povinného, tzn., že v průběhu exekuce se zjistí, že dosažený výtěžek nepostačí ani ke krytí nákladů exekuce.

Soud bude o zastavení exekuce rozhodovat, pokud účastník podá k exekutorovi návrh na zastavení exekuce a ostatní účastníci s ním buďto nesouhlasí, nebo s ním souhlasí, avšak exekutor nehodlá návrhu vyhovět, dále tehdy, jestliže exekutor hodlal zastavit exekuci i bez návrhu, avšak oprávněný s tím nevyslovil souhlas.⁷⁴

Soud rovněž sám, či na návrh exekutora **exekuční řízení zastaví** podle § 39 odst. 2 eř, neobsahuje-li návrh na nařízení exekuce všechny předepsané náležitosti nebo je nesrozumitelný či neurčitý a ani po výzvě exekutora není ve stanovené lhůtě opraven nebo není přiložen exekuční titul. O těchto následcích musí být oprávněný poučen exekutorem. Dále z důvodu vzetí zpět návrhu exekuce oprávněným nebo dle dalších důvodů v § 104 osř.⁷⁵

Důvody pro zastavení exekuce vyplývají především z ustanovení občanského soudního řádu, pro představu některé z nich dále uvádím. Mezi případy tzv. **absolutní nepřípustnosti exekuce** se řadí případy, kdy exekuce byla nařízena, přestože se exekuční titul dosud nestal vykonatelným, exekuční titul byl zrušen nebo se stal neúčinným nebo je exekuce zřejmě

⁷³ KORBEL; PRUDÍKOVÁ. Nad změnami v exekučním řádu

⁷⁴ Tamtéž

⁷⁵ PREISLER, P. K některým změnám v exekučním řádu. *Právní rozhledy*. 2010, č. 10, s. 363-369.

neúčelná pro nemajetnost povinného. Částečně je exekuce zastavena, jsou-li postiženy věci, které jsou z exekuce podle § 321 a § 322 osř vyloučeny, je prováděna ve větším rozsahu, než jaký stačí k uspokojení oprávněného, byl zvolen nevhodný způsob exekuce nebo došlo u exekuce prodejem zástavy k zániku zástavního práva. Mezi případy **relativní nepřipustnosti exekuce** se řadí ty situace, kdy zastavení exekuce navrhne oprávněný, jde o nepřipustnost exekuce pro zánik vymáhaného práva, např. splnění, započtení.⁷⁶

Domáhat se zastavení exekuce nelze z důvodu volby způsobu exekuce. Sice § 268 odst. 1 písm. h) osř uvádí, že soud může exekuci zastavit také z jiných důvodů, ale mezi tyto důvody bych nezařadila způsob volby exekuce. Podle mého názoru byla nepřiměřenost exekuce dostatečně vyřešena v § 58 odst. 1 a 2 eř a pořadím způsobu provedení exekucí.⁷⁷

3.3 Procesní instituty

Procesní instituty jsou výrazem evropského trendu humanizace exekucí. Řadíme mezi ně přiměřenost exekuce, posloupnost jednotlivých způsobů exekuce, snižování nákladů a výjimky z generálního inhibitoria. Tato právní úprava zlepšuje právní postavení povinného a umožňuje mu udržet si základní životní úroveň. Tyto procesní instituty jsou obsaženy v právních úkonech exekutora, jako je vydání exekučního příkazu, zřízení na nemovitost zástavní exekutorské právo, dovolání se neplatného právního úkonu povinného a vydání příkazu k úhradě nákladů aj.

3.3.1 Faktické provedení exekuce

Faktický výkon exekuce zahajuje exekutor vydáním exekučního příkazu. Pozitivně lze hodnotit snahu odstranit výkladové nedostatky, a to v § 47 odst. 5 eř, který stanoví, že provedením exekuce, tedy vymožením pohledávky a příslušenství, či v případě, že je exekuce pravomocně zastavena, zanikají účinky všech vydaných exekučních příkazů.⁷⁸

Podle povahy plnění rozlišujeme plnění peněžité a nepeněžité. Novelizace se dotkla především peněžitého plnění, proto se budu věnovat především tomu. Reálný výkon exekuce nesmí být v rozporu se zásadou přiměřenosti a posloupnosti.

Přiměřeností exekucí se především chtělo dosáhnout toho, aby výše pohledávky, pro kterou exekuce byla nařízena, byla přiměřená způsobu provedení exekuce. Zásada

---

⁷⁶ SCHELLEOVÁ, I.; LAMKA, R. *Exekuce v zrcadle právních předpisů : I. Průběh exekučního řízení*. Ostrava : KEY Publishing s.r.o., 2007. Postup soudu při výkonu rozhodnutí, s. 41-43.

⁷⁷ DÁVID. Prostředky ochrany proti zneužití pravomocí soudního exekutora

⁷⁸ KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Provedení exekuce, s. 206.

přiměřenosti byla takto definována v § 47 odst. 1 eř. Z důvodu, že se tato ochrana povinného zdála nedostatečná, byla novelou rozšířena.

Ochrana povinného byla posílena v ustanovení § 58 odst. 1 eř, který vymezuje zajištění majetku, a to nejvýše v rozsahu bezpečně postačujícím k uhrazení vymáhané pohledávky.

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodnutím ze dne 15. 4. 2009, č. j. 33 Nc 773/2006-84 si tuto přiměřenost vysvětlil tak, že exekuční příkaz prodejem nemovitosti je nevhodný pro vymození pohledávky, která dosahuje jen několik desítek tisíc, jelikož je tato nemovitost a pohledávka ve značném nepoměru. Exekutor však nedohledal exekučně jiný postižitelný majetek a povinný sám uvedl, že žádný jiný majetek nevlastní, a proto, dle usnesení nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2006, sp. zn. 20 Cdo 1930/2005, měl být nařízen exekuční příkaz prodejem nemovitosti i přes nevhodnost.⁷⁹ Soud i přes tyto skutečnosti nemovitost vyloučil, zcela tím popřel vymahatelnost práva a smysl exekučního řízení.⁸⁰

Ustanovení § 58 odst. 2 eř určuje pořadí, v jakém má být přistoupeno k využití jednotlivých způsobů provedení exekuce. Výčet způsobů provedení exekucí se taxativně rozšířil o zřízení exekutorského zástavního práva na nemovitosti.

V případě povinnosti ukládající zaplatit peněžní částku se využijí způsoby přikázání pohledávky⁸¹, srážky ze mzdy a jiných příjmů nebo zřízení exekutorského zástavního práva na nemovitostech. Až poté se sáhne na prodej movitých věcí a nemovitostí nebo prodej podniku. Z přehledu ovšem není zřejmé, do které skupiny bude zapadat způsob příkaz k výplatě z účtu u peněžního ústavu⁸².

K pořadí exekucí je docela zavádějící, proč nebylo změněno v této souvislosti ustanovení § 58 odst. 3 eř, které uvádí, že způsob provedení exekuce určuje exekutor, i když má toto pořadí určené ze zákona. V případě vysokého dluhu je přeci jen vhodnější přistoupit přímo k prodeji a ne postupovat podle zmiňovaného pořadí, což může vést ke komplikacím.

---

⁷⁹ Způsob přikázání pohledávky z účtu je nevhodný, protože odvolateli je na účet zasílána pouze nezabavitelná částka, by bylo možno přisvědčit pouze v případě, že by odvolatel měl ještě jiný výkonem rozhodnutí postižitelný majetek. Vhodnost exekuce : usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 4. 2006, sp. zn. 20 Cdo 1930/2005. *Komorní listy*. Prosinec 2009, č. 1, s. 22.

⁸⁰ LUKEŠ, O. Přiměřenost exekuce nebo zánik vymahatelnost práva?. *Právní rozhledy*. 2009, č. 15, s. 555-556.

⁸¹ Výkon rozhodnutí přikázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu nelze nařídít pro částky, které se stanou splatnými teprve v budoucnu. NS ze dne 30.12. 1991, sp. zn.3 Cz 49/1991

⁸² Je nerozhodující komu náleží peněžní prostředky uložené na účet, podstatná z tohoto hlediska je jediné skutečnost, kdo je majitelem účtu. Peněžní prostředky na účtu povinného jsou exekucí postiženy bez ohledu na to, jaký je původ těchto prostředků viz Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23.2.2005, sp. zn. 20 Cdo 2501/2004

Minimalizace škodných důsledků exekuce je též vyjádřena v novém znění § 66 odst. 1 eř, ve kterém je stanoveno, že exekutor nemusí zajistit všechny sepsané věci, avšak novelizace mu umožňuje soupis bez zajištění.

Exekutor po přijetí novely má pravomoc rozhodovat i v následujících situacích při provedení exekuce, u kterých dříve rozhodovaly soudy. Exekutor rozhoduje, jaká částka má být v příslušném výplatním období ze mzdy povinného sražena, a je-li více oprávněných, kolik z ní připadne na každého z nich. U přikázání pohledávky exekutor odevzdanou částku dlužníkem rozvrhne mezi oprávněné a vyplátí jim částky na ně připadající. Při provedení exekuce prodejem nemovitosti povinného exekutor rozhoduje o závazcích vydražitele, dále může rozhodovat dle § 337d osř a o výtěžku při exekuci prodejem nemovitosti. Dále rozhoduje o závazcích vydražitele při provedení exekuce prodejem podniku nebo jeho části a o rozvrhu výtěžku při exekuci prodejem podniku.⁸³

3.3.2 Exekutorské zástavní právo na nemovitost

Před tím, než exekutor přistoupí k exekuci prodejem nemovitosti, měl by k zajištění vymáhaných nároků nejdříve zřídit na nemovitosti exekutorské zástavní právo, které je mu novelou umožněno zřídit.

Právní úprava zakotvená v ustanovení § 69a eř uvádí, že v případě zřízení exekutorského zástavního práva na nemovitostech se přiměřeně použijí ustanovení občanského soudního řádu upravující soudcovské zástavní právo na nemovitostech. Pro případně pozdější zpeněžení zástavy budou platit rovněž stejná pravidla, jako v případě soudcovského zástavního práva na nemovitostech.

Pro pořadí exekutorského zástavního práva bude rozhodující den, kdy bude příslušnému katastrálnímu úřadu doručen exekuční příkaz. Jestliže však dříve bylo na nemovitosti zřízeno již smluvní nebo zákonné zástavní právo, řídí se pořadí exekutorského zástavního práva pořadím tohoto dříve zřízeného zástavního práva.

3.3.3 Dovolání se neplatnosti právního úkonu - generální inhibitorium

Zcela zásadně se mění dosavadní úprava generálního inhibitoria, kdy § 44 odst. 7 eř stanovil, že: *„po doručení usnesení o nařízení exekuce nesmí povinný nakládat se svým majetkem včetně nemovitostí a majetku patřícího do společného jmění manželů, vyjma běžné obchodní činnosti, uspokojování*

---

⁸³ KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Provedení exekuce, s. 221.

*základních životních potřeb, udržování a správy majetku. Právní úkon, kterým povinný porušil tuto povinnost, je neplatný.*⁸⁴

V nové právní úpravě § 44a eř se modifikace za porušení tohoto zákazu změnila z absolutní neplatnost na **neplatnost relativní**, ačkoli v původním návrhu vlády mělo jít o neúčinnost právního úkonu vůči oprávněnému. Relativní neplatnost znamená, že právní úkon se považuje od začátku za platný, pokud se neplatnosti právního úkonu nedovolá exekutor, oprávněný, nebo přihlášený věřitel, aby zajistil uspokojení vymáhané pohledávky. Dle § 44 odst. 6 eř se exekucí vymáhá pouze ta pohledávka, pro kterou byla exekuce nařizena, tzn., že přihlášený věřitel se nedomáhá neplatnosti ve svůj prospěch, k zajištění své vymahatelné pohledávky, ale k zajištění vymáhané pohledávky oprávněného.⁸⁵

Ustanovení § 44a odst. 1 eř umožňuje, aby se exekutor dovolával relativní neplatnosti mimo jiné i exekucním příkazem. Aby bylo možno dovolat se této neplatnosti, musí se všichni účastníci z jednotlivých právních úkonů, kterými bylo generální inhibitorium porušeno, seznámit s neplatností takového úkonu.⁸⁶ Z právní úpravy ovšem zcela jasně nevyplyvá, zda domáhání se neplatnosti je časově omezeno. Z důvodu návaznosti na exekucní řízení lze usoudit, že je možno se dovolat této neplatnosti pouze v rámci onoho exekucního řízení, v němž povinný uvedený zákaz porušil.⁸⁷ Tohoto práva se dá dovolat v obecné promlčecí tříleté lhůtě dle občanského zákoníku, tato doba začíná běžet dnem uzavření právního úkonu.⁸⁸ V praxi je ovšem generální inhibitorium obtížně prosaditelné, především proto, že nastává otázka, ve prospěch koho neplatný právní úkon směřoval, což se velice těžce zjišťuje.

3.3.4 Příkaz k úhradě nákladů exekuce

Mezi oprávnění exekutora patří zadržení poměrné částky odpovídající kromě vymožené částky i nákladům exekuce, které jsou určeny pravomocným příkazem k úhradě nákladů exekuce dle § 88 odst. 1 eř, který vydává exekutor a stanovuje i vyšší nákladů exekuce a nákladů oprávněného. Proti příkazu mohou účastníci podat námitku, viz kapitola 4.11.1.⁸⁹

---

⁸⁴ DÁVID, Radovan. Exekutorská činnost ve světle novely 286/2009 Sb. *Právní fórum : Český právnícký měsíčník*, 2004-2007. 2010, č. 10, s. 414.

⁸⁵ PREISLER, P. K některým změnám v exekucním řádu. *Právní rozhledy*. 2010, č. 10, s. 363-369.

⁸⁶ Tamtéž

⁸⁷ Tamtéž

⁸⁸ Rozsudek NS ze dne 15. 1. 2008, sp. zn. 30 Cdo 29/2007

⁸⁹ KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekucní činnosti (exekucní řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Provedení exekuce, s. 197.

V § 88 odst. 2 eř byly změněny náležitosti příkazu k úhradě nákladů exekuce. Toto ustanovení stanovuje exekutorovi povinnost, že má přesným a přezkoumatelným způsobem vyčíslit náklady exekuce a zároveň musí ke všem nákladům připojit odůvodnění jejich výše se všemi náležitostmi. Exekutor ovšem může své náklady určit i v paušální výši⁹⁰ dle prováděcího předpisu tzv. exekučního tarifu – vyhláška č. 330/2001 Sb., pokud si bude ovšem nárokovat částku přesahující paušal, je povinen prokázat své veškeré výdaje.⁹¹

Předchůdcem ustanovení tohoto paragrafu bylo rozhodnutí Ústavního soudu, kde nálezením ze dne 31. 8. 2005, sp. zn. II. ÚS 336/05 bylo vysloveno, že: „Ústavní soud se zcela ztotožňuje s názorem, že již v samotném příkazu k úhradě nákladů exekuce musí být jednotlivé položky nákladů popsány a jejich názvy by měly pokud možno kopírovat položky uvedené demonstrativním výčtem ve vyhlášce č. 330/2001 Sb.“ Na tuto změny právní úpravy, jak objektivně stanovit náklady, bylo poukazováno již dříve a podle mého názoru měl být způsob stanovení nákladů určen už od začátku účinnosti exekučního řádu, ovšem výdaje s prokazováním skutečných nákladů musí být finančně únosné, proto u drobných nákladů by mohlo stačit čestné prohlášení exekutora o výši těchto nákladů nebo hodnotu těchto drobných nákladů ustanovit paušálně a prokazovat pouze náklady vysoké hodnoty.

Dále se vyskytla nová možnost pro oprávněného a exekutora, aby si dle ustanovení § 89 věty třetí eř: „Pro případ zastavení exekuce pro nemajetnost povinného si může oprávněný s exekutorem předem sjednat výši účelně vynaložených výdajů.“

Ustanovení § 90 odst. 3 eř i nadále upravuje právo exekutora, nejde-li o exekuci k vymození výživného nezletilého dítěte, požadovat od oprávněného přiměřenou zálohu na náklady exekuce, avšak se rozšiřuje o to, že spotřebovaná část této zálohy se oprávněnému již nevrací a stává se jeho nákladem.

Domnívám se, že přesné stanovení určování nákladů exekuce zlepšuje důvěru k exekučnímu řízení a předem si sjednat výši účelně vynaložených výdajů mezi oprávněným a exekutorem povede k intenzivnější konkurenci mezi exekutory.

3.4 Elektronická komunikace a autorizovaná konverze dokumentů

Exekuční řád dle § 46 odst. 2 ve spojení se zákonem č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů a občanským soudním řádem, ve znění pozdějších předpisů s účinností od 1. července 2009 nastavil mezi exekučním soudem a exekutorem elektronickou komunikaci.

---

⁹⁰ Paušální částka je ve výši 3 500 Kč a DPH

⁹¹ KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Náklady exekuce, s. 336-337.

Návrh soudu může být podán elektronicky, dokonce se tento způsob podání preferuje, a to z důvodu zrychlení a zefektivnění řízení. Důvodem zavedení elektronického formuláře má být automatizace exekuční agendy, a to proto, aby byly informace přímo exportovány do informačního systému soudu a byla možnost automaticky vygenerovat usnesení o nařízení exekuce.⁹²

Zároveň musí splňovat podmínky v § 42 odst. 5 osř tzn., že je opatřen elektronickým podpisem anebo je do tří dnů doplněn písemným podáním shodného znění.⁹³

3.4.1 Vedení spisu v elektronické podobě

Exekuční spis tedy může být veden v elektronické podobě v souladu se Stavovským předpisem Exekutorské komory ČR.⁹⁴ Je však nutné vypracovat standart pro vedení elektronického spisu, který by byl kompatibilní s informačními systémy soudu a umožňoval zabezpečený vzdálený přístup.⁹⁵ V případě, že se exekutor rozhodl vést spis v elektronické podobě, musí vždy doručené písemnosti v listinné podobě převádět do elektronické podoby.⁹⁶ Pokud jsou některé části vedené elektronicky a jiné písemně, vytiskne elektronicky vedené části a spis zapůjčí vždy kompletně v listinné podobě.⁹⁷ Jediný originální spis ovšem zůstává jen u soudního exekutora.⁹⁸

3.4.2 Elektronická komunikace exekutora s třetími osobami

Třetí osoba musí, pokud je to technicky možné, poskytnout součinnost a požadované údaje v elektronické podobě, jestliže je zabezpečen bezpečný způsob předání údajů. V rámci součinnosti může komunikace probíhat prostřednictvím datových schránek, či jinými způsoby přenosu dat.⁹⁹

Dle ustanovení § 44 odst. 2 eř musí být nově žádost podána na elektronickém formuláři a všechny listiny, které se soudu zasílají společně s touto žádostí, musí být rovněž zaslány v elektronické podobě.

---

⁹² KORBEL; PRUDÍKOVÁ. Nad změnami v exekučním řádu

⁹³ RADKOVÁ, Martina. *Exekuce jiné pohledávky*. Praha : Linde, 2009. Jak postupovat při zjištění pohledávky, s. 126.

⁹⁴ Tento Kancelářský řád byl odsouhlasen Ministerstvem spravedlnosti ČR dne 20. 6. 2002, pod č. j. M-886/2002

⁹⁵ KORBEL; PRUDÍKOVÁ. Nad změnami v exekučním řádu

⁹⁶ KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Provedení exekuce, s. 197.

⁹⁷ Tamtéž

⁹⁸ KORBEL; PRUDÍKOVÁ. Nad změnami v exekučním řádu

⁹⁹ KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Provedení exekuce, s. 107.

Exekutor pro získání dálkového přístupu do katastru nemovitostí má nově postavení organizační složky státu, čímž je zajištěno získávání bezplatných elektronických podkladů z katastru nemovitostí.¹⁰⁰

Elektronická komunikace usnadní práci exekutorům i soudům, ovšem může přivodit komplikace třetím osobám, ale to jen do doby, kdy se tato komunikace stane běžnou a pravidelně používanou.

3.4.3 Autorizovaná konverze dokumentů

Konverze dokumentů byla novelou svěřena exekutorům. Autorizovaná konverze dokumentů má stejné právní účinky jako ověřená kopie dokumentu a nepotvrzuje se s ní správnost a pravdivost údajů.¹⁰¹

Při konverzi dokumentů do listinné podoby v datové zprávě má exekutor povinnost ověřit platnost kvalifikovaného certifikátu, na němž je uveden elektronický podpis a jeho platnost a platnost kvalifikovaného časového razítka. Na listinu potom exekutor připojí ověřovací doložku. Dále může také provést konverzi listinného dokumentu do elektronického dokumentu, kde opatří dokument elektronickým podpisem a kvalifikovaným časovým razítkem. Povinností soudního exekutora je vést evidenci provedených konverzí.¹⁰²

3.5 Dohled v exekučním řízení

Změn se dočkalo i samotné kárné řízení, které je upraveno v obou novelách z roku 2009. Kromě exekutorů přibyla kárná odpovědnost i koncipientům exekutora. Rovněž se i stanovil výčet kárných opatření, která jim lze za kárné provinění uložit. Mezi tato opatření patří napomenutí, pokuta a odvolání z exekutorského úřadu. Novelizace exekučního řízení se zabývala, jak již bylo jednou zmíněno, i některými záležitostmi, které by posílily vnitřní kontrolu Exekutorské komory. Byl také vyřešen problém se zánikem výkonu exekutorského úřadu, kdy dříve toto nebylo řešeno.

Rovněž prošla novelou kárná odpovědnost exekutora, kandidáta a koncipienta. Nová ustanovení oddělují kárnou odpovědnost kandidáta a koncipienta od kárné odpovědnosti exekutora, tím pádem se rozdělilo i kárné řízení. Po novelizaci exekučního řádu hrozí kárné řízení i koncipientovi. Přesný postup v kárném řízení je uveden v příloze č. II. Hlavní rozdíl

---

¹⁰⁰ KORBEL; PRUDÍKOVÁ. Nad změnami v exekučním řádu

¹⁰¹ Konverzi dokumentů se rozumí dle § 22 zákona č. 300/2008 Sb úplné převedení dokumentu v listinné podobě do dokumentu obsaženého v datové zprávě nebo datovém souboru, ověření shody obsahu těchto dokumentů a připojení ověřovací doložky, nebo úplné převedení dokumentu obsaženého v datové zprávě do dokumentu v listinné podobě a ověření shody obsahu těchto dokumentů a připojení ověřovací doložky.

¹⁰² KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Další činnost exekutora, s. 307-308.

mezi kárným řízením exekutora a kárným řízením proti kandidátovi a koncipientovi je, že v prvním případě je řízení vedeno kárným soudem a v druhém případě je veden kárnou komisí.

Odpovědnost exekutora, kandidáta nebo koncipienta za kárné provinění zaniká dle § 116 odst. 4 eř, nebyl-li do tří let od jeho spáchání podán návrh na zahájení kárného řízení. Pod pojmem kárné provinění se rozumí porušení povinností stanovených právním nebo stavovským předpisem anebo usnesením Komory nebo narušení důstojnosti exekutorského povolání chováním exekutora, kandidáta či koncipienta.

3.5.1 Zástupce soudního exekutora

Původně se zastupování exekutora týkalo pro případ nemoci, dovolené nebo pozastavení výkonu exekutorského úřadu. Zastupování exekutora dle § 16 odst. 1 eř bylo rozšířeno i v případě, když dojde k zániku výkonu exekutorského úřadu.

Ustanovený zástupce realizuje exekuční a další činnost až do jmenování nového exekutora do exekučního úřadu. Tím pádem oprávněný nemusí navrhovat pověření jiného exekutora, ale jeho činnost přechází na zástupce.

Zastupování končí podle § 16 odst. 3 eř jmenováním nového exekutora do exekutorského úřadu, který převezme neukončené spisy a provádí v nich dále exekuční činnost. Dále byl upraven podíl zástupce na odměně zastupovaného exekutora, kdy nový exekutor a zástupce se dohodnou na odměně. Pokud dojde ke sporu, výši odměny určí Exekuční komora. Nový exekutor dle § 15 odst. 5 eř má povinnost o zániku exekutorského úřadu informovat účastníky exekučního řízení a poučit oprávněného, že může požádat o změnu exekutora.

3.6 Trestní odpovědnost soudního exekutora

Soudní exekutor by měl činit to, co je mu zákonem dovoleno, tak aby respektoval účel exekučního řízení a princip ochrany povinného a třetích osob. Stát má zájem na řádném výkonu pravomocí veřejného činitele a na řádném rozhodování o právech a povinnostech fyzických či právnických osob. Soudní exekutor má rovněž pravomoci veřejného činitele při výkonu exekuční činnosti.¹⁰³ Trestní zákoník v nedávné době prošel výraznou novelou, a to rovněž i ve zneužití pravomoci úřední osoby. Je proto vhodné upozornit, co soudnímu exekutorovi hrozí v případě vážného porušení postupu v exekučním řízení.

K zneužití pravomoci úřední osoby dojde dle § 329 Zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů tím, že jsou splněny znaky úmyslně způsobit škodu,

---

¹⁰³ GROSSOVÁ, M. *Exekuce na peněžitě plnění v současné právní praxi*. Praha : Linde, 2007. Exekuční řád, s. 261-272.

jinou závažnou újmu či opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch, a to tak, že vykonává své pravomoci způsobem odporujícím jinému právnímu předpisu tak, že překročuje své pravomoci nebo neplní své povinnosti.¹⁰⁴ V tomto případě se škodou rozumí nejen škoda materiální, ale i poškození práv, morální škoda, škoda na zdraví fyzické osoby aj. Podobně se neoprávněným prospěchem považuje nejen majetkový prospěch, ale i jakákoli jiná příznivá situace, na níž nemá pachatel nebo jiná zvýhodněná osoba nárok.¹⁰⁵

Novelizací bylo ustanovení značně rozšířeno, např. uvedením některých důvodů pro spáchání trestného činu, jako z příčiny etnického původu, vyznání či politického přesvědčení nebo zneužitím bezbrannosti, závislosti, tísně, rozumové slabosti nebo nezkušenosti.

Jako příklad takového zneužití pravomoci si můžeme uvést vymáhání nad rámec exekučního usnesení, upřednostňování prováděných určitých exekucí apod.¹⁰⁶

Samotná příprava na takové jednání je po novelizaci trestná. Tresty byly po novele zpřísněny a u způsobení vážné poruchy v činnosti státní správy, samosprávy, soudu, orgánu veřejné moci nebo podnikateli aj., byly tresty zesíleny. Spácháním tohoto trestného činu bude exekutor potrestán odnětím svobody nebo zákazem činnosti. Opatří-li svým jednáním sobě nebo jinému prospěch velkého rozsahu nebo škodu velkého rozsahu, hrozí mu 5 až 12 let odnětí svobody nebo propadnutí majetku.

3.7 Shrnutí kapitoly

Exekutor může činit všechny úkony a rozhodnutí, které výslovně nejsou svěřeny exekučním řádem soudu. Soud rozhoduje nebo činí úkony v procesních situacích, viz příloha č. III. Pravomoc exekutorů byla rozšířena především tím, že je exekutor oprávněn činit všechny úkony v exekučním řízení, které náležely soudu prvního stupně v odvolacím řízení. Mezi nejdůležitější kompetenci exekutora po novelizaci bych viděla rozhodování v některých případech o zastavení a odkladu exekuce, posuzování podmínek nařízení exekuce a ustanovování opatrovníka. Pravomoce exekutora byly rozšířeny i ve faktickém výkonu rozhodnutí. Na základě toho byl splněn i jeden z cílů uvedený v důvodové zprávě novely, a to odbřemeňování soudů. Toto zároveň povede i k efektivitě a k rychlejšímu průběhu exekučního řízení.

---

¹⁰⁴ DÁVID. Prostředky ochrany proti zneužití pravomocí soudního exekutora

¹⁰⁵ VYLEGALA, Jan. Vybrané trestné činy exekutora a jeho vykonavatelů - II. část. Trestní právo : odborný časopis pro trestní právo a obory související. 2008, č. 2, s. 30

¹⁰⁶ Tamtéž

Pověřování zaměstnanců a koncipientů k provádění úkonů mnohem lépe vystihuje činnost v exekučním řízení, dřívější zmocňování se zde opravdu nehodilo. Také došlo k omezení pravomocí koncipienta, ovšem na druhé straně došlo ke zvětšení jeho odpovědnosti, což je podle mého názoru v nepoměru.

Přijetí návrhu na nařízení exekuce podle mého názoru sebou přineslo zbytečné výkladové nedostatky, kterým by se správným formulováním dalo vyhnout.

Nařizování exekuce bych nechala v pravomoci exekutora, současná i navrhovaná úprava se mi zdá příliš komplikovaná. Nejvýznamnější skutečností je, aby byl vykonatelný exekuční titul, a to podle mého úsudku exekutor posoudit dokáže.

Osobně souhlasím se změnami v exekučním řádu, jako je například rozšiřování osob, které poskytují součinnost nebo právo exekutora uložit pořádkovou pokutu s tím, že je možné podat odvolání u soudu, což bude mít v praxi za následek zlepšení spolupráce třetích osob a zároveň jejich práva nebudou nikterak poškozena.

Co se týče snahy o přiměřenost a poslušnost exekucí, nesmíme zapomínat, že je to dlužník, který nesplnil svou povinnost, a tyto procesní instituty by neměly vzbuzovat dojem, že mít úsilí domáhat se svého práva je v některých případech bezvýznamné. Samozřejmě, že povinný by měl mít zachování základní životní úroveň, ale nesmí se zapomínat, že to byl v první řadě dlužník, který neměl snahu svůj závazek splnit.

Exekutorské zástavní právo na nemovitost má především pohrozit ztrátou majetku. Mnohdy už jen to stačí, aby dlužník projevil ochotu svůj závazek začít plnit. Tento institut jako jeden ze způsobů zajištění majetku exekutorům pomůže ve své činnosti.

Přesné určování nákladů exekuce zlepšuje důvěru k exekučnímu řízení. Předem si sjednat výši účelně vynaložených výdajů mezi oprávněným a exekutorem povede k intenzivnější konkurenci mezi exekutory.

Elektronická komunikace usnadní práci exekutorům i soudům, ovšem může přivodit komplikace třetím osobám, ale to jen do doby, kdy se tato komunikace stane běžnou a pravidelně používanou.

Kárné řízení a trestní odpovědnost exekutora jsou nezbytné s ohledem na činnost a pravomoci exekutora. Po novele došlo k ustálení kárného řízení a k lepší kontrole nad činností exekutorů.

4 PRÁVNÍ POSTAVENÍ DLUŽNÍKA

V poslední části se věnuji právnímu postavení dlužníka v současnosti, zároveň poukážu na nejdůležitější změny v exekučním řádu, které ovlivnily práva dlužníka. Rovněž upozorním na nedostatky exekučního řízení v porovnání s vykonávacím řízením, které se dotýkají povinného a které novelizací nebyly odstraněny.

Dlužník, neboli povinný, je účastníkem exekučního řízení, který je pasivně legitimován. V případě, že pohledávka patří do společného jmění manželů, týká se exekuční řízení i manžela dlužníka, a to ze zákona, pokud je postižen majetek ve společném jmění manželů (dále jen „SJM“).¹⁰⁷

Na exekuční řízení plně dopadají principy spravedlivého procesu vyplývající zejména z hlavy páté Listiny základních práv a svobod. Oprávněný i povinný mají v tomto řízení přiměřeně obdobná práva jako účastníci jakéhokoliv jiného soudního řízení. Nesmí tedy dojít k tomu, aby měl jeden z účastníků podstatnou výhodu vůči protistraně. Obdobně ani orgán veřejné moci, proti jehož rozhodnutí směřuje opravný prostředek, nemůže jednat v rozporu s tímto principem, i když z formálního hlediska není takovýto orgán účastníkem řízení.¹⁰⁸

Ochrana dlužníka spočívá především ve formalizaci řízení. Jsou jasně stanoveny práva a povinnosti zúčastněných osob a orgánů. Ochrana spočívá také v promlčecí době, možném rozsahu exekuce i v ustanoveních o neoprávněné exekuci. Stejně tak, pokud se exekuce provádí několika způsoby a v průběhu exekuce se ukáže jako nadbytečné použít tolika způsobů, soud exekuci zastaví pro její nepřípustnost. Také nesmí být prováděna nevhodně, protože poškozuje povinného, ale zároveň ani neuspokojuje oprávněného. Exekuce nebude zahájena, když se zjistí, že výtěžek nepostačí ani ke krytí nákladů exekuce.¹⁰⁹ Ochrana přináší i elektronizace exekučního řízení. Nesmíme zapomenout ani na opravné prostředky a exekuční spory. Veškeré exekuční spory v řízení jsou projednány a rozhodovány pouze obecnými soudy, exekutor do nich nikterak nezasahuje.^{110; 111}

---

¹⁰⁷ RADKOVÁ, M. *Exekuce jiné pohledávky*. Praha : Linde, 2009. Lhůty, s. 129.

¹⁰⁸ TUNKL. Exekutoři bez hranic? Rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. II ÚS 417/06

¹⁰⁹ SCHELLEOVÁ, I.; LAMKA, R. *Exekuce v zrcadle právních předpisů : I. Průběh exekučního řízení*. Ostrava : KEY Publishing s.r.o., 2007. Ochrana povinného, s. 43-44.

¹¹⁰ DÁVID. Prostředky ochrany proti zneužití pravomocí soudního exekutora

¹¹¹ RADKOVÁ, M. *Exekuce jiné pohledávky*. Praha : Linde, 2009. Ochrana dlužníka, s. 77.

Značná výhoda je pro povinného i místní příslušnost exekučního soudu, která je určena u fyzické osoby podle bydliště¹¹² či u právnické osoby sídlem povinného, pokud nemá bydliště v ČR, ani se v ní nezdržuje, je soud určen podle místa, kde má povinný majetek a v poslední řadě je místně příslušný soud ten, kterému byla jako prvnímu doručena žádost exekutora o udělení pověření nebo návrh na provedení exekuce. Dle stanoviska Nejvyššího soudu ze dne 15. 2. 2006, sp. zn. Cpjn 200/2005, bod III., se usnesení o postoupení jinému exekučnímu soudu doručí povinnému až s usnesením o nařízení exekuce, ledaže by nebyl zmařen její účel.¹¹³

4.1 Ochrana dlužníka v exekučním řízení

Mezi prostředky ochrany dlužníka při zahájení exekučního řízení patří především novelou zavedena výzva ke splnění vymáhané povinnosti, viz kapitola 3.2.5, podání návrhu na odvolání proti usnesení o nařízení exekuce, návrhu na zastavení exekučního řízení a návrh vyloučení exekutora. V průběhu exekučního řízení může povinný podat návrh na zastavení exekuce, odložení exekuce a odvolání proti rozhodnutí exekutora.¹¹⁴

Původní záměr novely zrušit opravné prostředky proti zahájení exekuce a jejich nahrazení návrhem na zastavení exekuce nebyl schválen. Tím pádem zůstává duplicita zaměnitelnosti obrany povinného buďto formou odvolání proti usnesení o nařízení exekuce nebo návrhem na zastavení exekuce.^{115; 116}

4.1.1 Odvolání proti usnesení o nařízení exekuce

Povinný se může odvolat proti usnesení o nařízení exekuce, stejně tak i manžel dlužníka v případě poškození majetkových hodnot ve SJM.^{117; 118} Odvolání **se podává u soudu**, pokud je odvolání podáno u exekutora, je zachována 15 denní lhůta a exekutor ho postoupí příslušnému soudu.¹¹⁹ O odvolání rozhoduje krajský soud v obvodu působení exekučního soudu. V návrhu lze namítat jen ty skutečnosti, které jsou rozhodné pro nařízení exekuce (pravomoci orgánů, věcné legitimace účastníků, prekluzi vymáhaného práva) či nedostatky

¹¹² RYDVAL, Tomáš. Dvě praktické poznámky k „exekucím“: o náležitostech návrhu a místní příslušnosti soudu. *Bulletin advokacie*. 2008, č. 10, s. 38.

¹¹³ RADKOVÁ, M. *Exekuce jiné pohledávky*. Praha : Linde, 2009. Jak postupovat při zjištění pohledávky, s. 125.

¹¹⁴ DÁVID. Prostředky ochrany proti zneužití pravomocí soudního exekutora

¹¹⁵ KORBEL; PRUDÍKOVÁ. Nad změnami v exekučním řádu

¹¹⁶ DÁVID. Prostředky ochrany proti zneužití pravomocí soudního exekutora

¹¹⁷ Stanovisko NS, sp. zn. Cpjn 200/2005 (Rc 31/2006)

¹¹⁸ Stanovisko NS ze dne 15.2 2006 sp. zn. Cpjn 200/2005, bod IX

¹¹⁹ KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Provedení exekuce, s. 175.

v podmínkách řízení (existence návrhu, pravomoc a příslušnost soudu, procesní způsobilost a způsobilost být účastníkem, oprávnění k zastupování, existence překážky věci zahájené a věci posouzené).¹²⁰

Pokud skutečnosti uvedené v odvolání budou obecně přípustné odvolací důvody dle § 205 odst. 2 osř, např. s odůvodněním, že pohledávka byla uhrazena, nicméně odvolání bude odmítnuto, ale takovému odvolání zůstane suspenzivní účinek.¹²¹ Je to totiž považováno za rozhodnutí ve věci samé a nelze se domáhat proti exekučnímu titulu samotnému.¹²² Dlužník se nemůže rovněž odvolat proti výroku o nařízení exekuce, jímž se pověřuje exekutor, ale může se domáhat vyloučení exekutora dle § 29 eř.¹²³

Rozhodnutí odvolacího soudu po poslední novele **nelze napadnout dovoláním**, což omezilo opravné prostředky, které mohl povinný využít, což je podle mého mínění jediná změna po novelizaci, která se v odvolání dotkla právního postavení dlužníka.¹²⁴

4.1.2 Námitka podjatosti exekutora a změna exekutora v exekučním řízení

Účastníci exekučního řízení tedy i dlužník jsou poučeni o **vznesení námítky** do 5 dnů od pověření exekutora či, kdy se dověděli o podjatosti exekutora, mají právo vyjádřit se k osobě exekutora a vznést námitku o podjatosti exekutora. Později tuto námitku mohou vznést jen tehdy, jestliže nebyli poučeni o svém právu. Tato námitka nemá odkladný účinek. Tato právní úprava zůstala nezměněna a novelizace jí neovlivnila.

Proti rozhodnutí o vyloučení exekutora není přípustný opravný prostředek, pokud je exekutor vyloučen, v exekuci pokračuje ten exekutor, kterého navrhne oprávněný a kterého znovu pověří soud.¹²⁵

Kromě tohoto důvodu byl novelou zaveden ještě jeden způsob, kdy může dojít ke **změně exekutora**, a to v usnesení § 44b eř. Požádá-li o změnu exekutora oprávněný soud s tím, že jsou pro to důvody zvláštního zřetele hodné např. pro nečinnost exekutora. Tato formulace se mi zdá, až příliš všeobecná a mělo by být jasné řečeno, co se míní důvody *zvláštního zřetele hodné*.

---

¹²⁰ Tamtéž

¹²¹ Napadené rozhodnutí nenabude právní moci.

¹²² RADKOVÁ, M. *Exekuce jiné pohledávky*. Praha : Linde, 2009. Odvolání, s. 140-141.

¹²³ DÁVID. Prostředky ochrany proti zneužití pravomocí soudního exekutora

¹²⁴ KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Provedení exekuce, s. 175.

¹²⁵ RADKOVÁ, M. *Exekuce jiné pohledávky*. Praha : Linde, 2009. Námitka podjatosti exekutora, s. 127.

4.1.3 Odvolání proti rozhodnutí exekutora

S přenesením pravomocí na exekutora rozhodovat v exekučním řízení, byly zároveň definovány i řádné opravné prostředky, a to především odvolání proti rozhodnutí exekutora v § 55c eř viz kapitola 3.2, které bylo zavedeno až novelou. Odvolání lze podat do 15 dnů od doručení písemného vyhotovení rozhodnutí exekutora, toto **odvolání se podává u exekutora**. O odvolání rozhoduje krajský soud v obvodu působení exekučního soudu.

Odvoláním lze napadnout všechna rozhodnutí exekutora, kromě: rozhodnutí exekutora o návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu, exekučního příkazu, tedy proti způsobu provedení exekuce, protože po nařízení exekuce nemá ani soud pravomoc zasahovat do volby způsobu provedení exekuce, nebo proti úhradě nákladů exekuce a kromě dalších výjimek v občanském soudním řádu, např. proti rozhodnutí procesní povahy vydat usnesení upravující vedení řízení, rozhodnutí, jimž bylo opraveno rozhodnutí. Nelze se také odvolat u opožděného odvolání, v takovém případě bude odvolání usnesením odmítnuto § 208 osř nebo proti rozhodnutí o plném vyhovění odvolání dle § 210a osř aj.¹²⁶

Lze tedy napadnout rozhodnutí z objektivní příčiny nebo ze subjektivní příčiny, byla-li způsobena nějaká újma na právech účastníků řízení. V občanském soudním řádu se rovněž použijí některá ustanovení dotýkající se odvolání v exekučním řádu. Dlužníkovi se tedy umožňuje odvoláním dovolat se svých práv v případě, že budou porušena stejně tak jako ve vykonávacím řízení.¹²⁷

4.1.4 Odložení exekuce, zastavení exekuce a zastavení exekučního řízení

Odklad exekuce je stav řízení, kdy exekutor posečká v provádění exekuce, tedy ve vynucení povinnosti, přičemž dosud provedené úkony nejsou tímto zásadně dotčeny, je to tedy přechodná reakce na postavení povinného. Při zastavení či částečném zastavení exekuce účinky úkonů k provedení exekuce zůstávají zachovány, protože zastavení exekuce většinou neznamená, že k exekuci nemělo dojít. Naopak, pokud dojde k zastavení exekučního řízení, úkony, které směřovaly k provedení exekuce, pozbyly od počátku svého podkladu.^{128; 129}

---

¹²⁶ DÁVID. Prostředky ochrany proti zneužití pravomocí soudního exekutora

¹²⁷ KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Provedení exekuce, s. 248-251.

¹²⁸ KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Provedení exekuce, s. 224-238.

¹²⁹ SCHELLEOVÁ, I.; LAMKA, R. *Exekuce v zrcadle právních předpisů : I. Průběh exekučního řízení*. Ostrava : KEY Publishing s.r.o., 2007. Zastavení exekuce, s. 49-52.

O odložení a zastavení exekuce či zastavení exekučního řízení se zmiňuje již kapitola 3.2.8 a 3.2.9, především je zde popsáno, kdy a za jakých okolností zvolit jednu ze zmiňovaných institucí. Od okamžiku doručení návrhu na odklad exekuce exekutor nečiní žádné úkony směřující k provedení exekuce, což je podle mého názoru po novelizaci značná výhoda na rozdíl od podání návrhu na zastavení exekuce, může ovšem činit úkony ke zjištění dalšího majetku povinného.

Odložení exekuce trvá tak dlouho, jak je stanoveno lhůtou v usnesení a jejím uplynutím se pokračuje v provedení exekuce, má tedy obligatorní účinek. Ovšem u výkonu rozhodnutí se vydává usnesení o pokračování v exekuci, tedy doba trvání odložení výkonu rozhodnutí není předem stanovena. Podle mého názoru osvědčuje tuto problematiku, protože se mi zdá obtížné dopředu určit, na jak dlouhou dobu má být exekuce odložena. Protože období nepříznivých důsledků může být různě dlouhé a přesně určit, kdy dojde k zastavení exekuce, je podle mého názoru taktéž obtížné. Na druhé straně nesmí být protahováním této lhůty poškozen oprávněný a ohrožen na svých právech.¹³⁰

Právo povinného domáhat se zastavení exekuce je novelou omezeno 15 denní lhůtou poté, co se dozví o důvodu k zastavení. Účelem je zajištění právní jistoty subjektů s tím, že nelze prominout zmeškání lhůty ani z omluvitelných důvodů, toto si ovšem nelze vykládat tak, že nepřipustná exekuce se stává přípustnou. Exekutor nebo soud mohou exekuci zastavit i bez návrhu, nejsou však povinni provádět důkazy k prokázání tvrzení, obsaženém v pozdě podaném návrhu na zastavení exekuce. Ve vykonávacím řízení žádné podobné ustanovení lhůty neexistuje, povinný se tedy v exekučním řízení dostává do nepříznivějšího postavení.¹³¹

O odložení a zastavení exekuce v některých případech v současnosti rozhoduje exekutor místo soudu, ale jen pokud žádosti vyhoví a jedná se o nespornou záležitost, ve sporném případě rozhoduje soud, což nevede ke zhoršení právního postavení dlužníka a je podle mého názoru zaručena spravedlnost.

4.2 Splnění povinnosti dlužníka v průběhu exekučního řízení

Dle § 46 odst. 4 eř je dlužník zásadně povinen plnit k rukám exekutora, který musí mít přehled o nesplaceném dluhu a podle toho postupovat při provádění exekuce.¹³² Přesto se může stát, že dlužník uhradí nezaplacenou částku přímo věřiteli nebo se s věřitelem dohodne o privátní novaci po vydání exekučního titulu.

---

¹³⁰ KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Provedení exekuce, s. 227.

¹³¹ Tamtéž

¹³² KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Provedení exekuce, s. 197.

4.2.1 Dobrovolné uhrazení dluhu

Dlužník na základě výzvy splnění povinností, omezení dispozičních práv, navyšování úroku z prodlení či špatného svědomí se v průběhu exekučního řízení může rozhodnout splnit svou povinnost přímo k rukám oprávněného. V takovém případě je nutné ovšem počítat s komplikacemi, kterými by se včasným dobrovolným plněním vyhnul.

Splněním povinností povinného vůči oprávněnému a uhrazením i jeho nákladů zaniká právo oprávněného pro vydání rozhodnutí o nařízení exekuce přiznané dle § 268 odst. 1 písm. g osř. Přesto je třeba zkoumat nároky soudního exekutora a ostatních účastníků. Povinný má povinnost uhradit i náklady, které vznikly exekutorovi, jinak je exekuční řízení zastaveno jen částečně. Exekutor se obrátí na soud, který rozhodne o zastavení exekuce, pokud ostatní účastníci budou na zastavení exekučního řízení trvat, i když nedošlo k úhradě nákladů exekutora.^{133; 134}

V případě, že by bylo plněno přímo oprávněnému, musí povinný počítat s komplikacemi, a to takovými, že oprávněný může exekutora informovat o plnění se zpožděním a exekutor smí blokovat a realizovat majetek povinného do skončení exekučního řízení. Doporučovala bych povinnému, aby současně o svém plnění informoval i exekutora a doložil mu pravdivost svého tvrzení a nespolehal se na oprávněného, aby nedocházelo k omezování jeho práv či dokonce k faktickému provedení exekuce.¹³⁵

4.2.2 Dohoda dlužníka s věřitelem

Povinný s oprávněným se mohou po vydání exekučního titulu domluvit o úhradě dluhu s tím, že úhradou části původního dluhu dojde k zániku všech předchozích závazků, tedy i těch, které byly judikovány v exekučním titulu. Může dojít i ke změně stávající pohledávky věřitele tak, že se nahrazuje pohledávkou novou, i když tato nová pohledávka bude zaplacená až v určité lhůtě.¹³⁶

Ústavní soud se vyjádřil o novaci závazku tak, že dohodou vznikl nový závazek, a že zároveň zaniká původní závazek, pokud je splněn závazek vyplývající z novace.¹³⁷

---

¹³³ KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Provedení exekuce, s. 236.

¹³⁴ Usnesení MěS v Praze, sp. zn. 11 Co 150/2008

¹³⁵ KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Provedení exekuce, s. 197.

¹³⁶ EPPINGER, Aleš. Novace exekučně vymáhaného závazku. *Konkurzní noviny : Noviny pro konkurs, vyrovnání, likvidaci a exekuce*. 2004, č. 12, s. 1-2.

¹³⁷ Tamtéž

Pokud tedy dojde k takové dohodě, nelze exekuční titul vykonat, samotný exekuční soud s moci úřední i bez návrhu povinného musí zkoumat, zda zde není dán důvod pro zastavení řízení, což očividně vznik a splnění takovéto dohody je. Jiný postup může vést k porušení práva na spravedlivý proces dle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.¹³⁸

Pro účely zastavení exekuce z důvodu privativní novace je pak nerozhodné, zda, kdy a jak dlužník nový závazek splnil. Pro vymožení nového závazku nelze vést exekuci na základě exekučního titulu přiznávajícího původní pohledávku. Proto by oprávnění při uzavírání takovýchto dohod měli být obezřetní a brát ohled na plynoucí důsledky z takových novacích.^{139,140} Tímto způsobem se značně zlepšuje postavení povinného, kterému je takto umožněno dobrovolně uhradit svůj závazek a vyhnout se exekuci a nákladům exekuce s ní spojené či omezení manipulace s majetkem. Zároveň je mu tak poskytnut čas na vyřešení této situace a zaplacení dluhu.

4.3 Disponování dlužníka se svým majetkem

Novelizace ovlivnila i samotné disponování dlužníka s jeho majetkem, jak již bylo řečeno dříve, jakýkoli právní úkon, který měl za cíl převést majetek povinného nebo ho zatížit za účelem zmaření účelu exekuce, byl absolutně neplatný. V současnosti po novelizaci tato neplatnost není tak striktně vnímaná, proto právní postavení dlužníka a jeho nakládání s majetkem se značně rozšířilo, přispěly k tomu i výjimky z generálního inhibitoria.

Po doručení usnesení nesmí povinný nakládat se svým majetkem, viz kapitola 3.3.3. Generální inhibitorium působí od doručení usnesení o nařízení exekuce povinnému,¹⁴¹ avšak v centrální evidenci se evidují až pravomocná usnesení o nařízení exekuce. Proto následné dovolání může mít nepředvídatelné následky pro třetí osoby, které netušili, že u takového právního úkonu se lze domáhat neplatnosti.¹⁴²

U speciálního generálního inhibitoria dle § 47 odst. 4 eř je toto srozumitelné, majetek, který je přímo postižen exekučním příkazem, nesmí být zcizen, zatížen ani s ním nesmí být nakládáno pod sankcí absolutní neplatnosti takového právního úkonu.¹⁴³

U ostatního majetku povinného je to komplikovanější, a to především z pohledu výkladu. I kdyby povinný generální inhibitorium porušil a svým majetkem disponoval,

---

¹³⁸ Nález ÚS, sp. zn. III. ÚS 231/03

¹³⁹ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 20 Cdo 2714/2005, ze dne 21.9.2006

¹⁴⁰ REDAKCE. Epravo.cz [online]. 2007 [cit. 2011-04-14]. Privátní novace a výkon rozhodnutí. Dostupné z WWW: <<http://www.epravo.cz/top/soudni-rozhodnuti/privativni-novace-a-vykon-rozhodnuti-45546.html>>.

¹⁴¹ Usnesení NS, sp.zn. 20 Cdo 833/2007

¹⁴² PREISLER, Pavel. K některým změnám v exekučním řádu. *Právní rozhledy*. 2010, č. 10, s. 363-369.

¹⁴³ Tamtéž

ale k uspokojení pohledávky by byl jiný postižitelný majetek dostatečný, nelze se neplatnosti dovolat dle výkladu § 44a odst. 1 eř.¹⁴⁴ Ovšem z jiného pohledu: „*tento procesní institut je založen na zákazu směřujícím proti povinnému, kterým je mu pod sankcí relativní neplatnosti učiněným úkonů zakázáno nakládat veškerým svým majetkem*“¹⁴⁵

Rozsudek VS v Praze sp. zn. 15 Cmo 7/2005 dává za pravdu druhému pohledu. Především proto, že vydáním exekučního příkazu ohledně majetku, který má být exekucí postižen, není dotčen zákaz dispozice povinného s ostatním majetkem. Nakládá-li proto povinný i s ostatní svým majetkem, jedná se o relativně neplatný právní úkon.¹⁴⁶

Relativní neplatnost právního úkonu nebrání zápisům práv do katastru nemovitostí, protože poznámka v katastru o nařízení exekuce má informační charakter, dokud se tedy oprávněná osoba neplatnosti nedovolá, je právní úkon platný. Pokud ovšem ke dni rozeslání usnesení o nařízení exekuce vlastnické právo v katastru nemovitostí zapsáno není, není důvod usnesení katastru posílat. Komplikace ovšem přibudou, když během exekučního řízení povinný získá vlastnické právo k nemovitosti či pozemku, tím pádem poznámka o nařízení exekuce v katastru nemovitostí chybí, přesto zákaz nakládání i s tímto majetkem trvá.¹⁴⁷ Povinný v rozporu s §44a odst. 1 eř může disponovat s takto získaným majetkem. Pokud se oprávněné osoby dovolají neplatnosti, je právní úkon mezi nimi neplatný, ale druhý účastník vydávací povinnost vůči exekutorovi nebo oprávněnému nemá, i když z jeho strany došlo k bezdůvodnému obohacení.¹⁴⁸ Je to jedna z dalších situací, která by podle mého mínění měla být podchycena právní úpravou, protože negativně ovlivňuje právní postavení oprávněného a je v rozporu s účelem exekuce.

4.3.1 Výjimky z generálního inhibitoria

Pokud povinný u exekutora složí částku ve výši vymáhané pohledávky, nákladů exekuce a nákladů oprávněného, může povinný navrhnout zrušení zákazu nakládat se svým majetkem, ale jen **před uplynutí právní moci usnesení** o nařízení exekuce. Případná úhrada povinného po uplynutí právní moci usnesení o nařízení exekuce bude využita přímo na splnění vymáhané částky. Exekutor rozhodne o zákazu do sedmi dnů od doručení návrhu.

---

¹⁴⁴ Tamtéž

¹⁴⁵ KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Provedení exekuce, s. 181.

¹⁴⁶ KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Provedení exekuce, s. 186.

¹⁴⁷ Usnesení NS, sp. zn 20 Cdo 1813/2006

¹⁴⁸ To je hlavní rozdíl mezi neplatností a neúčinností, u ní jako by úkon nebyl, a šlo by tak postihnout i majetek, který povinný převedl na jinou osobu.

Exekutor má povinnost tomuto návrhu vyhovět, proti tomuto rozhodnutí není přípustný opravný prostředek.¹⁴⁹

Podle § 44a odst. 3 eř pokud povinný kdykoli v průběhu exekuce podá návrh, že nesouhlasí s tím, aby mu bylo omezeno disponovat s některým majetkem, a doloží, že jeho zbývající majetek postačuje k uhrazení vymáhané pohledávky včetně všech nákladů, exekutor může rozhodnout podle svého uvážení o tom, že povinný smí nakládat s daným majetkem. Proti takovému rozhodnutí je přípustné odvolání.

Dle ustanovení § 44a odst. 4 eř uvádí, že s písemným souhlasem exekutora, oprávněného a všech přihlášených věřitelů může povinný k úhradě vymáhané pohledávky, jejího příslušenství a nákladů zpeněžit majetek nebo jednotlivé majetkové hodnoty. Nejméně však za obvyklou cenu zjištěnou na základě znaleckého posudku, splatnou při podpisu smlouvy k rukám exekutora.

Předposlední možností je dobrovolná úhrada povinného na základě výzvy exekutora. Pokud povinný veškeré částky uhradí dle § 46 odst. 5 eř, zaniknou účinky generálního inhibitoria okamžikem úhrady.

Pokud povinný dle § 54 odst. 5 eř složí jistotu pro případ vedení sporu o zastavení exekuce a podá návrh na zastavení exekuce, musí exekutor odložit provedení exekuce do právní moci rozhodnutí o návrhu na zastavení exekuce a rozhodnout o zrušení účinku inhibitoria. Pokud exekuce nebude zastavena, využije se jistota na úhradu dlužných částek, v opačném případě se vrací složiteli.¹⁵⁰

4.4 Prohlášení o majetku

Dle § 53 eř, který byl novelizací zrušen, exekutor byl oprávněn soudu navrhnout, aby vyzval povinného k prohlášení o svém majetku. Důsledkem takového prohlášení bylo, že právní úkony dlužníka týkající se jeho majetku, které učinil poté, kdy mu bylo doručeno předvolání k prohlášení, jsou vůči věřiteli ze zákona neúčinné. Oprávněný se mohl domáhat exekuce z majetku, který byl neúčinným úkonem převeden na jinou osobu přímo vůči této osobě. Pokud ovšem je veden soudní spis o prohlášení o majetku povinného, je oprávněn exekutor do něj nahlédnout a případně zjistit další majetek povinného.¹⁵¹

---

¹⁴⁹ KORBEL; PRUDÍKOVÁ. Nad změnami v exekučním řádu

¹⁵⁰ Tamtéž

¹⁵¹ RADKOVÁ, M.. *Exekuce jiné pohledávky*. Praha : Linde, 2009. Prohlášení o majetku, s. 121-123.

4.5 Způsoby provedení exekuce

Způsob provedení exekuce dlužník nemůže ovlivnit, toto je v kompetenci exekutora, který postupuje podle zákona, viz kapitola 3.3.1. Přezkoumat postupu exekutora z pohledu přiměřenosti a posloupnosti způsobů provedení exekuce lze prostřednictvím návrhu odkladu či zastavení exekuce.¹⁵² Povinný může dát podnět exekutorovi ke zrušení exekučního příkazu.

Proti exekučnímu příkazu není přípustný žádný opravný prostředek ani odvolání dle § 201 osř, ani žaloba pro zmatečnost či žaloba na obnovu řízení, ani dovolání, odpor nebo námitka.

Jeden z mimořádných prostředků, kterého se exekuce může dotknout, jsou **cenné papíry**. Novela ovlivnila i exekuci prodejem cenných papírů, které nemohou být předloženy k plnění, jako např. směnky a šeky. Dříve se postupovalo podle ustanovení exekuce příkázáním pohledávky nebo zpeněžením převodem na třetí osobu, nebylo tedy umožněno využít veřejnou dražbu cenných papírů. Po novelizaci § 334a osř je možné zpeněžit cenné papíry prostřednictvím obchodníka s cennými papíry, exekutor má veškerá práva příslušící povinnému jako majiteli. Tato možnost vede k vyšší efektivitě exekuce a k úspoře času na straně exekutora.¹⁵³ Zároveň, podle mého úsudku, toto bude mít kladný vliv i na povinného, protože cenné papíry budou touto cestou zpeněženy ve vyšší hodnotě.

4.5.1 Srážky ze mzdy a jiných příjmů

Srážky povinnému se provádějí nejen ze mzdy, ale i z jiných příjmů (kromě jednorázových dávek státní sociální podpory, příspěvku na bydlení a pomoci v hmotné nouzi). Jejich výši zákon limituje do výše základní částky, kterou stanoví nařízení vlády ČR, tzv. třetinovým systémem. Prospěch povinného je chráněn tím, že nelze postihnout mzdu v celém rozsahu, ale jen její část. Zároveň je zachována přímá úměrnost mezi jeho pracovním výkonem a částkou, která mu zůstane. Současně je stanovena suma, která nesmí být povinnému započítána do čisté mzdy a který obnos je odpočitatelný.¹⁵⁴

Pokud je povolen odklad exekuce na základě nepříznivé životní situace, neprovádí plátce mzdy srážky ode dne, kdy mu bylo doručeno usnesení o povolení odkladu. Pokud lze očekávat zastavení exekuce, provádí plátce mzdy srážky dále, ale nevyplácí je oprávněnému. Pakliže dojde ke skutečnému zastavení exekuce, je sražená částka vrácena povinnému.

---

¹⁵² KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Provedení exekuce, s. 207-208. viz Usnesení NS , sp. zn. 20 Cdo 1361/2008

¹⁵³ SCHEJBAL, L. Výkon rozhodnutí prodejem cenných papírů po novele. *Komorní listy*. Červen 2010, č. 3, s. 16-17.

¹⁵⁴ SCHELLEOVÁ, I.; LAMKA, R. *Exekuce v zrcadle právních předpisů : I. Průběh exekučního řízení*. Ostrava : KEY Publishing s.r.o., 2007. Ochrana povinného, s. 43-44.

Srážky ze mzdy jsou zastaveny, pokud povinný po dobu jednoho roku nepobírá mzdu nebo alespoň ne v takové výši, aby z ní mohly být srážky provedeny. Je zastaven jen jeden způsob provádění exekuce, ale exekuce probíhá dál jiným způsobem. Taktéž bude zastavena exekuce pro běžné výživné, pokud lze předpokládat, že povinný bude plnit výživné dále dobrovolně.¹⁵⁵

4.5.2 Exekuce příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu

Zájmem povinného je zajistit, aby v důsledku provádění příkázání pohledávky z účtu u peněžního ústavu nedošlo k ohrožení jeho existence. U podnikající právnické osoby se dbá, aby byl zajištěn její nerušený provoz.¹⁵⁶ Novela zákonem č. 218/2009 Sb. zavedla v § 304b osř nezabavitelnou částku, aby byla dlužníkovi zachována základní životní úroveň. Začala tedy myslet i na ochranu fyzické osoby.

Nepostižitelná částka je do výše dvojnásobku životního minima. Pokud má dlužník více účtu u peněžních ústavů, lze tuto nezabavitelnou částku uplatnit pouze u jednoho. Jestliže se ovšem povinný rozhodne a nezabavitelnou částku uplatní u více peněžních ústavů, je to těžko zjištělné, tím pádem může docházet ke zneužití této právní ochrany. Výplata nepostižitelné částky z účtu nemůže být automatická, ale děje se vždy na úkon povinného, který by měl být písemný.¹⁵⁷ Dříve povinný obecně tuto situaci řešil tak, že podal návrh na částečné zastavení exekuce.¹⁵⁸

4.5.3 Příkaz k výplatě z účtu u peněžního ústavu

Jeden ze způsobů provedení exekuce, a to příkaz k výplatě z účtu u peněžního ústavu, ukládá povinnost obecně nejmenovanému peněžnímu ústavu odepsat z účtu povinného peněžní částku a vyplatit ji oprávněnému. Tento příkaz tedy může být předložen více peněžním ústavům podle počtu bankovních účtů povinného.

Usnesením KS v Brně, sp. Zn. 20 Co 220/2003 bankovní domy nemusí sdělovat exekutorovi pověřenému provedením exekuce na majetek povinného, zda má manžel povinného u bankovního domu účet a číslo tohoto účtu.¹⁵⁹

---

¹⁵⁵ SCHELLEOVÁ, I.; LAMKA, R. *Exekuce v zřetel právních předpisů : II. Jednotlivé způsoby exekuce*. Ostrava : KEY Publishing s.r.o., 2007. Srážky ze mzdy, s. 14-15.

¹⁵⁶ Tamtéž

¹⁵⁷ TUNKL, M. Nezabavitelná částka a exekuce bankovního účtu. *Komorní listy*. Prosinec 2009, č. 1, s. 10-13.

¹⁵⁸ KUBÍKOVÁ, B. Veřejný ochránce práv a § 304b občanského soudního řádu. *Komorní listy*. Prosinec 2009, č. 1, s. 13-14.

¹⁵⁹ KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Provedení exekuce, s. 107.

4.5.4 Prodej movitých věcí

Zákonem je zakázáno, aby se exekuce příliš dotkla životní úrovně povinného. Při exekuci vymáhání peněžní částky, kde by mohlo dojít k ohrožení, zákon stanoví, co je z majetku povinného pro exekuční účely vyloučeno.¹⁶⁰

Tímto výkonem rozhodnutí nemohou být postiženy věci, jež podle zvláštních právních předpisů je zakázáno je prodat nebo nepodléhají exekuci *res extra commercium*.

Exekuce se netýká věcí, které povinný potřebuje k uspokojování hmotných potřeb svých a své rodiny nebo k plnění pracovních úkolů či jejich prodej by byl v rozporu s morálními pravidly. Zejména jsou takto vyloučeny běžné oděvní součásti, obvyklé vybavení domácnosti, snubní prsten a jiné předměty podobné povahy, zdravotnické potřeby, hotové peníze do částky odpovídající dvojnásobku životního minima jednotlivce. Pokud je na věcech potřebných k podnikatelské činnosti zástavní právo, jsou i tyto věci výkonem rozhodnutí postižitelné.¹⁶¹

4.5.5 Prodej nemovitosti

Novelou byla zavedena elektronická dražba nemovitostí. Cílem bylo posílit postavení povinného a humanizovat celkové exekuční řízení. Jednotlivé úkony v podobě příhozů jsou činěny nikoli v řádu dní, ale krátkých časových okamžiků, což může na druhou stranu vyvolat obavy, že bude elektronická dražba ohrožovat postavení povinného. Proti usnesení o ocenění nemovitostí je možné podat odvolání, stejně tak i proti dražební vyhlášce.

Zákonem č. 286/2009 Sb. dochází k novelizaci občanského soudního řádu, podle něj bude možné dražbu provést u prodeje nemovitosti i elektronicky.

Pro vyřešení technických aspektů této dražby ustanovení § 336o odst. 2 osř určuje specifické náležitosti pro dražební vyhlášku. Obsahuje způsob, jakým se dražitelé budou registrovat, a způsob, jakým bude elektronická dražba probíhat. Současně platí pro elektronickou dražbu ustanovení § 336b až § 336n osř.

Elektronická dražba reflektuje tendenci elektronizovat justici, a to dokonce včetně vykonávací fáze, do roviny elektronické. Do popředí se dostávají zejména aspekty technického charakteru, které jsou spojeny s nebezpečím možné ztráty elektronické komunikace.

---

¹⁶⁰ SCHELLEOVÁ, I.; LAMKA, R. *Exekuce v zrcadle právních předpisů : I. Průběh exekučního řízení*. Ostrava : KEY Publishing s.r.o., 2007. Ochrana povinného, s. 43-44.

¹⁶¹ SCHELLEOVÁ, I.; LAMKA, R. *Exekuce v zrcadle právních předpisů : II. Jednotlivé způsoby exekuce*. Ostrava : KEY Publishing s.r.o., 2007. Věci nepodléhající exekuci, s. 28.

4.5.6 Prodej podniku

Provedení exekuce prodejem podniku je téměř stejné jako soudní výkon rozhodnutí podniku. Podle kterého právního řádu bude prodej podniku uskutečněn, se právního postavení povinného nikterak nedotkne. V exekučním příkazu se stanoví správce podniku a podnik je vydražen ve veřejné dražbě.¹⁶²

4.5.7 Zřízení exekutorského zástavního práva

Novelou byl vtělen nový způsob exekuce, doposud exekutoři mohli jen podat soudu návrh na zřízení soudcovského zástavního práva. O něm bylo rozhodováno v řízení o výkonu rozhodnutí.¹⁶³ Zástavní právo má funkci zajišťovací a působí proti každému dalšímu vlastníku nemovitosti. Důvodová zpráva k novele exekučního řádu obsahuje, že možnost zřízení zástavního práva na nemovitostech je projevem: „humanizace exekučního řízení, neboť dává povinnému možnost sanovat dlužnou pohledávku jinak než nuceným prodejem nemovitostí.“¹⁶⁴

4.6 Vyškrtnutí věci ze soupisu a žaloba na vyloučení věci

Ustanovení § 68 eř upravuje nový prostředek k ochraně práv třetích osob v exekučním řízení při vydání exekučního příkazu, kterým bude vyškrtnutí věci ze soupisu, pokud jejich věc byla nesprávně do soupisu zahrnuta. Po omezenou dobu do 30 dnů ode dne, kdy třetí osoby vědí o soupisu věcí, mohou se domáhat vyškrtnutí věci ze soupisu. Omezená lhůta je zavedena proto, aby nedocházelo k účelovému zneužití ochrany třetích osob.

Takovýto návrh se adresuje exekutorovi, který vede exekuční řízení a který o něm zároveň rozhodne, a to do 15 dnů od jeho doručení. Na tomto místě je vhodné se vrátit k § 55b odst. 4 eř, tedy že v případech, kdyby třetí osoba návrh adresovala exekučnímu soudu, budou účinky tohoto úkonu zachovány.

Proti jeho rozhodnutí však nebude přípustné odvolání § 55c odst. 3 eř, a to ani v případě nevyhovění návrhu. Povinnost vyhovět návrhu bude mít exekutor vždy, bude-li s vyškrtnutím věci ze soupisu souhlasit oprávněný. Exekutor pak vyškrtně věc ze soupisu během provádění exekuce, pokud vyjde najevo, že povinnému nepatří či patřit nemůže. Lhůta 30 dnů bude podle mého názoru plně postačovat k tomu, aby v této lhůtě byl schopen zajistit veškeré podklady, jimiž bude prokazovat své vlastnické právo. Ovšem mělo by se počítat

---

¹⁶² SCHELLEOVÁ, I.; LAMKA, R. *Exekuce v zřadě právních předpisů : II. Jednotlivé způsoby exekuce*. Ostrava : KEY Publishing s.r.o., 2007. Prodej podniku, s. 73-86.

¹⁶³ KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Způsoby provedení exekuce, s. 292.

¹⁶⁴ SCHELLEOVÁ, I.; LAMKA, R. *Exekuce v zřadě právních předpisů : II. Jednotlivé způsoby exekuce*. Ostrava : KEY Publishing s.r.o., 2007. Zřízení soudcovského zástavního práva, s. 90.

i s objektivními důvody, podle kterých nebude schopna třetí osoba prokázat své právo a na tyto objektivní důvody by se měl brát ohled.

Žaloba na vyloučení věci jako prostředek ochrany práv třetích osob se nemění, ale nejdříve se právo uplatní prostřednictvím prostředku vyškrtnutí věci ze soupisu.

Vazba ochrany práv třetích osob v tomto případě v prekluzivní lhůtě 30 dnů, jak pro podání návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu, tak pro podání vylučovací žaloby, může být nedostatečná. V exekucím řádu je výslovně zakotveno, že od okamžiku podání návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu až do rozhodnutí soudu o žalobě na vyloučení věci není možné sepsané věci prodat.

Na druhou stranu však prekluze práva domáhat se vyškrtnutí, resp. vyloučení věci ze soupisu, neznamená, že by se třetí osoba stala dlužníkem povinného. Dojde-li k prodeji věci patřící této třetí osobě a následně k vyplacení částky oprávněnému, vzniká na straně oprávněného bezdůvodné obohacení, jehož vydání se třetí osoba samozřejmě domáhat může. Nová konstrukce se tak může zcela obrátit proti zamýšlenému účelu a celkovou situaci zúčastněných subjektů více komplikovat.¹⁶⁵

4.7 Manžel dlužníka jako účastník řízení

Novela upřesnila dle § 36 odst. 2 eř, kdy se manžel dlužníka stává účastníkem řízení, a to tehdy, jde-li o majetek postižený exekucí, který patří do SJM. Dříve, dle stanoviska Nejvyššího soudu ze dne 15. 2. 2006 sp. zn. Cjpn. 200/2005, pokud bylo alespoň možné postihnout majetek ve SJM, se stal manžel účastníkem exekučního řízení.¹⁶⁶

V současnosti se manžel stane účastníkem až tehdy, kdy jsou exekučním příkazem postiženy věci, práva a majetkové hodnoty patřící do SJM. Tímto ustanovením se exekuční řád přiblížil občanskému soudnímu řádu, kde účastenství manžela vzniká podobně. Nicméně se domnívám, že o účastnících v exekučním řízení by se mělo rozhodnout hned na začátku řízení, a ne tímto způsobem celý proces zbytečně komplikovat a prodlužovat.

Postup v exekučním řízení je totiž odlišný, soud nejprve usnesením rozhoduje o nařízení exekuce a pak exekutor exekučním příkazem postihuje majetek, v tomto okamžiku vstupuje do řízení i manžel. Vzhledem k tomu, že proti exekučnímu příkazu nelze podat opravný prostředek dle § 47 odst. 3 eř, usnesení o nařízení exekuce nabylo již právní moci a nelze tudíž proti němu podat odvolání, nemůže proto manžel efektivně vykonávat svá práva.

---

¹⁶⁵ DÁVID, Radovan. Vylučovací spory s přihlédnutím k novele exekučního řádu. *Právní fórum : Český právníkový měsíčník*, 2004-2007. 2010, č. 7, s. 342.

¹⁶⁶ PREISLER, P. K některým změnám v exekučním řádu. *Právní rozhledy*. 2010, č. 10, s. 363-369.

Na výklad § 36 odst. 2 eř můžeme nahlížet i tak, že manžel od vzniku účastnictví v exekučním řízení má nárok na doručení usnesení o nařízení exekuce a na odvolání proti němu dle § 44 odst. 7 eř,¹⁶⁷ ovšem jen proti skutečnostem, co do existence exekučního titulu a poměru k návrhu příslušejícímu povinnému.¹⁶⁸ Pokud bude později vydán další exekuční příkaz, např. z důvodu, že postižený majetek nepostačuje k uspokojení oprávněného, manžel podruhé nemůže podat odvolání proti usnesení a to proto, že už měl možnost odvolání jednou podat. Může ovšem využít např. návrh na zastavení exekuce ve vztahu k věcem patřícím do SJM § 55 eř.¹⁶⁹

4.8 Neposkytnutí součinnosti oprávněným

Oprávněný poskytuje exekutorovi součinnost sdělením čísla bankovního účtu, na který má být částka zaslána, a to ve lhůtě 30 dnů, pokud není dohodnuto jinak, která začíná běžet od data sdělení údajů. Pokud není ze strany oprávněného součinnost poskytnuta, postupuje exekutor tak, že podle § 185a násl. osř podá návrh na přijetí částky do úschovy soudu. Právního postavení povinného se to nikterak nedotkne a má se za to, že splnil svou povinnost.¹⁷⁰

4.9 Konec prodlení v průběhu exekuce

V této problematice nastává otázka, kdy končí prodlení s plněním exekučně vymáhaného dluhu. Tomuto je potřeba věnovat zvýšenou pozornost především u peněžitých pohledávek, se kterými je spojen vysoký úrok z prodlení. Existuje totiž doba, ve které již dlužníkovi ubyl majetek, ale věřiteli ještě nepřibyl. Tato doba může být různě dlouhá i několik měsíců, zaleží podle okolností.¹⁷¹ Do kdy má být tedy tento úrok s prodlení hrazen?

U dobrovolného plnění prodlení končí tehdy, až s peněžní částkou může věřitel disponovat. V. Knapp je stejného názoru i u nedobrovolného plnění: „*Dlužník totiž mohl odvrátit brozící exekuci tím, že by sám po dobrém vydal věc věřiteli. Jestliže tak neučinil, sám zavinil, že k exekučnímu odnětí věci došlo, a v důsledku toho odpovídá i za prodlení, které už nezávisle na něm*

---

¹⁶⁷ KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Provedení exekuce, s. 116-117.

¹⁶⁸ KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Provedení exekuce, s. 174-175.

¹⁶⁹ PREISLER, P. K některým změnám v exekučním řádu. *Právní rozhledy*. 2010, č. 10, s. 363-369.

¹⁷⁰ 197 KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Provedení exekuce, s. 197.

¹⁷¹ Např. plátce mzdy srazí částku povinnému ze mzdy po doručení exekučního příkazu, exekutor po jeho vydání a doručení účastníkům požádá soud o vyznačení doložky právní moci usnesení o nařízení exekuce, soudu může jistou dobu trvat, než usnesení vrátí exekutorovi, exekutor o právní moci vyrozumí zaměstnavatele a ten peněžní částku pošle exekutorovi a exekutor po uplynutí nějaké doby oprávněnému.

*nastává mezi exekucí a odnětím věci a jejím odevzdáním věřiteli“.*¹⁷² Dlužník může sám podávat různé opravné prostředky a prodlužovat exekuční řízení, proč tedy by tím měl být dotčen oprávněný a zkrácen na úrocích z prodlení?

Do prodlení se může dostat i věřitel. Dejme tomu, že neposkytne součinnost, např. neoznámí včas číslo bankovního účtu, či jiným způsobem pochybí v průběhu řízení. Tím pádem zaviněním věřitele dochází k prodloužení doby přechodu majetku. Prodlení věřitele ruší prodlení dlužníka, na to by se mělo brát ohled při výpočtu výši úroků z prodlení. Ovšem nikde v právním předpise tato problematika není výslovně řešena.

Ke splnění a konci prodlení dle rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 17. 1. 2006 sp. zn. 26 Co 504/2005 dochází tehdy, když exekutor získá vymoženou peněžní částku. „*Případné prodlení exekutora s předáním vymožené části věřiteli je pak věcí vnitřního vztahu mezi nimi, nemůže však jít jakkoli k tíži povinného, který dluh splnil.*“ Exekutor rovněž svými úkony, u kterých není předepsaná lhůta, ovlivňuje délku exekučního řízení. Tedy lze zobecnit, že průtahy exekutora se budou posuzovat jako prodlení samotného věřitele a stavět tak prodlení dlužníka? Z rozhodnutí rovněž vyplývá, že pokud dojde k dobrovolnému částečnému plnění dlužníka během exekuce, nemá věřitel nárok na úroky z prodlení ze zaplacené částky. Kdyby dlužník dobrovolně uhradil částku soudnímu vykonavateli, rozhodně se to nedotkne doby prodlení, ta končí, jakmile věřiteli dojde dlužná částka.

Nezdá se mi vůči oprávněnému spravedlivé, aby konec prodlení byl ve dvou řízeních natolik rozdílný, i když exekuce dle exekučního řádu má více fází, větší prostor pro prodloužení a věřitel si vybírá mezi exekutorem a soudním vykonavatelem. Na druhou stranu dlužník nemá žádnou volbu výběru v typu exekuce, tak proč by měl hradit v jednom z typu exekuce delší dobu úroky z prodlení?¹⁷³ Tato oblast by podle mého názoru měla být řešena v ustanoveních exekučního řádu a určením, kdy je závazek splněn a do kdy náleží věřiteli úroky z prodlení.

4.10 Hrazení nákladů účastníky řízení

O nákladech bylo již zmíněno v kapitole 3.3.2 především o jejich výši. Dřívější § 89 eř byl předmětem četných soudních sporů i předmětem diskuze odborné veřejnosti. Novela z roku 2007 řešila, za jakých podmínek lze oprávněnému uložit povinnost nahradit náklady

---

¹⁷² PULKRÁBEK, Z. Kdy končí prodlení s plněním exekučně vymáhaného peněžního dluhu. *Právní rozhledy*. 2008, č. 16, s. 596-598.

¹⁷³ Tamtéž

exekuce při jejím zastavení¹⁷⁴ a za jakých podmínek je hradí povinný. Předpokládala, že zastavení exekuce musí vždy někdo zavinit, protože ten, jehož vinnou bylo exekuční řízení zastaveno, má povinnost uhradit náklady.¹⁷⁵ Exekutorovi ovšem musí být zajištěna úplata, není možné náhradu nákladů exekutora odmítnout s odkazem na subsidiární použití osř pro nedostatek procesního zavinění.¹⁷⁶

Existují však i jiné důvody bez zapříčinění účastníků řízení, a to bylo-li podkladové rozhodnutí zrušeno, došlo-li ke změně osoby exekutora, bylo-li zastaveno exekuční řízení na základě odvolání apod. V takovém případě se postupuje dle § 87 odst. 2 a 3 eř, který stanoví, že povinný hradí náklady oprávněného a exekutora, a to protože exekuci jako takovou vyvolal.¹⁷⁷ Dovolá-li se dlužník námitky promlčení vymáhané pohledávky, stíhá oprávněného povinnost k náhradě nákladů povinného a exekutora.¹⁷⁸

Pokud je exekuce zastavena pro nemajetnost povinného, náklady hradí oprávněný, a to ve výši vynaložených nákladů či paušálně určených nákladů dle § 89 eř, protože oprávněný má dbát požadavku náležité opatrnosti a uvážlivosti a návrh nepodávat, pokud se dá domnívat, že exekuce bude bezvýsledná. Zároveň zodpovídá za náklady povinného v exekučním řízení, které rovněž musí uhradit.¹⁷⁹ Ústavní soud rozhodnutím sp. zn. Pl. ÚS-st. 23/6 či nálezem sp. zn. III. ÚS 455/08 ovšem trvá na původním výkladu, který vysvětluje, že i když je řízení zastaveno pro nemajetnost povinného, ovšem nelze shledat procesní zavinění oprávněného, soud nepřizná hrazení nákladů oprávněnému, ale povinnému.¹⁸⁰

Bez uhrazení nákladů exekuce nelze exekuční řízení na návrh účastníků zastavit dle § 55a eř. Ustanovení § 55a eř nelze použít, pokud splnění povinnosti nelze vymoci např. pro úmrtí povinného či výmazu povinného z obchodního rejstříku,¹⁸¹ nebo v případě nedostatku majetku povinného, nelze po oprávněném vyžadovat úhradu nákladů.¹⁸²

---

¹⁷⁴ Dle Nejvyššího soudu ve stanovisku sp. zn. Cpin. 200/2005, oprávněný je povinen hradit náklady, pokud je na jeho straně procesní zavinění.

¹⁷⁵ FILÍPEK. (Zatím) poslední novela exekučního řádu

¹⁷⁶ GROSSOVÁ, M. *Exekuce na peněžitě plnění v současné právní praxi*. Praha : Linde, 2007. Exekuční řád, s. 272. viz Nález ÚS sp. zn. II. 372/04

¹⁷⁷ Tamtéž

¹⁷⁸ Usnesení KS v Českých Budějovicích, sp. zn. 8 Co 907/2007

¹⁷⁹ FILÍPEK. (Zatím) poslední novela exekučního řádu

¹⁸⁰ KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Náklady exekuce, s. 358.

¹⁸¹ KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Provedení exekuce, s. 246.

¹⁸² Usnesení MěS v Praze, sp.zn 11 Co 150/2008

Nicméně řízení lze zastavit i bez návrhu. Informování soudu o důvodech zastavení exekuce tak, aby to nevyznělo jako návrh, může vést k obcházení tohoto paragrafu dle názoru Mgr. Milana Filípka.¹⁸³ Vzhledem k tomu, že exekutor jako podnikatel nese riziko, že majetek povinného nebude dostačující k uspokojení oprávněného, ale i nákladů exekuce¹⁸⁴ a že povinný jako právní subjekt zanikl¹⁸⁵, či že došlo k úmrtí povinného a zastavení dědického řízení,¹⁸⁶ není argumentem pro uložení povinnosti oprávněnému hradit náklady exekutora. Domnívám se tedy, že obcházení ustanovení § 55a eř nemá pro účastníky řízení velkého významu. Jak již bylo řečeno, náklady hradí ten, kdo zastavení zavínil, případně je nese soudní exekutor.

4.10.1 Námitka proti nákladům exekučního řízení

Zároveň bych chtěla po novelizaci upozornit na prodloužení lhůty pro podání námitek proti příkazu k úhradě nákladů exekuce, která se změnila ze tří na osm dnů od doručení. Podle občanského soudního řádu nelze zmeškání této lhůty prominout. Domnívám se, že toto ustanovení vede k posílení ochrany povinného, ale zároveň se nikterak negativně nedotýká práv oprávněného. O námitce rozhoduje exekutor, pokud není návrhu vyhověno, rozhodne o ní soud do 15 dnů.¹⁸⁷ Rozhodnutí soudu se doručí oprávněnému, povinnému a exekutorovi. Proti tomuto rozhodnutí prvostupňového soudu není přípustný opravný prostředek¹⁸⁸, lze ovšem uplatnit ústavní stížnost¹⁸⁹. Pokud se soud přesvědčivě nevypořádal s námitkami, došlo k porušení práva na spravedlivý proces dle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.¹⁹⁰

Pokud příkaz k úhradě nákladů exekuce obsahuje nesprávné poučení o opravném prostředku, lze podat odvolání do tří měsíců od doručení. Účinek námítky spočívá v tom, že i když příkaz k úhradě nenabude právní moci, exekutor může zajistit věci a hodnoty k jejich

---

¹⁸³ FILÍPEK. (Zatím) poslední novela exekučního řádu

¹⁸⁴ Usnesení ÚS, sp. zn. II. ÚS 150/4

Nález ÚS, sp. zn. III. ÚS 455/08 „*V případě zastavení exekuce pro nemajetnost povinného je povinnost oprávněného hradit paušálně určené či účelně vynaložené výdaje exekutorovi odvislá od posouzení míry jeho zavinění na zastavení exekuce*“

¹⁸⁵ Nález ÚS, sp. zn. III. ÚS 1226/08

¹⁸⁶ Usnesení MěS v Praze, sp. zn. 11 Co 388/2007

¹⁸⁷ DÁVID. Prostředky ochrany proti zneužití pravomocí soudního exekutora

¹⁸⁸ Usnesení KS v Českých Budějovicích, sp. zn. 19 Co 1277/2003 „*Odvolání proti rozhodnutí soudu prvního stupně o námitkách proti příkazu k úhradě nákladů exekuce, vydanému soudním exekutorem již není přípustné a to přesto, že rozhodnutí obsahuje poučení o tom, že je proti němu přípustný opravný prostředek.*“

¹⁸⁹ Nález ÚS sp. zn. IV. ÚS 630/03 „*Ústavní stížnost exekutora je přípustná, neboť proti rozhodnutí soudu o námitkách není přípustný opravný prostředek ani jiný procesní prostředek k ochraně práva.*“

¹⁹⁰ Nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 2823/07 viz KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Náklady exekuce, s. 350.

úhradě, ale vyplatit je může až po pravomocném rozhodnutí a po právní moci usnesení o nařízení exekuce.¹⁹¹

Postup exekutora, pokud námitce vyhoví, není zcela upraven, ale jen naznačen ve vyhlášce č. 418/2001 Sb., o postupech při výkonu exekuční a další činnosti. Pokud vyhoví námitce formou usnesení, bylo by nutné připustit i odvolání a o tomto opravném prostředku by rozhodoval krajský soud. V zájmu rychlosti totiž exekuční řízení nepřipouští žádný řádný ani mimořádný opravný prostředek. Jako vhodnější se jeví vydat nový příkaz k úhradě nákladů exekuce a zrušit v něm napadený příkaz.¹⁹² Pokud soud námitku zamítne, obsahuje rozhodnutí výrok o náhradě nákladů řízení o námitkách vzniklých účastníkům řízení a to proto, aby nedocházelo k opakovanému bezdůvodnému podávání námitek. Účastník může námitku, kterou podal do doby rozhodnutí soudem, vzít zpět.¹⁹³

Povinný zaplatí exekutorovi náklady po právní moci příkazu k úhradě nákladů exekuce, pokud je nezaplatí dobrovolně, exekutor je vymůže. Jestliže je zaplatí dříve, než je rozhodnuto o námitkách a výše nákladů bude snížena, vrátí exekutor povinnému rozdíl mezi částkou zaplacenou a určenou.¹⁹⁴

4.11 Shrnutí

Na právní postavení dlužníka dopadá především formalizace exekučního řízení. Ochrana dlužníka je na začátku řízení zlepšena výzvou ke splnění vymáhané povinnosti. Odvolání proti usnesení o nařízení exekuce nelze napadnout dovoláním, což zhoršilo právní postavení dlužníka po novelizaci. Ochrana povinného je posílena možností odvolat se proti rozhodnutí exekutora. Vyloučení exekutora zůstalo zachováno, akorát bylo doplněno o změnu exekutora. Při odložení a zastavení exekuce v některých případech rozhodovací pravomoc přešla na exekutora, to ovšem nikterak negativně neohrožuje povinného. Jediný problém je ve zmiňované prekluzivní lhůtě, do kdy musí být podán návrh na zastavení exekuce. Ustanovení trvání délky doby odložení exekuce je rozdílné u exekučního a vykonávacího řízení, kdy u exekučního řízení je v samostném usnesení o odložení exekuce tato doba stanovena, přičemž u vykonávacího řízení je doba trvání odložení exekuce určena do vydání usnesení o pokračování výkonu rozhodnutí.

---

¹⁹¹ KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Provedení exekuce, s. 242.

¹⁹² KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Náklady exekuce, s. 347.

¹⁹³ KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Náklady exekuce, s. 348.

¹⁹⁴ Tamtéž

Již při doručení návrhu na odklad exekuce nesmí exekutor činit žádné úkony směřující k provedení exekuce, což je podle mého názoru značná výhoda od jiných opravných prostředků. Splnění povinnosti dlužníka v průběhu exekučního řízení bez oznámení soudnímu exekutorovi může povinnému přinést značné komplikace. Tato situace není řešena v právních předpisech a může značným způsobem negativně zasáhnout do práv povinného.

Disponování dlužníka se svým majetkem je pod sankcí relativní neplatnosti právního aktu místo absolutní neplatnosti právního aktu omezeno, jen s majetkem postiženým exekučním příkazem nesmí být nakládáno vůbec. Ačkoli se tato formulace zdá na první pohled příliš přísná, ale z nejednotného výkladu, z nedořešení některých situací, jako zápis v katastru nemovitostí po nařízení exekuce a z výjimek generálního inhibitoria spíše umožňuje obcházení tohoto ustanovení a vzhledem k tomu, že pokud by se chtěl exekutor nebo oprávněný dovolat neplatnosti právního úkonu, je důkazní břemeno na jejich straně, byla prakticky situace povinného novelou z mého pohledu zlepšena.

Povinnému také odpadla povinnost vůči exekutorovi činit prohlášení o majetku. Způsoby provedení exekuce berou větší ohled na zachování životní úrovně dlužníka a na jeho nepříznivou životní situaci, např. nezabavitelnou částkou nebo zřízením exekutorského zástavního práva. Ochrana třetích osob byla rovněž posílena možností podat návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu. Značným nedostatkem v exekučním řízení je, že není definován konec prodlení v průběhu exekuce, a to s ohledem na povinnost platit úroky z prodlení. Zároveň, že manžel dlužníka se účastníkem řízení stává až vydáním exekučního příkazu na majetek ve SJM, se mi rovněž nezdá nejšťastnější, a to protože se tím komplikuje a prodlužuje exekuční řízení. Hrazení nákladů sebou přineslo také výkladové nedostatky. Pokud se stanovením jejich výše nebude plátce souhlasit, může podat námitku s tím, že půjdou náklady většinou na vrub povinného.

Celkově si myslím, že po novele došlo k výraznému zlepšení právního postavení dlužníka, pokud by měl pocit, že jsou porušována jeho práva, má možnost vybrat si z četného množství opravných prostředků. Z mého pohledu takové množství opravných prostředků může vést k prodlužování exekučního řízení a negativně se dotknout oprávněného.

5 ZÁVĚR

Před samotnou novelou č. 286/2009 Sb. exekuční řád prošel řadou změn. Upozornila bych především na novelu dohledovou, sankční a souhrnnou. Zdlouhavý a komplikovaný legislativní proces, kterým exekuční řízení prošlo, je důvodem, pro kterou je mnoho ustanovení výkladově sporných a nevhodně jazykově vyjádřeno. Mnohdy opačná soudní rozhodnutí v podobných záležitostech, rovněž moc nepomáhají ke sjednocení výkladu. Především z těchto důvodů bylo rozhodnuto o razantní novelizaci exekučního řádu.

Novelizace exekučního řádu dovršila v roce 2009, kdy došlo k značným změnám v exekučním řízení. Tyto změny nebyly ovšem poslední, již se připravuje další novela pro rok 2012. Témata připravované novely jsou převážně: vyřešení dvoukolejnosti vymáhacího řízení, nařizování exekucí a ulehčení administrativy soudu.

Pravomoc exekutorů byla „střední“ novelou značně rozšířena o právní úkony a rozhodnutí, které dříve vykonával soud. Exekutor je oprávněn činit všechny úkony v exekučním řízení, které náleží soudu prvního stupně, včetně úkonů činěných v odvolacím řízení, dále ukládá pořádkovou pokutu, může ustanovit opatrovníka povinnému, rozhoduje v některých případech o odkladu a zastavení exekuce, zasílá výzvu o splnění vymáhané povinnosti, rozhoduje o vyškrtnutí věci ze soupisu a rozhoduje o dalších procesních úkonech v jednotlivých způsobech exekuce. Tímto přesunem pravomocí je plněn i jeden z cílů v důvodové zprávě novely, a to odbřemeňování soudů na úkor cíle omezit pravomoc exekutora.

Exekutor po novelizaci pověřuje své zaměstnance a koncipienty k provádění úkonů, což mnohem lépe vystihuje činnost v exekučním řízení. Dále došlo k omezení pravomocí koncipienta a ke zvětšení jeho odpovědnosti, a to postihem před kárnou komisí.

Přijetí návrhu na nařízení exekuce a nařizování exekuce prošlo rovněž značnými změnami. Přinesla sebou ovšem i výkladové nedostatky a zbytečné komplikace, např. chybí řešení, pokud v návrhu nejsou všechny náležitosti nebo je návrh podán u soudu.

Novelou byl brán ohled na zlepšení právního postavení dlužníka, a to instituty jako přiměřenost, a posloupnost exekucí. Povinný by měl mít zachovánu základní životní úroveň, ale nesmí se zapomínat, že cílem exekučního řízení je vymoci povinnost po dlužníkovi, kterou nesplnil dobrovolně. Tyto procesní instituty by ovšem neměly být využity povinným na úkor věřitele, který se tímto nemusí dočkat vymožení pohledávky.

Nově zavedené exekutorské zástavní právo na nemovitost má především zajišťovací charakter. Mnohdy už jen to postačí, aby dlužník projevil ochotu svůj závazek začít plnit.

Novela se věnovala i určování nákladů exekuce, což zlepšuje důvěru v exekuční řízení. Oprávněný a exekutor si mohou předem sjednat výši účelně vynaložených výdajů. Elektronická komunikace, která se značně zavedla, usnadní práci exekutorům i soudům. Kárné řízení a trestní odpovědnost exekutora, kandidáta a koncipienta či zaměstnance exekutora jsou nezbytné s ohledem na činnost a pravomoci exekutora.

Na právní postavení dlužníka se rovněž projevila novelizace exekučního řádu. Ochrana dlužníka je hned na začátku řízení zlepšena výzvou ke splnění vymáhané povinnosti, což ovšem může mít vliv na zmaření účelu exekuce. To, že rozhodovací pravomoc v některých záležitostech přešla na exekutora, se výrazně povinného nedotkne. Jestliže by měl dojem, že jsou porušovány jeho práva má možnost obrátit se na soud.

Disponování dlužníka se svým majetkem bylo změněno, a to z absolutní na relativní neplatnost právního úkonu. Touto změnou se taktéž zlepšilo právní postavení dlužníka, navíc jsou možné i výjimky z generálního inhibitoria.

Povinný po novelizaci nemusí činit prohlášení o majetku. Způsoby provedení exekuce berou větší ohled na zachování životní úrovně dlužníka a na jeho nepříznivou životní situaci. Ochrana třetích osob byla rovněž posílena možností podat návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu. Myslím si, že *humanizací exekuce* po novele došlo k výraznému zlepšení právního postavení dlužníka a v některých případech toto může vést ke zhoršení právního postavení oprávněného a k prodlužování exekučního řízení.

Značným nedostatkem v exekučním řízení je, že není definován konec prodlení v průběhu exekuce, a to s ohledem na povinnost platit úroky z prodlení. Zároveň, že manžel dlužníka se účastníkem řízení stává až vydáním exekučního příkazu na majetek ve SJM. Hrazení nákladů sebou přineslo taktéž výkladové nedostatky. V právních předpisech není ani upraveno splnění povinnosti dlužníka v průběhu exekučního řízení bez oznámení soudnímu exekutorovi a jak by se tato situace měla řešit, pokud by zde došlo ke sporu. Rovněž bych chtěla upozornit na některé rozdíly mezi exekučním řízením a vykonávacím řízením, např. při určování doby odkladu nebo doby pro podání návrhu na zastavení exekuce, což má za následek rozdílné právní postavení účastníků v jednotlivých řízeních.

Podle mého názoru je nutné se všem těmto nedostatkům věnovat, protože přináší zbytečné výkladové komplikace a nejasnosti mezi právy a povinnostmi účastníků řízení. Vhodný způsob, jak dané situace řešit, je další novelizace exekučního řádu, protože si myslím, že to jsou natolik závažné komplikace, které se zběhlostí v praxi sami neustálý.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

MONOGRAFIE

- [1] DÁVID, Radovan. Prostředky ochrany proti zneužití pravomocí soudního exekutora. In *COFOLA 2010 : the Conference Proceedings*. 1rd ed. Brno : Masaryk Univerzity, 2010. s. 1-11. ISBN 978-80-210-5151-5.
- [2] FIALA, Josef. *Spory vznikající z podnětu výkonu rozhodnutí : exekuční spory*. 1. vydání. Praha : Universita Karlova, 1972. Některé obecné otázky exekučního práva, s. 120.
- [3] GROSSOVÁ, M. *Exekuce na peněžitě plnění v současné právní praxi*. 5. akt. vyd. Praha: Linde, 2007. 603 s. ISBN 978-80-7201-621-1.
- [4] KASÍKOVÁ, Martina, et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a předpisy související : komentář*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2005. 966 s. ISBN 80-7179-901-7.
- [5] KASÍKOVÁ, Martina, et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) : komentář*. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2010. 643 s. ISBN 978-80-7400-179-6.
- [6] MACUR, Josef. *Kurž občanského práva procesního : exekuční právo*. 1. vyd. Praha : C. H. Beck, 1998. 207 s. ISBN 80-7179-190-3.
- [7] RADKOVÁ, M. *Exekuce jiné pohledávky: praktická příručka pro soudy, soudní exekutory, finanční úřady, advokáty, daňové poradce, úřady a instituce vedoucí exekuce, dlužníky, věřitele a mnoho další: exekuce správců daní, soudů a soudních exekutorů: vzory, rejstřík, praktické postřehy*. Praha: Linde, 2009. 199 s. ISBN 978-80-7201-767-6.
- [8] STAVINHOVÁ, Jaruška; LEVICKÝ, Petr. *Základy civilního procesu*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 2009. 124 s. ISBN 978-80-210-5062-4.
- [9] SCHELLEOVÁ, Ilona; LAMKA, Roman. *Exekuce v zrcadle právních předpisů : I. Průběh exekučního řízení*. 1. vyd. Ostrava : KEY Publishing s.r.o., 2007. 114 s. ISBN 978-80-87071-36-6.
- [10] SCHELLEOVÁ, Ilona; LAMKA, Roman. *Exekuce v zrcadle právních předpisů : II. Jednotlivé způsoby exekuce*. 1. vyd. Ostrava : KEY Publishing s.r.o., 2007. 189 s. ISBN 978-80-87071-37-3.
- [11] SCHELLEOVÁ, Ilona; LAMKA, Roman. *Exekuce v zrcadle právních předpisů : III. Soudní exekutoři a jejich exekuční činnost*. 1. vyd. Ostrava : KEY Publishing s.r.o., 2007. 93 s. ISBN 978-80-87071-38-0.

ČLÁNKY V ČASOPISECH NEBO SBORNÍCÍCH

- [12] BENÍKOVÁ, Dagmar. Několik úvah nad připravovanou změnou exekučního řádu. *Bulletin advokacie*. 2010, č. 6, s. 40. ISSN 1210-6348.
- [13] DÁVID, Radovan. Vylučovací spory s přihlédnutím k novele exekučního řádu. *Právní fórum : Český právnícký měsíčník, 2004-2007*. 2010, č. 7, s. 342. ISSN 1214-7966.
- [14] DÁVID, Radovan. Exekutorská činnost ve světle novely 286/2009 Sb. *Právní fórum : Český právnícký měsíčník, 2004-2007*. 2010, č. 10, s. 414. ISSN 1214-7966.

- [15] EPPINGER, Aleš. Novace exekučně vymáhaného závazku. *Konkurzní noviny : Noviny pro konkurs, vyrovnání, likvidaci a exekuce*. 2004, č. 12, s. 1-2. ISSN 1213-4023.
- [16] FILÍPEK, Milan. (Zatím) poslední novela exekučního řádu. *Právní rozhledy : časopis pro všechna právní odvětví*. 2008, roč. 16, č. 9, s. 322-326. ISSN 1210-6410.
- [17] JINDŘICH, Miloslav. Úvaha o smluvních exekučních titulech. *Komorní listy : časopis soudních exekutorů*. Březen 2011, č. 1, s. 5-9.
- [18] KUBÍKOVÁ, Barbora. Veřejný ochránce práv a § 304b občanského soudního řádu. *Komorní listy : časopis soudních exekutorů*. Prosinec 2009, č. 1, s. 13-14. Dostupný také z WWW: <http://www.ekcr.cz/admin/priloha/12-2009_Komorni_listy1261601247.pdf>.
- [19] KORBEL, František. Další velké změny exekučního práva na obzoru. *Komorní listy : časopis soudních exekutorů*. Březen 2011, č. 1, s. 3-10.
- [20] KORBEL, František; PRUDÍKOVÁ, Dana. Nad změnami v exekučním řádu. *Právní rozhledy : časopis pro všechna právní odvětví*. 2009, roč. 17, č. 22, s. 791-803. ISSN 1210-6410.
- [21] LUKEŠ, Ondřej. Přiměřenost exekuce nebo zánik vymahatelnost práva?. *Právní rozhledy : časopis pro všechna právní odvětví*. 2009, roč. 17, č. 15, s. 555-556. ISSN 1210-6410.
- [22] MOHYLA, René. Proč zachovat stávající řízení. *Komorní listy : časopis soudních exekutorů*. Březen 2010, 2, s. 4-6. Dostupný také z WWW: <http://www.ekcr.cz/admin/priloha//02-2010_Komorni_listy.pdf>.
- [23] PETR, David. Teritorialita v Evropě. *Komorní listy : časopis soudních exekutorů*. Březen 2010, 2, s. 2. Dostupný také z WWW: <http://www.ekcr.cz/admin/priloha//02-2010_Komorni_listy.pdf>.
- [24] PREISLER, Pavel. K některým změnám v exekučním řádu. *Právní rozhledy : časopis pro všechna právní odvětví*. 2010, roč. 18, č. 10, s. 363-369. ISSN 1210-6410.
- [25] PROŠEK, Jiří. Metodika k střednědobé novele exekučního řádu. *Bulletin advokacie*. 2009, č. 9, s. 41. ISSN 1210-6348.
- [26] PULKRÁBEK, Zdeněk. Kdy končí prodlení s plněním exekučně vymáhaného peněžního dluhu. *Právní rozhledy : časopis pro všechna právní odvětví*. 2008, roč. 16, č. 16, s. 596-598. Dostupný také z WWW: <http://www.ekcr.cz/admin/priloha/12-2009_Komorni_listy1261601247.pdf>. ISSN 1210-6410.
- [27] RYDVAL, Tomáš. Dvě praktické poznámky k „exekucím“: o náležitostech návrhu a místní příslušnosti soudu. *Bulletin advokacie*. 2008, č. 10, s. 38. ISSN 1210-6348.
- [28] SCHEJBAL, Lumír. Výkon rozhodnutí prodejem cenných papírů po novele. *Komorní listy : časopis soudních exekutorů*. Červen 2010, č. 3, s. 16-17. Dostupný také z WWW: <http://www.ekcr.cz/admin/priloha//03-2010_Komorni_listy.pdf>.
- [29] ŠŤASTNÍK, Štěpán. Součinnost soudu a exekutora při hledání povinného. *Právní rozhledy : časopis pro všechna právní odvětví*. 2009, roč. 17, č. 12, s. 445-446. ISSN 1210-6410.

- [30] TUNKL, Martin. Exekutoři bez hranic?. *Komorní listy : časopis soudních exekutorů*. Prosinec 2009, č. 1, s. 4-6. Dostupný také z WWW: <http://www.ekcr.cz/admin/priloha/12-2009_Komorni_listy1261601247.pdf>.
- [31] TUNKL, Martin. Nezabavitelná částka a exekuce bankovního účtu. *Komorní listy : časopis soudních exekutorů*. Prosinec 2009, č. 1, s. 10-13. Dostupný také z WWW: <http://www.ekcr.cz/admin/priloha/12-2009_Komorni_listy1261601247.pdf>.
- [32] Vhodnost exekuce : usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 4. 2006, sp. zn. 20 Cdo 1930/2005. *Komorní listy : časopis soudních exekutorů*. Prosinec 2009, č. 1, s. 22. Dostupný také z WWW: <http://www.ekcr.cz/admin/priloha/12-2009_Komorni_listy1261601247.pdf>.
- [33] VYLEGALA, Jan. Vybrané trestné činy exekutora a jeho vykonavatelů - II. část. Trestní právo : odborný časopis pro trestní právo a obory související. 2008, č. 2, s. 30. ISSN 1211-2860.

PŘÁVNÍ PŘEDPISY

- [34] Vyhláška č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem.
- [35] Vyhláška č. 418/2001 Sb., o postupech při výkonu exekučních a dalších činností, ve znění pozdějších předpisů.
- [36] Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů.
- [37] Zákon č. 2/1993 Sb., listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů.
- [38] Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.
- [39] Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- [40] Zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců a státních zástupců, ve znění pozdějších předpisů.
- [41] Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), ve znění pozdějších předpisů.
- [42] Zákona č. 500/2004 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů.
- [43] Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobu jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- [44] Zákon č. 1/1993 Sb., ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

- [45] *Ekcr.cz* [online]. 2009 [cit. 2011-04-16]. Exekutorská komora České republiky. Dostupné z WWW: <<http://www.ekcr.cz/1/statistiky/87-statistiky?w=>>>.
- [46] *Eklep.vlada.cz* [online]. 2011 [cit. 2011-04-12]. Knihovna připravované legislativy. Dostupné z WWW: <<http://eklep.vlada.cz/eklep/page.jsf?newsform:novinkyTablep=4>>>.

- [47] Moodle.vsb.cz [online]. 2011 [cit. 2011-04-21]. Užití metod v kvalifikačních pracích na katedře práva. Dostupné z WWW: <http://moodle.vsb.cz/vyuka/file.php/98/Studijni_opora/20110325095851404.pdf>.
- [48] REDAKCE. Epravo.cz [online]. 2007 [cit. 2011-04-14]. Privátní novace a výkon rozhodnutí. Dostupné z WWW: <<http://www.epravo.cz/top/soudni-rozhodnuti/privativni-novace-a-vykon-rozhodnuti-45546.html>>.
- [49] REDAKCE. Nakladatelství Sagit, a.s. [online]. 2003 [cit. 2011-04-12]. Zákon č. 360/2003 Sb. – anotace - Sagit. Dostupné z WWW: <http://www.sagit.cz/pages/zpravodajtxtanot.asp?cd=166&typ=r&zdroj=../_anotace/sb03360b>
- [50] REDAKCE. Nakladatelství Sagit, a.s. [online]. 2006 [cit. 2011-04-12]. Zákon č. 133/2006 Sb. – anotace - Sagit. Dostupné z WWW: <http://www.sagit.cz/pages/zpravodajtxtanot.asp?cd=166&typ=r&zdroj=../_anotace/sb06133a>.
- [51] REDAKCE. Nakladatelství Sagit, a.s. [online]. 2007 [cit. 2011-04-12]. Zákon č. 347/2007 Sb. - anotace - Sagit. Dostupné z WWW: <http://www.sagit.cz/pages/zpravodajtxtanot.asp?cd=166&typ=r&zdroj=../_anotace/sb07347a>.
- [52] REDAKCE. Nakladatelství Sagit, a.s. [online]. 2009 [cit. 2011-04-12]. Zákon č. 183/2009 Sb. - anotace. Dostupné z WWW: <http://www.sagit.cz/pages/zpravodajtxtanot.asp?cd=166&typ=r&zdroj=../_anotace/sb09183a>.
- [53] REDAKCE. Nakladatelství Sagit, a.s. [online]. 2009 [cit. 2011-04-12]. Zákon č. 7/2009 Sb. - anotace. Dostupné z WWW: <http://www.sagit.cz/pages/zpravodajtxtanot.asp?cd=76&typ=r&zdroj=../_anotace/sb09007e>.
- [54] REDAKCE. Svex.cz - svobodná volba exekutora [online]. 2010 [cit. 2011-04-12]. Stanoviska. Dostupné z WWW: <<http://svex.cz/stanoviska/>>.
- [55] REDAKCE. Svex.cz [online]. 2010 [cit. 2011-04-12]. Svobodná volba exekutora. Dostupné z WWW: <<http://svex.cz>>.

SEZNAM ZKRATEK

Eř	Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), ve znění pozdějších předpisů.
Oř	Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.
SJM	Společné jmění manželů

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že jeden výtisk diplomové práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 29. 4. 2011

Bc. Kateřina Pěchová

Adresa trvalého pobytu studenta

Hornická 27/844, Havířov – Suchá

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA Č. I	STATISTIKA EXEKUCÍ ZA JEDNOTLIVÉ ROKY 2001 - 2010
PŘÍLOHA Č. II	KÁRNÉ ŘÍZENÍ
PŘÍLOHA Č. III	ROZHODNUTÍ A ÚKONY ČINĚNY V EXEKUČNÍM ŘÍZENÍ SOUDEM

PŘÍLOHA Č. I – STATISTIKA EXEKUCÍ ZA JEDNOTLIVÉ ROKY 2001 -2010

Rok	Počty prováděných exekucí v jednotlivých letech						Nařízené exekuce celkem	Meziroční tempo růstu nařízených exekucí	
	Vymožením		Zastavením		Exekuce dosud neskončené (převedené vždy do následujícího roku)				
	Počet	Vyjádření (v %)	Počet	Vyjádření (v %)	Počet	Vyjádření (v %)		100%	Počet
2001	1 902	44%	890	21%	1 510	35%	4 302	-	-
2002	27 329	47%	10 650	18%	19 975	34%	57 954	53 652	1247%
2003	59 818	45%	21 045	16%	51 606	39%	132 469	74 515	129%
2004	76 247	43%	21 607	12%	79 206	45%	177 060	44 591	34%
2005	113 872	42%	24 154	9%	132 454	49%	270 480	93 420	53%
2006	112 581	36%	21 352	7%	175 524	57%	309 457	38 977	14%
2007	115 165	27%	14 673	3%	297 962	70%	427 800	118 343	38%
2008	75 528	14%	6 095	1%	472 505	85%	554 128	126 328	30%
2009	133 518	18%	44 198	6%	583 207	77%	760 923	206 795	37%
2010	143 937	21%	55 940	8%	502 023	72%	701 900	-59 023	-8%
celkem	859 897	34%	220 604	10%	2 315 972	56%	3 396 473		

Zdroj: Ekcr.cz [online]. 2009 [cit. 2011-04-16]. Exekutorská komora České republiky. Dostupné z WWW: <<http://www.ekcr.cz/1/statistiky/87-statistiky?w=>>.

PŘÍLOHA Č. II KÁRNÉ ŘÍZENÍ

Kárné řízení proti kandidátovi a koncipientovi

Kárné řízení proti kandidátovi a koncipientovi je upraveno v ustanoveních § 117a až § 120a eř. Tato úprava je odlišná od právní úpravy kárného řízení proti exekutorovi.

O provinění a uložení kárného opatření kandidáta a koncipienta rozhoduje pro každou věc tříčlenný kárný senát, který se bude skládat ze dvou soudců a jednoho exekutora. Pro podání kárné žaloby, zůstává v platnosti ustanovení § 117 eř., který uvádí okruh subjektů, jež jsou oprávněni kárnou žalobu podat. Mezi tyto subjekty patří ministr spravedlnosti, předseda revizní a kontrolní komise a příslušný předseda krajských či okresních soudů. Kárná žaloba se podává do 6 měsíců ode dne, kdy se kárný žalobce o kárném provinění dozvěděl. Do šestiměsíční lhůty se nezapočítává doba, po kterou se provádějí přípravné úkony k prověření, zda ke kárnému provinění došlo, nejvýše však v délce dvou měsíců. Nejpozději se kárná žaloba podává do 3 let ode dne, kdy ke kárnému provinění došlo.

Předseda kárného senátu poté vyrozumí obviněného o tom, že proti němu byla podána kárná žaloba a současně jej poučí o možnosti zvolit si zástupce z řad exekutorů či advokátů. Kárně obviněný má právo se vyjádřit ke všem skutečnostem, jež jsou mu kladeny za vinu, a navrhnout důkazy na svou obhajobu.

Rozhodnutí kárného senátu závisí na skutečnostech, které budou v průběhu kárného řízení zjištěny. Konkrétně v § 119 eř stanoví, že řízení bude zastaveno, jestliže byla kárná žaloba podána opožděně nebo byla vzata zpět, skončil pracovní poměr kandidáta nebo koncipienta u exekutora, zanikla odpovědnost kárně obviněného za kárné provinění, kárně obviněný byl za skutek, pro který se vede kárné řízení, pravomocně odsouzen v trestním řízení. Řízení před kárným senátem se přeruší, jestliže je domnění, že skutek má znaky trestného činu, a dále z důvodu zjištění, že pro tentýž skutek je proti kandidátovi či koncipientovi vedeno trestní stíhání. Pokud nebude řízení zastaveno anebo přerušeno, tak kárný senát určí termín ústního jednání.

Dle ustanovení § 120 eř pokud kárný senát zjistí provinění kandidáta či koncipienta, rozhodne o uložení kárného opatření. Při zjištění, že kandidát či koncipient se provinění nedopustil, kárný senát obviněného obvinění zproští. V případě zproštění kárného obvinění má kandidát či koncipient právo na náhradu účelně vynaložených nákladů, které mu vznikly v souvislosti s kárným řízením, v opačném případě obviněný ponese náklady řízení stanovené paušálně v kárném řádu. Proti rozhodnutí kárného senátu se nelze odvolat.

Dále bylo měněno ustanovení § 116 odst. 8 eř podle, kterého příjem z pokut kandidáta či koncipienta připadá Komoře, na rozdíl od pokut exekutora, kdy tyto pokuty jsou příjmem státního rozpočtu

Kárné řízení proti exekutorovi

Právní úprava kárného řízení proti exekutorovi je jiné od právní úpravy kárného řízení proti kandidátovi a koncipientovi. Novela zrušila ustanovení § 121 odst. 2 exekučního řádu, která uváděla, že v kárném řízení proti exekutorovi jednají a rozhodují senáty, které podle zákona o řízení ve věcech soudců a státních zástupců jednají a rozhodují v řízení ve věcech soudců. Tato právní úprava byla nahrazena změnou zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců a státních zástupců. Uvedený zákon nadále ponese označení jako zákon o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů.

Ve věcech soudních exekutorů tudíž jednají kárné soudy v šestičlenných senátech, jež budou tvořeny z předsedy senátu, jednoho zástupce předsedy senátu a čtyř přísedících. Předseda senátu bude soudcem Nejvyššího správního soudu, zástupce předsedy senátu bude soudcem Nejvyššího soudu. Dva z přísedících budou soudní exekutoři a mezi dalšími přísedícími bude nejméně jeden advokát a jedna osoba vykonávající právnické povolání. Funkční období senátu bude na pět let.

Návrh na zahájení řízení dle § 117 odst. 2 eř podávají ministr spravedlnosti, předsedové revizní a kontrolní komise a příslušní předsedové krajských či okresních soudů. Návrh se doručí soudnímu exekutorovi do vlastních rukou a jeho součástí bude poučení o možnosti zvolit si obhájce z řad soudních exekutorů nebo advokátů. O zahájení řízení se informují ministr spravedlnosti a Exekuční komora.

Pokud se exekutorovi prokáže kárné provinění, rozhodne senát tak, že je vinen a uloží mu kárné opatření dle ustanovení § 116 odst. 3 eř. Pokud dojde senát k opačnému zjištění, tedy toho, že se exekutor provinění nedopustil, bude vydáno zprošťující rozhodnutí. Odvolání proti rozhodnutí senátu není přípustné. Avšak dle § 21 zákona o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů bude možné uvedené rozhodnutí napadnout návrhem na obnovu kárného řízení.¹⁹⁵

---

¹⁹⁵ KORBEL; PRUDÍKOVÁ. Nad změnami v exekučním řádu

PŘÍLOHA Č. III – ROZHODNUTÍ A ÚKONY ČINĚNY V EXEKUČNÍM ŘÍZENÍ

SOUDEM V PROCESNÍCH SITUACÍCH

- Místní nepřislušnost exekučního soudu podle § 35 odst. 2 eř
- Nařízení exekuce podle § 44 odst. 3 eř
- Vyloučení exekutora z provedení exekuce z důvodu pochybnosti o jeho nepodjatosti podle § 29 eř
- Změna exekutora na žádost oprávněného z důvodu zvláštního zřetele hodné podle § 44b eř
- Zastavení exekučního řízení z důvodu vad návrhu, které nejsou ani po výzvě odstraněny podle § 39 odst. 2 eř
- Sporné zastavení exekuce podle § 55 eř
- Odklad exekuce podle § 54 odst. 6 a 7 eř, bez návrhu lze-li očekávat, že exekuce bude zastavena, nebo nevyhoví-li návrhu exekutor
- Rozhodnutí o nařízení exekuce bez návrhu podle § 66 odst. 4 eř
- Námitky proti příkazu k úhradě nákladů exekuce podle § 88 odst. 3 eř, pokud exekutor námitce v plném rozsahu nevyhověl
- Krajský soud o odvolání proti usnesení o nařízení exekuce podle § 44 odst. 7
- Krajský soud rozhoduje o odvolání proti rozhodnutím, které v exekučním řízení vydává exekutor dle § 55c eř, kromě rozhodnutí proti, kterým není přípustné odvolání (rozhodnutí exekutora o návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu, exekučnímu příkazu a příkazu k úhradě nákladů exekuce)
- Okresní soud rozhoduje o nástupnictví místo dosavadního oprávněného, pokud k němu dojde před vydáním usnesení o nařízení exekuce a odvolací soud, pokud k němu dojde v rámci odvolacího řízení o odvolání proti rozhodnutí o nařízení exekuce¹⁹⁶

---

¹⁹⁶ KASÍKOVÁ, M., et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Praha : C. H. Beck, 2010. Provedení exekuce, s. 219-221.